17de JAARGANG. MAANDAG 14 FEBRUARI 1938 No. 127.

Abonnementsprijs per kwartaal voor Soerabaia-stad ƒ 7.50, overig Indië ƒ 10,—, buitenland ƒ 12,—; per maand; voor Soerabaia ƒ 2,60; overig Indië ƒ 3,50, alles bij vooruitbetaling.

Zoowel kwartaal- als maand-abonné's verbinden zich voor volle kalender-kwartalen.

Losse nummers 15 cent.

DE INDISCHE COURANT

Directeur: J. M. C. BLOOT. Hoofdredacteur: E. JANSEN.

Uitgeefster N. V. tot Exploitatie van „DE INDISCHE COURANT" Van Geunsstraat, Soerabaia.
Telegramadres: „Indcourant."
Tarief voor advertenties:
Familie-berichten: 10 regels ƒ 3.—.
Gewone advertenties ƒ 0,45 per regel minimum 10 regels.
Bij abonnementen belangrijke korting

EERSTE BLAD.

Dit nummer bestaat uit vier bladen.

INHOUD.

Eerste blad: Planters bijeen. — Algemeen nieuws. — Voornaamste nieuws. — Stadsnieuws.

Tweede blad: Japan — Niemandsland — Wladiwostok. — Binnenland. — Uit Zuid-Sumatra. — Scheepsberichten. — Officieele berichten. — Van onze boekenplank. — Wat de luchtpost bracht. — De aangifte van de geboorte van Prinses Beatrix.

Derde blad: Wat de dag brengt. — Telegrafische berichten. — Luchtvaart. — Cultures. — Financiën en handel. — Feuilleton.

Vierde blad: Sport. — Onderwijs. — Geestelijk leven. — De plantersvergadering in West-Java. — Leger en vloot. — R.-K. onderofficieren te Bandoeng bijeen. — Kunst. — Sociale zaken. — Vakbeweging. — Politiecommissaris staat terecht. — Oost-Java-nieuws. — Radio-rubriek.

Planters bijeen.

II.

ELIJK ten vorigen jare had het hoofdbestuur van den Plantersbond ook nu weder een aantal onderwerpen van algemeen belang op de agenda van het congres gezet, ter inleiding waarvan het ter zake kundige praeadviseurs had gevonden. Een dier onderwerpen gold de grondrechten voor Europeanen, waarover de juridisch adviseur van den N.I.P.B., de heer mr. Korte, sprak. Tevoren gaf de voorzitter, de heer Schotman, met enkele woorden de reden aan, waarom dit onderwerp gekozen was, waaruit men geneigd zou zijn, de conclusie te trekken, dat de leiding van de plantersorganisatie geaarzeld moet hebben, met de materie voor den dag te komen, omdat haar leden geen direct belang bij de kwestie der grondrechten hebben.

Zoo op het eerste gezicht schijnt deze conclusie juist. De verruiming van de gelegenheid ter verkrijging van deze rechten wil men juist voor hen, die in den kleinlandbouw een bestaan willen zoeken, niet als ze aan het eind van onverschillig welke carrière gekomen zijn, doch juist om in dien kleinen landbouw hun carrière van het leven te zoeken. Men kan het zich echter indenken, dat er planters zijn, die, als zij eenmaal hun onderneming verlaten hebben, op den ingeslagen landbouwweg gedurende hun verdere levensjaren willen voortgaan, en zoo beschouwd, was de motiveering van den heer Schotman allerszins aanvaardbaar. En afgescheiden van deze overweging, verdient het toejuiching, dat de belangstelling van de planters voor vraagstukken, die niet onmiddellijk verband houden met hun werk, hun materieele belangen en hun organisatie op deze wijze levendig gehouden wordt.

Deze belangstelling heeft mr. Korte stellig weten te wekken. Zijn rede was, zooals we van hem gewend zijn, doorwrocht, en hierbij was het een verdienste, dat de spreker zich niet in details verdiepte, doch zich strikt hield aan de groote lijnen. Hij toonde zich, als zoo velen, geen onbeperkt voorstander van de door de commissie-Spit ontwikkelde ideeën, waarbij wel als een van zijn groote bezwaren bleek, dat deze commissie nagelaten heeft, zich duidelijk uit te spreken over hetgeen gebeuren moet met de op den grond rustende lasten. Er zijn er, zoo toonde de heer Korte aan, die afgekocht kunnen worden, maar dit zal niet voor alle lasten kunnen gelden, waarvan een wegdrukken van den Europeeschen kleinlandbouwer in de Inheemsche sfeer het gevolg zal zijn.

Wij kunnen het ons indenken, dat dit speciaal in Indo-Europeeschen kring als een ernstig bezwaar gevoeld wordt, doch hiertegenover zou kunnen worden aangevoerd, dat wanneer men niet weggedrukt wil worden, dit ook niet geschiedt, al geven wij gaarne toe, dat dit een zware, voor velen te zware, opgaaf is.

Eveneens zou men kunnen aanvoeren, dat voor het verkrijgen van ruimer rechten, zooals toch de commissie-Spit wil geven, een concessie gedaan wordt in den vorm van het aanvaarden van niet-afkoopbare lasten. Gaarne wordt ook de idee bepleit, een nieuwen vorm van grondrecht, speciaal ten behoeve van den Europeaan, te scheppen, een denkbeeld, voor velen aantrekkelijk.

Ook dit is te begrijpen, gelijk evenzeer te begrijpen is, hoe velen een totale omvorming van het agrarisch recht zouden willen zien. Hier mocht dan echter gewezen worden op een opmerking, door den heer De Hoog tijdens het op de lezing van mr. Korte gevolgd debat gemaakt, die verklaarde, dat het om niet meer dan duizend Europeanen zou gaan, die met hun allen op zijn hoogst 25.000 bouws zouden moeten hebben.

De voorzitter van het I. E. V. achtte dit — en hierin had hij schoon gelijk — een peulschilletje en daarom zou de vraag op haar plaats zijn: als het dan om, naar verhouding, zoo een gering aantal Europeanen gaat, is het dan zoo bezwaarlijk, dat een deel der bovengenoemde lasten niet afgekocht kan worden, is het dan noodzakelijk, voor hen een apart grondrecht in het leven te roepen?

Deze vragen klemmen te meer, omdat ook deze prae-adviseur, blijkens zijn laatste conclusie, waarin hij het „een gebiedende noodzakelijkheid" achtte, te onderzoeken, of er in ruime mate toekomstmogelijkheden voor den Europeaan-blijver bestaan in den landbouw, aan die mogelijkheden schijnt te twijfelen. Twijfel, die dan niet alleen bij hem bestaat, doch bij zeer velen, die van nabij kennis hebben kunnen nemen van de practische resultaten, door klein-landbouwers bereikt: uit, van de hand van onzen M.-redacteur, indertijd in dit blad verschenen artikelen heeft men kunnen ontwaren, dat het met deze resultaten allesbehalve schitterend gesteld is.

Intusschen: het rapport van de commissie-Spit zal in den Volksraad nog lang niet aan de orde komen. Bericht werd dezer dagen, dat de Indische regeering het naar het Opperbestuur gezonden heeft. Er zal dus nog heel wat over geschreven en gepraat kunnen worden, ofschoon: het debat op den eersten congresmorgen gaf zekerheid ten aanzien van de richting, die het I. E. V. ingeslagen wenscht te zien, nl. die, welke leidt naar het eigendomsrecht, zonder meer. Ook echter viel uit de woorden van den heer De Hoog af te leiden, dat als puntje bij paaltje komt, het I. E. V. de beginselen van het rapport-Spit zal accepteeren, al zal het uiteraard gaarne eenige wijzigingen zien en dan met name een vergrooting van het vijfbouws-areaal.

Wij zouden deze aanvaarding begrijpen: moge de oplossing van de netelige affaire der grondrechten, door de commissie-Spit aan de hand gedaan, niet ideaal zijn, het is voor de belanghebbenden nog altijd beter een half ei dan een leege dop in de hand te hebben!

J.

EGYPTISCHE BELANGSTELLING VOOR NEDERLAND.

Koning Faroek op de expositie te Caïro.

Uit Caïro meldt Aneta dd. 12 dezer, dat de Koning van Egypte de Nederlandsche tentoonstelling heeft bezocht en aldaar werd rondgeleid door den Nederlandschen commissaris-generaal.

De koning was ten zeerste geinteresseerd voor de landbouwtentoonstelling en voor de inzendingen van de K. L. M. en den P. T. T.-dienst.

De heer Damme lichtte den koning in over den dienst der posterijen en over de telefoonautomatisatie.

De koning bestelde bij de Philipsafdeeling een radio voor zijn auto en teekende het gastenboek.

BOUWE VLAS NAAR INDIË.

Vacantiereis van den kommandant van het Heilsleger in Holland.

Naar Aneta uit Bandoeng verneemt, heeft kommandant De Groot, kommandant van het Leger des Heils in Indië, bericht ontvangen, dat kommandant Bouwe Vlas, leider van het Heilsleger in Nederland, over enkele maanden een bezoek aan Indië zal brengen.

Kommandant Vlas komt op 7 April met de „Marnix" en blijft in Indië tot 11 Mei, om dan met de „Christiaan Huygens" weer naar Holland terug te keeren.

Dit verlof naar Indië werd kommandant Vlas door generaal E. Booth persoonlijk verleend in verband met zijn 8 jaren onafgebroken dienst in Holland.

HOOGE WINST BIJ HET BOSCHWEZEN.

Ruim twee millioen.

Op de begrooting van 1937 heeft de Dienst van het Boschwezen zijn exploitatie-winst gecalculeerd op ƒ 16.000.

Naar het „Nieuws" verneemt, is deze winst volgens de juist binnengekomen cijfers ruim 2 millioen gulden, als gevolg van de vermeerdering van den houtaankap in het afgeloopen jaar en door de prijsstijging van het hout.

DE FINANCIEELE VERHOUDING.

Cijfers voor Oost-Java.

Onze redacteur te Batavia schrijft:

Van de bij den Volksraad ingediende ontwerp-ordonnantie tot regeling van de financieele verhouding tusschen 't land eenerzijds en de provinciën en andere gemeenschappen op Java en Madoera anderzijds werd de inhoud wat de hoofdzaken betreft, reeds uitvoerig in ons blad medegedeeld. Aan de hand van de verschillende bijlagen en andere gegevens laten we hier thans nadere bizonderheden volgen omtrent de Provincie Oost-Java, Regentschappen en Stadsgemeenten.

Aan de Provincie en de Regentschappen worden jaarlijk door het land bepaalde percentages gegeven van de opbrengst van nader genoemde landsmiddelen. Dit zijn voor de Provincie Oost-Java de inkomstenbelasting, de loonbelasting, de landrente en de verponding; van elk dezer middelen ontvangt de Provincie 17, 72% en voorts 1,25% van de vennootschapsbelasting met inbegrip van de daarop geheven opcenten. Voor de Regentschappen in Oost-Java varieert het percentage voor deze middelen van 3,81 tot 34,25. Bovendien ontvangen de 27 Regentschappen 100% van de personeele belasting en de slachtbelasting, uitgezonderd enkele Regentschappen, die een lager percentage krijgen.

De jaarlijksche Landsbijdrage voor de Provincie Oost-Java is groot ƒ 467,753; voorts ontvangen 12 Regentschappen een landsbijdrage, varieerend van ƒ 53.768 (Ngawi) tot ƒ 176.043 (Toeloengagoeng).

Wat aangaat de percentages, jaarlijks door het Land te geven van de opbrengst van diverse landsmiddelen, dit bedraagt voor de Stadsgemeente Soerabaia 23,27% voor personeele belasting, slachtbelasting en Inlandsche verponding.

Verder zijn de percentages aldus: Madioen voor inkomstenbelasting plus opcenten, loonbelasting voorzooverr verrekend met inkomstenbelasting, landrente en verponding 32,20%, personele belasting, slachtbelasting en Inlandsche verponding 100%.

Voor beide groepen van landsmiddelen zijn de percentages voor Kediri resp. 30,04 en 100, voor Blitar 21,38 en 100, voor Modjokerto 28,42 en 100, voor Pasoeroean 11,12 en 100 en voor Probolinggo 20,59 en 100%.

Malang krijgt 38,65% van Personeele belasting, Slachtbelasting en Inlandsche verponding.

Indien hetgeen aan eenige zelfstandige gemeenschap in totaal toekomt als aandeel in de opbrengst van landsmiddelen voor de jaren 1938, 1939 en 1940 stijgt boven onderscheidenlijk 105, 110 en 115%, dan wordt het meerdere niet uitgekeerd; daalt bedoeld bedrag voor de jaren 1938, 1939 en 1940 onderscheidenlijk beneden 95, 90 en 85%, dan vergoedt het land het mindere aan de betrokken gemeenschappen.

De aandeelen van de opbrengst van landsmiddelen en van de vaste toelagen zijn voor de Provincie Oost-Java als volgt:

Herberekende en gecorrigeerde in aandeelen van landsmiddelen om te zetten uitkeeringen ƒ 3.914.325, bedrag om hierbij eenige speling (ruimte) te laten ƒ 587.149, aandeel in 3 cent benzine — accijns berekend naar de opbrengst over 1937 ƒ 589.916; totaal ƒ 5.091.390.

Nieuw aandeel in 3 cent benzine — accijns plus aandeel motorvoertuigenbelasting ƒ 601.265, aandeel in de vennootschapsbelasting ƒ 299.627 (1.25 pct.), verhooging zoutwinst ƒ 610.555, aandeel in opbrengst verponding, landrente, inkomstenbelasting plus opcenten en loonbelasting ƒ 3.112.190 (17,72 pct.); totaal ƒ 4.623.637.

Vaste jaarlijksche bijdrage ƒ 467.753.

Stadsgemeente Soerabaia.

De aandeelen van de opbrengst van landsmiddelen, toe te kennen aan Stadsgemeenten is voor Soerabaia als volgt:

a. herberekende en gecorrigeerde in aandeelen van landsmiddelen om te zetten uitkeeringen ƒ 151.397, b. bedrag om eenige speling te geven ƒ 22.710, c. aandeel in 3 cent benzineaccijns berekend naar de opbrengst over 1937 ƒ 215.643, totaal ƒ 389.750.

d. nieuw aandeel in 3 cent benzineaccijns plus aandeel motorvoertuigenbelasting ƒ 228.199, e. toewijzing personeele belasting, slachtbelasting en Inlandsche verponding ƒ 161.525 (23.27 pct). toewijzing aandeelen opbrengst verponding, landrente, inkomstenbelasting plus opcenten en met inkomstenbelasting verrekende loonbelasting nihil; totaal ƒ 389.724.

Ook voor de andere Stadsgemeenten van Oost-Java zijn deze bedragen vastgesteld, terwijl een soortgelijke staat betreffende de Regentschappen werd opgesteld.

DE POSTVLUCHTEN.

Uitreis: De „Nandoe" vertrok Zaterdagochtend uit Schiphol, met aan boord 501 kg. post, 31 kg. pakketpost en 165 kg. goederen; voor diverse tusschentrajecten zijn drie passagiers geboekt.

De „Wielewaal" arriveerde Vrijdag te Alexandrië.

Thuisreis: De „Valk" bleef te Singapore.

teur van de K.P.M. (links) en den heer Van den Bussche, vice-president van den Raad van Indië.

Onder: Aan de ronde tafel in den salon. V.l.n.r.: mevrouw Ferwerda, vice-admiraal Ferwerda, mevr. v. d. Bussche, de heer Everts, jhr. mr. Van Starkenborgh, mevr. Van Starkenborgh, mevr. Everts en de heer v. d. Bussche. Geheel rechts: Edeleer Visman.

Dezer dagen hebben een tweehonderdtal gasten, onder wie de familie Van Starkenborgh en de leden van den Raad van Indië, een tocht gemaakt met de „Boissevain", de schitterende nieuwe K.P.M.-er.

Boven: een geanimeerd onderhoud tusschen Z. Exc. Tjarda van Starkenborgh, den heer Everts, pres.-direc-

GOUVERNEUR-GENERAAL VAN AUSTRALIË.

In April verwacht.

Officieel wordt het volgende uit Buitenzorg gemeld:

In de omstandigheid, dat de gouverneur-generaal van Australië in April a. s met verlof naar Europa zal vertrekken, heeft de regeering van Ned.-Indië, gedachtig aan de vriendschappelijke natuurlijke betrekkingen tusschen beide gebiedsdeelen, aanleiding gevonden, lord en lady Gowrie uit te noodigen, op hun doorreis een bezoek aan deze gewesten te brengen.

Met groote voldoening heeft de Indische regeering vernomen, dat van deze uitnoodiging gebruik zal worden gemaakt.

Lord en lady Gowrie zullen vermoedelijk op 2 April op Bali arriveeren, den daarop volgenden dag naar Soerabaia vertrekken en vervolgens via Soerakarta, Djokjakarta en Bandoeng naar Batavia en Buitenzorg doorreizen, waarna de hooge gasten op 9 April naar Singapore afreizen.

Nader meldt Aneta nog, dat een hoofdambtenaar van de algemeene secretaris en een officier den gouverneur-generaal van Australië tijdens diens bezoek aan Ned.-Indië zullen begeleiden en, waar gewenscht, inlichtingen zullen verschaffen.

Hun namen zullen later worden bekendgemaakt.

JAPANSCHE MIJNBOUW IN MADIOEN.

Waarom blijft Ishihara, terwijl de concessies niets opleveren?

Onlangs werd geschreven over de activiteit van de Ishihara en de Nippon Mining Co., de hier telande gevestigde Japansche Mijnbouw-Mijen.

De Ishihara Co. bezit reeds de concessies „Soekohardjo", „Kedoengpring" en „Dawoehan" nabij Wonogiri aan de Zuid-grens van Solo en Madioen en verkreeg ultimo 1937 nog een tweetal nieuwe concesises „Petoengsinarang" en „Bedali" in Zuid-Madioen nabij de Zuid-haven Patjitan.

De concessies zijn, gelijk bekend, verleend voor de ontginning van koper, lood, zink en zilver, doch het aangetroffen erts heeft een dusdanig gering gehalte, dat eventueel slechts de ontginning van koper rendabel kan worden gemaakt.

De Ishihara Co. heeft, zooals gemeld, het Ned.-Indisch Gouvernement toestemming verzocht om het kopererts per kabelbaan naar Patjitan te vervoeren en vandaar per boot verder naar Japan, doch bewilliging op dit verzoek is niet verleend, in verband met defensieve maatregelen in de havens der Zuid-kust. Het vervoer per trein naar de havens Soerabaia of Semarang is reeds veel te kostbaar gebleken, zoodat de mijnen in 1937 practisch hebben stilgelegen.

Het „Nieuws" verneemt thans nader, dat in dezen toestand nog geen verandering is gekomen. Er is nog steeds geen modus gevonden om de exploitatie eenigszins rendabel te maken.

Conform de Indische Mijn-wetgeving is over elke verkregen concessie per jaar een mijn-recht verschuldigd van ƒ 0.25 per ha., cijns is verschuldigd over de productie. Per 1 Maart a. s. worden de productie-staten over 1937 verwacht, doch aangenomen mag worden dat de productie nihil zal zijn geweest.

De vraag rijst, waarom een ondernemer zijn concessies aanhoudt, er jaarlijks nog mijnrechten voor moet betalen, terwijl de ervaring en de verwachtingen zeer ongunstig zijn.

HET WISSELMEER OP NIEUW-GUINEA.

Een nieuwe expeditie?

Toen indertijd de vliegtuigen van het olieonderzoek in Nieuw-Guinea de groote vlucht maakten van het eiland Japen ten Noorden van Nieuw-Guinea tot Aika aan de monding van de Mimika-rivier, zag men vanuit het vliegtuig op de Noordelijke helling van het centrale hooggebergte een groot meer, naar ruwe schatting op een kleine 1000 meter boven zee. Om dat meer zag men verscheidene flinke kampongs.

Blijkbaar was men een goed bewoond deel van ons gebied in Nieuw-Guinea gepasseerd.

De berichten hierover hadden vooral de aandacht van dr. Klein, den bekenden geoloog die veel voor de vermeerdering onzer kennis van dit groote eiland heeft gedaan. Hij is begonnen met het wekken van belangstelling voor deze ontdekking, welke van beteekenis kan worden omdat wij van centraal Nieuw-Guinea, en vooral van de goed bewoonde plekken aldaar, weinig of niets weten.

Zijn wij juist geïnformeerd, aldus schrijft de Javabode dan kan hij reeds rekenen op hulp van het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap; ook met Indië werd reeds gecorrespondeerd over de zending eener expeditie.

Officieel staat hiervan nog niets vast; men kwam vooralsnog niet verder dan tot onderhandsche informatie. Wel schijnt in bepaalde kringen in Indië te worden gedacht aan een voorstel om — zoodra de Indische regeering officieel in deze zaak zal zijn gekend — eene expeditie naar dit meer te doen meemaken door een geoloog, een landbouwman en iemand van het boschwezen. Het meer biedt eene goede landingsplaats voor een watervliegtuig

Wellicht vindt de regeering t. z. t. aanleiding om uit de resteerende gelden van het 25 milioen fonds, of uit de rubberfondsen, een bescheiden sommetje als bijdrage te geven, of in elk geval goed te keuren dat ambtenaren van de hoogergenoemde diensten meegaan.

Voor Indië is het zeker van belang te achten dat men over de bewoonde streken in Nieuw-Guinea meer kennis opdoet.

MAXIM

Heden en morgen v/h laatst:
„HOFCONCERT"
met
MARTA EGGERTH
JOHAN HEESTERS.
In het voorprogramma de feestfilm „ORANJE BOVEN".
3614

2de HANDSCH WAGENS
MET GARANTIE
L'AUTO - SOERABAIA
50 Toendjoengan - Tel. Z. 1262.

VERVAARDIGING VAN RUBBER-POEDER.

Proeven in West-Java.

Naar het *Nieuws* verneemt is het Proefstation West-Java thans bezig met uitgebreide proeven voor vervaardiging van rubberpoeder.

De resultaten zijn van dien aard dat van een geslaagd experiment kan worden gesproken.

Bij de proeven is gebleken, dat uit latex rubberpoeder in vrijwel zuivaren vorm kan worden afgescheiden. Thans worden nog andere bijkomende proeven genomen.

Voorts zijn goede resultaten bereikt met een methode voor aanwending van rubber voor wegbedekking, onder meer door menging van latex met asfalt.

Mededeelingen van deze laatste proeven van het Proefstation West-Java zullen gedaan worden op het Internationale Wegencongres dat over eenigen tijd in Den Haag zal worden gehouden.

VOORNAAMSTE NIEUWS.

Loopende tot 2 uur.

Geheime conferentie tusschen Hitler en Von Schuschnigg te Berchtesgaden, waar gesproken is over een Duitsch-Oostenrijksche toenadering.

Het Japansche antwoord op de nota's van Engeland, Amerika en Frankrijk is thans gepubliceerd.

De Lunghai-spoorweg wordt door de oprukkende Japansche troepen ernstig bedreigd; de Italiaansche missie te Tengpu is gebombardeerd.

Koning Faroek heeft de Nederlandsche tentoonsteiling te Caïro bezocht.

Binnenkort wordt het bezoek verwacht van den gouverneur-generaal van Australië.

ATTENTIE!

Het telefoonnummer voor het nà kantoortijd opgeven van eventueele klachten inzake de bezorging van ons blad is gewijzigd als volgt:

van 4.30 tot 6.30 uur n.m. Z. 970

De Administratie.

DANKTELEGRAM.

De gouverneur van West-Java zond bij de geboorte van Prinses Beatrix een telegram van gelukwenschen aan H. M. de Koningin, namens de Provincialen Raad.

Zaterdag morgen werd in antwoord hierop een telegram ontvangen van den particulieren secretaris van H. M., Baron van Heemstra, waarin dank wordt betuigd voor de gelukwenschen.

ARRESTATIE VAN PA-I EN GOEMING.

Omtrent de arrestatie van de ontsnapte beruchte rampokkers in de theetuinen van de afd. Waongloa van de onderneming Tjiomas wordt nog het volgende vernomen:

Hun aanwezigheid werd bekend, doordat zij op den weg vruchten vroegen aan kooplieden. Het terrein werd geheel door de Veldpolitie van Buitenzorg afgezet, terwijl intusschen de kampongpolitie, bijgestaan door de bevolking, in de theetuinen drong. Deze zijn het geweest, die de beide roovers konden vatten, waarna zij aan de Veldpolitie werden overgegeven. Beide arrestanten waren totaal uitgeput en verhongerd.

Pa-i had zijn gevangeniskleeren verwisseld met kleeren van theeplukksters, terwijl Goeming nog zijn gevangenispantalon aan had. De theeplukksters trekken nl. vóór zij aan den arbeid gaan, hun beste kleeren uit en leggen die dan op een hoop op een bepaalde plaats.

Zooals bekend, werden de rampokkers op een door de onderneming Tjiomas afgestane vrachtauto door de Veldpolitie naar Buitenzorg vervoerd.

STADSNIEUWS.

SOERABAJA, 14 FEBRUARI 1938.

PERFECT MOTORTOURISME.

Engeland verstaat de kunst.

Onder auspiciën van de „Koninklijke Nederlandsch-Indische Motorclub" is Zondagmiddag in het Maximtheater, ter stede, dat voor deze gelegenheid welwillend door den heer H. Duell was afgestaan, een ongemeen interessante film vertoond. die werd vervaardigd in opdracht van de „Automobile Association" te Londen en den titel draagt „This motoring".

Er bestond voor dit uitzonderlijk goed vervaardigde filmpje vrij veel belangstelling. Omstreeks twaalf uur in den middag bleek de zaal grootendeels gevuld, en, gezien het applaus, dat aan het slot opklonk, meenen wij te mogen veronderstellen. dat het gebodene geheel en al in goede aarde viel.

De film geeft een uitmuntend beeld van de historie en de evolutie van 't Engelsche motorverkeer, waarbij veel ruimte wordt afgestaan aan grõei en bloei der „Automobile Association", en zij doet dit zoo raak en treffend, dat het ons verwondert, dat weer het buitenland met zooiets moet aankomen.

Onder de gemoedelijke explicatie van sir Stenson Crooke, praeses der „A. A.", glijdt het beeld voort, beginnende bij het zuigelingenstadium, waarin het motorverkeer omstreeks 1906 verkeerde, en eindigend bij het communicatie-middel van dezen tijd: 't vliegtuig.

En dit alles geschiedt met een originaliteit, die haar weerga, niet heeft, vooral wat betreft den inhoud van technische films.

Ons inziens een alleszins geslaagde poging om er op aan te dringen voort te gaan met de perfectionneering van het moderne verkeer.

Moge de „Koninklijke Nederlandsch-Indische Motorclub" in den vervolge meer van dergelijke filmpjes aan de publieke belangstelling prijs geven-

LEIDSCHE DIES.

Gezellige viering.

De Leidsche dies-viering op Zaterdagavond in de Simpangsche Sociëteit had een gezellig verloop. 26 Oud-studenten hadden zich voor deze viering opgegeven en waren op het afgesprõken uur, 8 uur 's avonds, prompt aanwezig.

Er is eerst geborreld, waarna men aan tafel ging, waar de stemming haar climax kreeg onder het gezamenlijk zingen van studentenliederen en de reeks van toasten, welke o. m. werden uitgebracht op de leden van ons Vorstenhuis.

Er was reeds eerder een gelukwenschtelegram gezonden naar het bestuur van het Leidsche studentenkorps, waarop men tijdens de viering antwoord kreeg.

Het is voor velen vroeg in den morgen geworden, vóórdat men er aan dacht, huiswaarts te keeren.

AAN DEN DOOD ONTSNAPT.

Dogcart contra locomotief.

Ofschoon de splinters her- en derwaarts verspreid lagen, heeft de koetsier van de dogcart, die gisteren op den overweg bij Kalimas Oosterkade door een rangeerende locomotief werd gegrepen, nog van geluk kunnen spreken, want hijzelf kwam er zonder kleerscheuren af.

Z'n voertuig evenwel lag totaal in puin.

Het heeft den koetsier niet aan waarschuwingen ontbroken: de overwegwachter beduidde hem door middel van een roode vlag te stoppen, maar..... door schade en schande wordt men wijs.

PRINSES VAN MYSORE.

Toeristenreis door Indië.

Vanmorgen zijn hier met de „Melchior Treub" van Bali aangekomen: de prinses van Mysore, haar echtgenoot en gevolg. De prinses arriveerde eerder met de „Nieuw-Zeeland" uit Australië op Bali, waar zij ongeveer een week is gebleven.

Het ligt in de bedoeling van het hooge gezelschap, een dag of tien over Java te reizen om zich daarna op de „Christiaan Huyens" voor Colombo in te schepen.

Het gezelschap heeft hier zijn intrek genomen in het Oranje-Hotel en zal morgen weer vertrekken, vermoedelijk naar Nongkodjadjar.

NA TWEE JAAR...

Fietsendief gepakt.

Een goed geheugen is onontbeerlijk voor den politieman, want buiten de schriftelijke memorie, die in dikke registers op het hoofdbureau wordt bewaard, is het vaak een goed gesternte en een gedachte aan voorheen, die een integreerend onderdeel vormt van het recherche-apparaat.

En de Inlander, die twee jaar geleden een fiets heeft gegapt, dacht er blijkbaar niet aan, dat de politie hem wel eens zou kunnen herkennen. Van het tegendeel is blijk gegeven, toen hij Zaterdag achter slot en grendel werd gezet.

J. V. STRATER.

Sleutels terug gevonden.

De heer J. V. Strater, die zijn sleutels in een taxi heeft verloren, behoeft zich niet ongerust te maken, dat een onbevoegde zijn woning zal betreden, daar de sleutels teruggevonden zijn. Hij kan deze terugkrijgen bij de redactie van ons blad.

Geen verbinding met Piroe.

Het hulptelegraafkantoor Piroe is tot nader bericht buiten telegrafische gemeenschap.

HET MONTAGEBEDRIJF VAN VELODROME.

Groote belangstelling bij de feestelijke opening.

Burgemeester Fuchter spreekt den heer Cijfer toe, van r. n. l.: mr. Fuchter, ir. J. Lovell en de heer Cijfer.

VAN GROOTE BETEEKENIS.

In ons blad van Zaterdag jl. maakten wij in het kort melding van de feestelijke opening van het montagebedrijf der N. V. Velodrome, op den Kalimasweg, waarbij groote belangstelling werd getoond, zoowel door de autoriteiten als door zakenvrienden en relaties.

De energieke leiding van het Velodrome is er toe overgegaan in Indië twee zg. assembling-plants op te richten, één te Batavia en één te Soerabaia, waar de door haar geïmporteerde Dodge-automobielen worden opgebouwd.

Thans komen dus de Dodges niet meer kant en klaar in hunne bekende groote kisten te Tandjong-Perak aan, maar chassis, deuren, motorblokken, enz. kortom de vele duizenden onderdeelen, waaruit een zoo ingewikkeld werktuig als een moderne automobiel bestaat; onderdeelen, welke door geschoold personeel, naar Amerikaanschen trant op „de band" worden samengeklonken, gelascht en genonteerd tot de glanzende Dodges, die in „running" conditie de fabriek te Batavia of te Soerabaia verlaten.

Voor Soerabaia is een dergelijk bedrijf geheel nieuw en voor onze stad met haar groeiende industrie was de opening ervan een verblijdend feit.

Een specialiteit op dit gebied, de heer ir. Joe Lovell, van de Dodgefabrieken uit Amerika overgekomen tot dit doel, heeft dit montagebedrijf georganiseerd en in werking gezet.

Toen we de ruime werkhall betraden was er reeds een schare belangstellenden bijeen, waaronder tal van dames. Vele bloemstukken versierden de nieuwe fabriek. De heer Cijfer, chef van het Velodrome en de heer Groothoff, manager centrale zaken, ontvingen met den staf onvermoeid de gasten.

De burgemeester van Soerabaia, mr. Fuchter als hoofd van de gemeente ontbrak evenmin als de Amerikaansche consul, de heer Van den Arend. Ook zagen wij den kolonel der artillerie Van Temmen en den plaatselijk militair commandant, overste Hageman.

Het N.I.F. werd vertegenwoordigd door den heer Heuterman als voorzitter en mr. P.G. Jansen als secretaris. Uit kringen van handel en industrie zag men tal van kopstukken. De heer ir. Steiinmetz, directeur van de Haven deed evenzeer van zijn belangstelling blijken, zoo ook onze H. C. v. P., de heer Tieleman.

Wanneer men de fabriek of beter het montagebedrijf door de groote toegangsdeuren binnentreedt, ziet men dadelijk dat het werk in twee logische deelen is gescheiden. Rechts worden de carrosseriën samengesteld, links het chassis opgebouwd met den motor en al wat er bijhoort, wielen, remmen, drijfas, gangwissel, etc., etc. Aan het eind, waar beide wegen elkaar onmoeten, wanneer we het zoo mogen uitdrukken, wordt dan de automobiel geboren, gereed om de assemblingplant op eigen kracht te verlaten en zijn plaats in te nemen in het verkeer.

Gelauwerd !

Ir. Joe Lovell van de Amerikaansche Dodge-fabrieken met den heer J. Cijfer, manager van het Soerabaia-kantoor der Velodrome.

Carrosserie-onderdeelen.

We zagen al dadelijk rechts bij den ingang, waar de carrosseriebouw aanvangt, tal van deuren, kappen enz. liggen, zooals zij Detroit verlaten hebben, gestampt of geperst uit staalplaat. Deze deuren, vloeren, spanten enz. bestaan uit het in vet gezette ruwe metaal. In een enorme bak worden zij gewasschen in een mengsel van solarolie en benzine, om blank en schoon te worden samengesteld tot een carrosserie. De onderdeelen worden summier met metalen klemmen aan elkaar bevestigd en wanneer alles behoorlijk past worden zij, met een vernuftig instrument, dat tegelijk electrisch klinkt en lascht, voor altijd aaneengesmeed. Zóó sterk is deze constructie, dat het staal nimmer op de lasch scheurt. Onder oorverdoovend lawaai en bij het spatten der vonken, telkens wanneer de laschmachine een stoot gaf, werd ons dit werk, een juweel van techniek, uitgelegd. De laschers, brillen ter bescherming voor de oogen en handschoenen aan, waren ingespannen bezig met dit werk, hetwelk een vaardige hand vereischt en groote oplettendheid.

Wanneer zulk een koets dan eindelijk in elkaar zit, zóó sterk, dat de wagen gerust over den kop kan slaan, zonder dat ze indeukt, hetgeen, naar de lezer zich zal herinneren, door de Dodgehelldrivers niet lang geleden werd vertoond en bewezen, terwijl ook de practijk daarvan voldoende bewijzen heeft geleverd bij ongelukken, vangt het proces van het duco- en aan nadat tevoren nog alle oneffenheden uit de huid van de carrosserie zijn verwijderd.

Dat is niet zoo eenvoudig als de leek het zich voorstelt. Eerst wordt op de metalen huid een driedikke laag grond- en oppervlakteverf aangebracht. Op deze solide „couche" komen dan nog zes lagen kleurverf, waarbij deze Dodges, op de plaatsen waar gewoonlijk veel handen komen, zooals de portieren etc. nog weer extra met een paar lagen worden behandeld. Heeft de carrosserie op deze wijze zijn negen tot elfdeelige verfhuid bekomen, dan vangt het polijsten aan. Zoo wordt de diepe glans verkregen, welke een sieraad is voor den wagen.

Is het zoover, dan wordt de bekleeding er in gezet. Dat is eigenlijk stoffeerderswerk. Deze bekleeding is uiteraard ook Amerikaansch product, zij kan door den kooper in elke kleur worden verkregen. Wij zagen er geheele voorraden van liggen en waarlijk er was keus genoeg.

We waren hier aan het eind van den weg der carrosserie-bouwerij.

Thans voerde onze mentor ons naar de andere zijde waar het technische wonder wordt voltrokken aan het chassis. Op den loopenden band wordt de benzinetank, aangebracht, monteert men de hydraulische remmen, krijgen cardan en beurt, volgen veeren en wielen, gaat de motor er in. Die motor werd op zijn beurt eerst voorzien van al wat er aan hoort. Handige monteurs waren ingespannen bezig met dit montagewerk, dat de geheele aandacht van den mensch vordert. Langs den band, op rekken liggen in de vereischte volgorde de duizenden onderdeeltjes en onderdeelen, waaraan behoefte is, zoodat onnoodig het heen en weer loopen geheel wordt vermeden. We hoorden, dat wanneer de vraag het zou vorderen, niet minder dan vier complete automobielen dagelijks zouden kunnen worden afgewerkt.

Wanneer de bouw van het mechanisch deel van den automobiel is voltooid, volgt de vereeniging van carrosserie en chasis tot auto.

De chef spreekt.

Nadat de aanwezigen de gang van het bedrijf hadden bezichtigd en bewonderd, nam, nadat eerewijn was geschonken, de heer Cijfer het woord en dankte de aanwezigen voor hunne komst en belangstelling, namens het Velodrome. „U zag hier de eerste automobiel te Soerabaia geboren worden", aldus spreker. Die auto heeft als elke fatsoenlijke baby een paar ouders, (geestelijke), papa Govaars en mama Amerika. De heer Govaars de eminent directeur van het Velodrome zag in Amerika de mogelijkheden in, om dit bedrijf hier te vestigen. Velodrome heeft het net van haar service over Indië gespannen. Hij zag in, dat die service nog kon worden verbeterd, door het in bedrijf stellen van twee assemblingplants, één te Batavia en één te Soerabaia. Men kan thans voldoen aan alle wenschen van het publiek.

Maar ook uit een economisch oogpunt, is de dag van heden belangrijk. Immers geeft dit bedrijf aan vele gezinnen brood en aan tal van handen arbeid.

Men heeft ons wel eens gevraagd of deze wagens wel even goed zijn als die welke uit Amerika kwamen. Wel, ik kan u verzekeren, dat zij zeer nauwkeurig zijn onderzocht en zelfs nog beter zijn gebleken. En dat is ook begrijpelijk. Niet duizend op een dag, maar een of enkelen worden afgeleverd.

Vervolgens deelde spreker mee een telegram van gelukwensch te hebben ontvangen van den heer Govaars waarin succes wordt toegewenscht en één van den manager van het Batavia kantoor, die seinde dat de plant daar reeds niet meer zou kunnen worden gemist. Ook al uit een oogpunt van service.

Een kijkje in het intérieur van de nieuwe plant van Velodrome. — De publieke belangstelling bij de opening bleek uit het groote aantal menschen, dat naar de rede van den heer Cijfer luistert.

LAST VAN VETPUISTJES?

Dan is hier goed nieuws voor U: Radox. U hoeft niets anders te doen dan een groote theelepel Radox in een kop goed warm water te mengen en met deze lotion eenige minuten lang Uw gezicht te betten. Veeg dan de vetpuistjes met een handdoek weg en gebruik wat goede cold cream.

Door in het vervolg altijd wat Radox in Uw waschwater te mengen, zullen de vetpuistjes nooit meer terugkomen. In het pak vindt ge goede raadgevingen van een deskundige, hoe ge op de beste manier Uw huid moet verzorgen. Radox is verkrijgbaar bij alle apothekers en tokohouders à *f* 1.05 per pak, en in kleine pakjes à *f* 0.17½ per stuk.

2651

Thans werd de heer Joe Lovell voorgeroepen, die in het Engelsch toegesproken, den dank van Velodrome in ontvangst had te nemen, waarbij hij werd gelauwerd door een grooten krans. Zijn werkprestaties werden geroemd als masterpiece.

De burgemeester aan het woord.

De burgemeester, thans het woord nemend, deelde mede met het grootste genoegen kennis te hebben genomen van de opening van dit bedrijf. Hij had er trouwens reeds van gehoord door den heer Steinmetz. Van den heer Cijfer mochten we reeds vernemen welke voordeelen deze onderneming heeft, als leek kunnen we zeggen, dat de opening ervan blijk geeft van de bizondere energie van het Velodrome. Ik ben dan ook verheugd voor Soerabaia dat deze industrie hier werd gevestigd. Eén tot vier wagens hier per dag te kunnen bouwen beteekent heel wat. De burgemeester wenschte dit bedrijf veel succes toe, waarna hij nog eenige hartelijke woorden sprak tot den heer Lovell.

Velodrome bleek een goede gastvrouwe. Ververschingen gingen rond, en terwijl men zoo gezellig bijeen zat verliet onder luid gejuich de eerste wagen met de eerste koopers, de heer en mevrouw De Voogt, de werkhall.

Velodrome kan met genoegen op deze dag terug zien en wij voegen onze wenschen voor het succes dezer nuttige aanwinst onzer Indisch industrie, bij die der aanwezige belangstellenden.

Wij willen dit verslag eindigen met de mededeeling dat Velodrome thans de eerste Indische Automobielmaatschappij is die de beschikking heeft over eigen complete montage bedrijven wat het groote voordeel heeft dat men niet geheel afhankelijk is van (zoo nu en dan voorkomende sitdown-stakende) Amerikaansche fabrieken.

3648

DISSONANTEN.

Jazz-klanken bij Hellendoorn.

In verband met het afscheid van den heer F. F. van Rhijn van de N.V. Ned.-Ind. Gasmaatschappij had de cercle Hellendoorn Zaterdagavond voor een bizondere attractie gezorgd en wel in den vorm van een jazzconcert op vier vleugels, tot welk muzikaal evenement het initiatief namen de heeren Knies, Hakkers, Herstel en Flem.

Aan belangstelling heeft het niet ontbroken: de zaal was stampvol en om den haverklap kwamen er nieuwe gasten bij.

Afgewisseld door Hellendoorns orkest, trad dit kwartet van elf uur af op, en het was omstreeks één uur in den morgen, dat de laatste dissonant met een schrillen klank verstierf.

Wij zullen ons niet wagen aan de beoordeeling van het gebodene: daarvoor zijn wij te veel leek op dit terrein.

Maar de omstandigheid in aanmerking genomen, dat het viertal maar twee dagen den tijd had zich op dit concert voor te bereiden, kan worden gezegd, dat het resultaat niet slecht klonk.

Ook het publiek wist dat te waardeeren, gezien het herhaald opklinkend applaus.

DE DAMES-BRIDGE-DRIVE.

In de Gouverneurswoning.

Gaarne herinneren wij de dames aan de op 16 Februari a.s. te houden bridge-drive ten gouverneurshuize ten bate van het Giesting Weeshuis en de Protestantsche armen.

Bedoelde wedstrijd zal om 9 uur des voormiddags aanvangen. Het inleggeld bedraagt *f* 1.50 per persoon. Geen verplichte afrekening.

Opgave voor dezen wedstrijd kan geschieden aan de dames: Buurman van Vreeden, Patjarweg 7, tel. Z. 1676; Delmaar, Merkusstraat 4, tel. Z. 4959 en Snell, Regentesselaan 46, tel. Z. 3460.

Voor dezen wedstrijd zijn keurige prijzen ter beschikking gesteld o.a. door de A. N .I. E. M. en Gas-Maatschappij.

Dames, geeft u spoedig op, liefst met eigen partner. U werkt hierdoor mede tot het welslagen van dit sociale doel. Ook zij, die niet bridgen, zijn van harte welkom !

THEE-PARTIJ.

Ter gelegenheid van een huwelijk.

Ter eere van een in Hyderabad-Sindh gesloten huwelijk van een neef van den welbekenden firmant van den bekenden Bombay-winkel Bheroomall alhier, is gisterenmiddag in Cercle Hellendoorn een feest georganiseerd, waarbij pl.m. 250 personen werden uitgenoodigd.

Vele vooraanstaande personen uit de zakenwereld maakten van de uitnoodiging gebruik dit feest bij te wonen, dat zeer geanimeerd verliep en uiteraard een intiem karakter droeg.

DE TEXTIEL-FABRIEK „MARTAK".

Een Oranje-feest.

Het is zeker buitengewoon te waardeeren van den heer Alsaid bin Awad Martak, dat hij, teneinde uiting te kunnen geven aan zijn aanhankelijkheid en trouw ten opzichte van ons Vorstenhuis, Zaterdagmiddag jl. in de textielfabriek „Martak" te Kesono Poegeran in het Modjokertosche een feest arrangeerde, naar aanleiding van „de heugelijke gebeurtenis." Door allerlei omstandigheden kon het feest toen pas gevierd worden.

Omstreeks 1 uur 's middags reden verschillende gasten voor het fabrieksgebouw. Zij werden onder de vroolijke tonen van het muziekcorps der Arabische padvinders door den gastheer-eigenaar allerhartelijkst ontvangen.

De omgeving en sommige deelen van het gebouw waren aardig versierd, o.m. met oranje-kleurige, in de fabriek geweven halfkunstzijden saroengs. Verder was er een soort van eerepoort. Ook de bogen van bamboe met jong klapperblad versierd deden het goed.

Onder de aanwezigen merkten wij o. m. op den assistent-resident van Modjokerto, den administrateur van de M.S.M. en echtgenoote, den nijverheidsconsulent en vele leden der Arabische gemeenschap.

Na eenigen tijd gezellig bijeengezeten te hebben onder een koelen dronk, werd de in de laatste maanden sterk uitgebreide fabriek waarvan wij reeds eerder een beschrijving gaven, bezichtigd. De fabriek telt eenige honderden machinale, ook veel tientallen handweefgetouwen en is een der grootste, zoo niet de grootste in Oost-Java. De outillage is, naar men ons van deskundige zijde verzekerde, uitstekend.

De fabriek vervaardigt, zoowel totaal-katoenen als halfkunstzijden stoffen. Zooals men weet, heeft de markt voor textielgoederen in Indië, in den laatsten tijd gevoelige klappen gekregen. Hier zijn verschillende redenen voor aan te geven.

Na de hausse-periode in de buitengewesten (vnl. vanwege den goeden gang van zaken in de bevolkingsrubber), trad een tijdvak van malaise in. De koopkracht verminderde. Het afzetgebied der textielgoederen kromp in. Maar terwijl de markt steeds slechter werd, namen de fabrieken in omvang toe. De in de hausse bestelde machines kwamen in de malaise-periode aan. Verminderde vraag tegenover vermeerderd aanbod. Ook het buitenland mocht weer wat meer textielgoederen importeeren.

Deze drie factoren hebben er toe meegewerkt om den huidigen stand van zaken in de textielbedrijven in Indië verre van rooskleurig te doen zijn. Met de fabriek „Martak" is het lang niet zoo erg gesteld. Men heeft daar bijtijds het zwaartepunt van de totaal-katoenen naar de halfkunstzijden stoffen verlegd.

Na den rondgang namen de gasten deel aan een opgewekten maaltijd, waarbij door eenige personen enkele hartelijke woorden ten aanzien van ons Vorstenhuis werden gesproken.

Men kreeg een uitstekenden indruk van de gastvrijheid van den fabrieksdirecteur, Alsaid bin Awad Martak en diens textielorganisatie.

INBREKERS IN ARREST.

Fraai speurderswerk.

Bestond aanvankelijk het vermoeden, dat met het onderzoek inzake de op 31 Januari jl. gepleegde inbraak ten huize van ir. M. E. Keller, algemeen technisch chef der firma Ruhaak & Co., wonende Celebesstraat 8, wel eenigen tijd zou heengaan alvorens de identiteit der daders zou zijn vastgesteld, thans vernemen wij, dat gisteren in den loop van den dag de hoofddader — een berucht Inlandsch inbreker, die kortelings uit 's Lands gevangenis werd ontslagen na drie en een half jaar te hebben opgeknapt wegens eenzelfde delict — en één van zijn assistenten door de politie zijn gearresteerd.

Tevens werd een klein gedeelte van de buit, nl. vijf honderd gulden en wat sieraden, achterhaald.

Voorts vernamen wij, dat de verwachting is gerechtvaardigd, dat meerdere arrestaties zullen volgen, terwijl met vrij groote zekerheid kan worden gezegd, dat, ten gevolge van deze arrestatie, nog andere duistere zaken tot klaarheid zullen worden gebracht.

DE WATERLEIDINGDIENST.

Oneerlijke centenophalers.

Door den dienst der Gemeentelijke Waterleiding wordt gewaarschuwd tegen personen, die zich uitgeven voor muntmeter-mandoers (centenophalers) of reparateurs van de Waterleiding.

Bedoelde personen zijn gekleed in de uniform van de Waterleiding en halen de centen op uit de muntmeters tegen afgifte van een soort kwitantie.

De aandacht van het publiek wordt er uitdrukkelijk op gevestigd, dat deze personen in geenerlei opzicht in betrekking staan tot de waterleiding en dat het bedrijf zich niet verantwoordelijk stelt voor eventueele schade en andere consequenties.

De ambtenaren en beambten der Waterleiding zijn alle voorzien van een legitimatiebewijs met foto en het publiek wordt uitdrukkelijk in overweging gegeven hiervan inzake te vragen, alvorens personen tot de muntmeters toe te laten.

ONTROUWE NACHTWACHT.

Stal brandblusch-apparaten.

Het is nu eenmaal usance, dat de wereld bedrogen wil worden, ofschoon zij daarvan naar buiten af, geen blijk geeft. Nochtans schijnt het stelregel, dat deze zegswijze in de practijk bewaarheid wordt.

Zoo stelde de B. P. M. eeen nachtwaker aan, die de politie maar vast in verzekerde bewaring heeft gesteld, want de man ging er met drie brandblusch-apparaten vandoor.....

Waarom dat gedurige hoesten?

– Wanneer U geregeld Wybertjes gebruikte, zoudt U zelfs niet verkouden worden. En wanneer U verkouden bent, werkt niets zoo verzachtend en slijmoplossend als geregeld een paar Wybertjes in den mond – volkomen onschadelijk voor de maag.

Wybert tabletten beschermen de keel en verdrijven dorst

WYBERT

Importeurs: Geo Wehry & Co.

Alléén in orig. blauwe dozen à 25,45 en 65 ct.

3509

EXECUTORIALE VERKOOPING

op **Woensdag, 16 Maart 1938 des voormiddags om 10 uur,** ten overstaan van het Vendukantoor te Kediri, ter plaatse waar het perceel gelegen is (desa Bandjaran Kediri) van:

de erfelijk individueele bezitsrechten op een stuk Gouvernementsgrond, gelegen in de desa Bandjaran, onderdistrict en district Kediri, grenzende: ten Noorden aan een desaweg, ten Oosten aan de erven van Atmoredjo en Djamal, ten Zuiden aan het erf van Hadji Wijoto, ten Westen aan een desaweg, met al hetgeen daarop gebouwd en geplant is,

EXECUTANT: Ali bin Abdullah Alcalifah, handelaar, wonende te Kediri,

PROCUREUR: Mr. Ko Hong Liem,

GEëXECUTEERDE: Miroen, koopman, wonende te Kediri.

De Procureur van den executant
Mr. KO HONG LIEM.
Soerabaia.

1810

BONDSEXAMENS.

Vanwege den **Bond van Vereenigingen voor Handelsonderwijs** in Nederlandsch-Indië zullen **op 13-14 en 21/22 April a.s.** worden afgenomen:

Voorbereidende examens in Boekhouden, Nederlandsche- en Engelsche Handelscorrespondentie,

Praktijkexamens in Boekhouden, Nederlandsche, Engelsche, Fransche *) en Maleische *) Handelscorrespondentie alsmede Boomzaken.

Aangifte per postwissel uitsluitend aan het secretariaat te Semarang. **Sluiting** onherroepelijk 18 Maart.

Inlichtingen en formulieren verkrijgbaar bij het secretariaat en den plaatselijken vertegenwoordiger, Embong Kenongo 6.

Examengeld voor alle examens f 13.50.

Voor **praktijk Boekhouden 15.75.**

*) bij voldoende deelname.

1734

FAILLISSEMENTEN: No. 7.

Raad van Justitie: Soerabaia.
Curatrice: Weeskamer S'baia.
UITGESPROKEN OP: 9 Februari 1938.

1. Mevrouw de wed. L. M. Koster, te Soerabaia.
2. **E. Sagoritta, gep. Gemeenteambtenaar te Soerabaia.**
3. **Liem Kok Siang,** handelaar **in Oemo Grendjet** onderdistr. Kalidawir regentsch. Toeloengagoeng.
4. Mevr. V. Soesman, openbare koopvrouw te Soerabaia.
5. **Fuchimori Takahara,** handelsgeëmployeerde te **Jesowi Langsen (Lemadjang).**

R. C.: 1 en 4
Mr. T. C. Lekkerkerker.
2, 3 en 5
Mr. H. M. Kits v. Heijningen.
Lid-C.:
Mr. R. F. C. A. Feddema.

VERIFICATIE-VERGADERING in het gebouw R. v. J. Soerabaia ten 8½ ure v.m. op Vrijdag:

a. 25 Februari 1938.
1. (ex. art. 173 F. V.) L. J. N. Morren, gep. onder-officier te Soerabaia.
2. **Njoo Peng An,** koopman te **Gondangtegi (Malang).**

b. 18 Maart 1938.
1. **Oei Ie Auw,** koopman te **Soembarajoe (Bentjoeloek).**

c. 25 Maart 1938.
1. **G. G. J. M. Groeneveld,** Hoofdagent Cultuurpolitie s. f. Lestari (Kertosono).
2. A. J. Vidal, machinist S. S. te Soerabaia.
3. **S. W. Wulur,** ambtenaar P. T. T. **dienst te Soerabaia.**
4. **Liem Ping Yauw,** koopman te **Besoeki.**
5. **K. Simon,** koopman te **Soerabaia.**

Indiening schuldvorderingen uiterlijk op: a. 2 10 Febr. 1038. b. 3 Maart 1938. c. 10 Maart 1938.

OPGEHEVEN wegens gebrek aan baten ddo. 9 Februari 1938.
1. **N. Berkeveld,** koopman te **Djombang.**

2548

Een **HEERLIJK!**

vooruitzicht, zoo'n reis naar Europa, vooral wanneer U in het bezit zijt van zoo'n

LEUKE GERUITE **SPORTJAS**
19.75 24.75 29.75

SPORTROKJES 6.90

WEENSCHE FIJNE WOLLEN **JUMPERS 8.75**

GABARDINE MANTELS
blauw, bruin, beige
29.75 32.75

SPECIALE AANBIEDINGEN EUROP. KLEEDING

Hoffman

F 3683

A. Mac DOUGALL
TAILOR
Telf. 2243 Z. Soerabaia
Wij zijn
NIET DUURDER
maar .... WEL
BETER!
3302

Een greep uit onze enorme sorteering

Wollen Avondcostuums

SUPER TROPICAL COST.	in 2 dessins	f. 27.50	p.c.
NON CRUSH COST.	in 2 dessins	„ 27.50	„
AMERIK. PALMBEACH	in 2 dessins	„ 27.50	„
FRISCO COST.	in 7 dessins	„ 29.50	„
MAUD COST.	in 3 dessins	„ 35.—	„
NIXON COST.	in 3 dessins	„ 37.50	„
HERBERT COST.	in 15 dessins	„ 39.50	„
THOMPSON COST.	in 2 dessins	„ 39.50	„
FISCHER COST.	in 3 dessins	„ 39.50	„
GEKL. EFFEN GABARDINE	in 6 dessins	„ 29.50	„
FANT. GABARDINE	in 4 dessins	„ 47.50	„
WHIPCORD	in 3 dessins	„ 47.50	„
JEROME	in 2 dessins	„ 50.—	„
WALTON	in 23 dessins	„ 52.50	„
GEKL. SUP. GABARDINE	in 3 dessins	„ 55.—	„
CASHMERE COST.	in 8 dessins	„ 55.—	„
CREME GABARDINE	vanaf	„ 62.50	„
CREME SERGE	vanaf	„ 62.50	„

CASH 5 pCt. KORTING.

Naast een zeer uitgebreide collectie van de allerbeste kwaliteiten garandeeren wij U ook een

PRIMA COUPE en KEURIGE AFWERKING

Gaarne noodigen wij U uit bij ons aan te komen opdat wij U deze stoffen kunnen voorleggen en U datgene kunt uitkiezen wat U juist zoekt.

SAVELKOUL

3343

FAMILIE-BERICHTEN

Eenige en algemeene kennisgave.
Gisteren ontsliep na een kortstondig, doch smartelijk lijden, voorzien van de Heilige Sacramenten der Stervenden, in den ouderdom van 56 jaar, onze dierbare Echtgenoot, Vader, Behuwd-, Grootvader, Broeder en Zwager
G. A. KOUTHOOFD.

Aan **Pastoor Bruno,** H. H. Doktoren, Familie, Vrienden en Kennissen betuig ik bij deze mijn hartelijken dank voor de betoonde deelneming gedurende de ziekte en bij het overlijden van mijn Echtgenoot

Uit aller naam:
Mevrouw KOUTHOOFD-

1831

Regal SIGAREN

PILOOT	4 ct.
FLORETTA	6 ct.
FANTASIA	7 ct.
MELIOR	8 ct.
RECORD	9 ct.
OPTIMUS	10 ct.
[illegible] DE	12 ct.
MONTE CARLO	15 ct.

3661

PRAKTIJK
hervat
Dr. TJAN ENG YONG
KINDERARTS
Djodipanstraat 19 - MALANG
Telefoon 95.

1805

M. KNAP
TANDARTS
VERHUISD
naar Palmenlaan 63 — 65
TELF. Z. 695.

1832

Inlichtingen over reizen in Nederland bij: DEUTSCHER BUND, Kebon Sirih 12, BATAVIA-C.

3690

M. SOETJAHJO
INTERNE ZIEKTEN
Spreekuren: 6 - 7 n.m.
alle werkdagen, behalve Zaterdag.
KAJOON 22 – Tel. Z. 4384
UITSLUITEND CONSULTATIEF, geen huisbezoek

3500

Wanneer het aantal afdrukken, dat U te maken heeft, te klein is om tot aanschaf van een lichtdrukraam over te gaan, laat ons dan Uwe afdrukken maken.

Ons OZALID lichtdruk atelier

staat den geheelen dag ter Uwer beschikking.

N.V. G. KOLFF & Co. KALIASIN SOERABAIA

3518

Ontvangen:

GEKLEEDE **BLOUSES**
in TAFZIJDE
en SATIN.

ZEER VOORDEELIGE PRIJZEN.

DAMES MODEMAGAZIJN **„AU BON MARCHÉ"**
Toendjoengan 25 — Soerabaia — Tel. Z. 3185

3547

---

v/h MODEACADEMIE „DARMO"

Aangesloten bij de M. V. V. DEN HAAG.
THANS Directr. Mevr. E. SPONHOFF, Gedipl. Leerares.
Woenistraat 7 — SOERABAIA — Tel. Z. 4418.
Leidt grondig op voor COSTUMIERE, COUPEUSE en LEERARES met eventueel uitreiking van HOLL. DIPLOMA. Benevens een cursus voor Corsage en Kunstbloemen ook met uitreiking van diploma.

3505

Toko NAM
Embong Malang 1 - Soerabaia.
Telefoon Zuid 1010 - 95.
Wij hebben een ruime keuze in
LIBBY's artikelen
3335

BELEGT UW GELD in een
AUSTIN
Zuinig
Duurzaam,
Betrouwbaar,
AUTOHANDEL A. GALL
Kaliasin 95 – Soerabaia.
3437

LOSSE NUMMERS
van
DE INDISCHE COURANT
zijn verkrijgbaar bij:
Boekhandel KOLFF,
„ LEZER,
„ VAN INGEN,
„ SLUYTER,
(Toendjoengan)
„ VIRIBUS UNITIS

Hinderlijke Transpiratie.

De nadeelen van dat hinderlijk transpireeren worden volkomen ondervangen door een geregeld gebruik van Purolpoeder. Deze uitstekende bedak neemt de transpiratie op, houdt de huid koel en droog en tevens vrij van smetten, schrijnen, roode hond en eczeem. En wel, omdat zij in tegenstelling met andere bedaks geneeskrachtige stoffen bevat, welke voor een goede huidverzorging in de tropen onontbeerlijk zijn.
Wilt gij U volkomen fit voelen, met het aangename gevoel van U goed te hebben verzorgd, met een frissche, droge huid en gave voeten, maak dan geregeld gebruik van Purolpoeder. Bestrooi na het mandiën en alvorens U ter ruste te begeven de plaatsen, waar wrijving of kneling optreedt, de oksels, de liezen, voeten enz. met Purolpoeder. Houd steeds een bus in Uw mandikamer en slaapkamer bij de hand en wijs Uw huisgenooten of logés op het groote nut van het onovertreffelijke Purolpoeder.

PUROL poeder
om de huid gezond, koel en droog te houden.
PUROL huidpoeder voor kinderen en volwassenen
In tinnen van 90 ct. en f 1.50
Bij Apotheken en Tokohouders

1499

SOERABAJASCHE SCHOOLVEREENIGING

H.B.S. met 3-jarigen cursus voor Jongens
Aangifte van leerlingen voor het cursusjaar 1938/39 vanaf heden bij den Directeur der school, Genteng 33, Tel. Z. 992.

3697

SOERABAJASCHE SCHOOLVEREENIGING

H. B. S. met 5- en 3-jarigen cursus voor Meisjes
Aangifte van leerlingen voor het cursusjaar 1938/39 vanaf heden bij de Directrice der school, Genteng 33, Tel. Z. 991.

3697

BLIJFT LIEVER

bij een
„GOEDE BRIL"
GOLDBERG
levert HET BESTE.
Daarom:- GAAT HET OM UW OOGEN,
GA NAAR **GOLDBERG!**
SOERABAIA — Toendjoengan 24
Batavia-C. — Malang — Djocja.

3277

---

8 CENT
kost de geurige en kloeke
HOLLANDSCHE SIGAAR
FLOR DE TASACO.
Alleen verkrijgbaar bij:
Sigaren-Magazijn **„THE ORIENT"**
Toendjoengan 91, Tel. Z. 337.

3421

DAMES KAPSALON „PERMANENTHUIS"
Scheepmakerspark 27
(hoek Palmenlaan)
Soerabaia - Telf. Z. 2231.
PERMANENTWAVE
Systeem: GALLIA RECAMIER
Incl. knippen en waterwave met volle garantie, v.a. **F 7.50**

3692

Maison DUQUE Modes
Goebeng Boulevard 33 (nwe nummering) Hoek Bankastraat.
Telefoon Zuid 2222 — Soerabaia.
VANAF HEDEN T/M 28 FEBRUARI GEVEN WIJ OP AL ONZE JAPONNEN EN HOEDEN EEN GROOTE KORTING
Koopt bij Maison Duque en U gaat modern en chique gekleed voor weinig geld.

3384

PRACTIJK-EXAMENS.

Stenografie (alle systemen), Stenotypie „Grandjean" en Machineschrijven
VEREENIGING VAN LEERAREN IN STENOGRAFIE EN MACHINESCHRIJVEN.
(Goedgekeurd bij K. B. 22-8-'20, No. 72)
EXAMEN te MALANG, ZONDAG, 27 FEBRUARI 1938.
Aanmelding (tot en met 20 Februari a.s.) en inlichtingen uitsluitend schriftelijk bij den Heer L. J. de Pauw, BATOE b/Malang.

1519

Het Raadsel Duitschland . . . . .
verklaard door den beroemden Volkenkenner Sven Hedin in zijn nieuwste werk
„DUITSCHLAND en de WERELDVREDE"
Zijn boek geeft een afdoend antwoord op alle vragen, die men met betrekking tot Duitschland kan stellen.
De kapitale uitgave is rijk geïllustreerd en is alom verkrijgbaar tegen den prijs van f 5.40 in prachtband.
Het stemt U tot nadenken over een onderwerp, dat in belangwekkendheid zijn weerga niet heeft!
G. C. T. VAN DORP & Co., Semarang, Soerabaia, Bandoeng
BOEKHANDEL SLUYTER, Soerabaia, Malang.

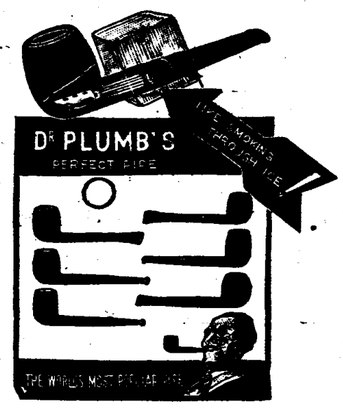
3089

Een pracht-collectie reisbenoodigdheden bij

Whiteaways

PIJPEN
NAAR IEDERS SMAAK.

Een groote collectie, om Uw keus te doen!

„Dr. PLUMB's" PIJPEN.

Het perfecte koelsysteem van deze pijpen maakt het rooken tot een waar genot!

Een groote collectie van deze gezondheidspijpen nu voorradig in verschillende modellen. Voorzien van uniek koelsysteem, hetwelk tevens onder het rooken alle vocht opvangt.

Speciale lage prijs **1.95** p.stuk.

TABAKSZAKKEN

Geheel lederen zakken in alle prijzen voorradig. Uitstekende kwaliteit rubber voering met zippsluiting van **2.50** tot **6.95** p. st.

De „HURRICANE" PIJP

kan gerookt worden bij de sterkste wind. Veilig rooken bij het slechtste weer. Asch vliegt niet weg door de patent sluitkop. Een echte Briar. Kan gebruikt worden zoowel binnens- als buitenshuis. Zeer geschikt voor de biljartkamer, aan boord, motorrijden wandelen, enz. **5.25** p. st.

Alle rookersbenoodigdheden zijn bij ons voorradig!

N.V. WHITEAWAY LAIDLAW

Toendjoengan 1 — Soerabaia.

3363

voor **VISCH**

ruime hoeveelheid olie, wat overblijft kan steeds weer opnieuw gebruikt worden, mits door een fijn doekje gezeefd. Ook dán blijft FILMA smaak- en reukeloos.

voor **VLEESCH**

weinig vet of olie; bodem der pan nauwelijks bedekken. Indien botersmaak gewenscht, wat boter toevoegen nà het bakken.

3485

Wij ontvingen een uitgebreid sortiment

TAFELSERVIEZEN

in Engelsch Aardewerk zoowel in effen crème als met de nieuwste decors.

12 persoons Eetserviezen **52 dln.** vanaf **f 42.50**

12 persoons Eetserviezen **83 dln.** vanaf **f 75.-**

Gegarandeerd vrij van haarscheur.

Onze speciale aanbiedingen gedurende de

HUISHOUD- en WITTE WEEK

og slechts enkele dagen.

Onderling Belang

PASAR BESAR SOERABAIA.

3660

DE EERSTE HOLLANDSE COSTUUMSCHOOL

Volgens Wener en Franse Coupe. Opgericht in 1930.

Soerabaia — **EMBONG PLOSSO 12** — Telef. Z. 3821.

DAMES! Leert Uw toiletten **goed** maken.

Kleine clubjes- korte cursussen. Hollands diploma.

De Directr.: **Mevrouw Rector leidt persoonlijk de lessen.**

3370

MEUBELMAGAZIJN A. MOLENKAMP

Julianablvd. 9 — Soerabaia — Tel. Z. 2857.

VERHUURKANTOOR van MODERN MEUBILAIR

STEEDS VOORRADIG: Modern en antiek meubilair, houten en ijzeren tuinzitjes BILLIJKE PRIJZEN.

3382

HUISVENDUTIE

op **DINSDAG 15 FEBRUARI 1938**
ten huize v.d. WelEd. Heer
Mr. L. J. H. C. A. de BOURBON
Kapoeasstraat 19

Van een keurigen inboedel, w.o.: rottanz., zeil., **Stalen Salonz., Stalen schrijftaf.**, mod. lamp, kleed, boekenk., bollamp., bedd., spiegelk., 1. kast., buff., dress., taf. en st., spenk., ijsk., serv., glasw., **Senkingf.**, kinderw., **Schilderijen** (Kasenda), gord., keukenger., een **partij orchideeën**, etc., etc.

Kijkavond: op Maandag 14 Febr. 1938, van 6 tot 7.30 n.m.

M. S. NOACH.

1779

VENDUTIE

op **Woensdag, 16 Februari 1938**
ten huize
Ketabang Boulevard 28

van een nette, complete inrichting, w.o. tuinzitje, rottanzitje (v. d. Pol), salonzitje, cocosmatten, boekenkast, partij kinderboeken, schrijfmachine, **PHILIPS RADIO**, spiegel- en andere kasten, KERO ledikanten, eetkamermeubels, **GIBSON KOELKAST**, Sengking gasfornuis, etc., etc.

Kijkavond Dinsdag 6—7.30 uu.

Maatschappij t. v. d. z. van G. W. TROMP de HAAS & Co.

1833

SWING RECORDS.

Een groote collectie swing-platen, gespeeld door de grootste artisten:

Benny Carter, Benny Goodman, Fletcher Henderson, Claude Hopkins, Eddie Lang, Joe Venutie, Chick Webb, Mary Lou Williams, enz.

Prijzen **F 1.25, F 1.50** en **F 1.85.**

Verkrijgbaar bij:

Muziekhandel K. K. KNIES.

Soerabaja. Toendjoengan 55 — Malang. Kajoetangan 72.

3386

VRAAG en AANBOD

De N. V. Maatschappij tot Exploitatie der Sff. „KARANGSOEWONG", „ADIWERNA" en „DJATIBARANG"

vraagt

voor één harer suikerfabrieken een goed onderlegd

ASSISTENT-BOEKHOUDER.

Sollicitaties, onder bijvoeging van copie-certificaten, uitsluitend schriftelijk te richten aan den Gedelegeerde, de N. V. Kooy & Co.'s Administratiekantoor, Heerenstraat 44, te Soerabaia. 1827

Meubilair

Geheele en gedeeltelijke inboedels

Te koop gevraagd

E. HAVERKAMP & Co.

Werfstraat-Kalisosok — Telef. N. 923.

3386

Courantenreclame is niet te vervangen

G. C. T. VAN DORP & CO — BOEKHANDEL SLUYTER

Ter perse:

de nieuwe bijgewerkte uitgave van de

NEDERLANDSCH-INDISCHE WETBOEKEN

deel I bewerkt door Mr. E. M. L. Engelbrecht

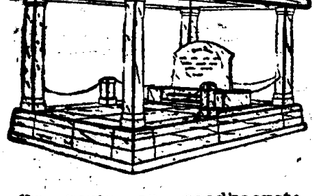
Uitgave 1938 Prijs **F 21.30**

Vanaf heden is de inteekening op deze nieuwe uitgave opengesteld bij:

G. C. T. VAN DORP & Co. N.V. — BOEKHANDEL SLUYTER N.V.

Semarang — Soerabaia — Bandoeng. Soerabaia — Malang.

3089

De beste en goedkoopste **GRAFTOMBEN, KRANSEN, BEELDEN** en **VAZEN** bij **„CARRARA"**

Marmer- en Beeldhouwerij.
Gemblongan 19 - Tel. 2597 Z.
Soerabaia.
Filiaal: Malang, Kasin Kidoel 23. Telef. 545. 3349

OOSTERSCHE KUNST

GAROEDA

BANKA TINNEN

KATJANGSTELLEN
KANDELAARS
POEDERDOOZEN
SIGARENBUSSEN

TOENDJOENGAN 59 SOERABAIA.

3408

Bacteriën in Nieren Verwoesten Gezondheid

Uw Nieren zijn een wonderbaarlijk orgaan. Zij bevatten 9 milioen fijne buisjes die het bloed filtreeren. Indien bacteriën er vat op krijgen lijdt U aan Branderigheid, Jeukende Organen, Veelvuldig Wateren des nachts, Pijnlijke beenen, Duizeligheid, Rheumatiek, Jicht, Zenuwachtigheid, Wallen onder de Oogen of Gezwollen Enkels, enz.

Gewone middelen helpen niet veel. De oorzaak moet weggenomen worden. **Cystex** bevecht de dood van alle bacteriën in de Nieren in 2 uren, derhalve een snel einde van nier-stoornissen. In 24 uur voelt U zich beter dan U in jaren gedaan hebt en in 8 dagen bent U weer geheel gezond. **Cystex** garandeert herstel na 8 dagen of U ontvangt Uw geld terug. Vraagt nog heden Uwen Apotheker om **Cystex**. De garantie is Uwe bescherming.

3485

TE KOOP:

1 DODGE TOURING type '31;
1 NASH-SEDAN;
1 PEUGEOT-TOURING 201;
Lage prijzen-Goede wagens!

„SIDIK"

Autoreparatie-Atelier voor Radiatoren, Spatborden, Carrosserie, Accuversterken.
Handel in Tweedehandsche Auto's, enz.
Blaoeran 65 — Telf. Zuid 286 Soerabaia.

3471

Oud vóór den tijd?

NIEMAND BEHOEFT CORPULENT TE ZIJN!

Duizenden wanhopen, omdat zij door steeds toenemende corpulentie hun vitaliteit en aantrekkelijkheid verliezen. Duizenden doen dagelijks door ongezond dieet en verslappende forceermiddelen vergeefsche pogingen hun normaal gewicht terug te krijgen, terwijl anderen op vaak veel hoogeren leeftijd zonder moeite een slank en lenig lichaam weten te behouden. — Corpulentie is te verhelpen!
Ook U kunt er gemakkelijk 10 à 15 jaar jonger uitzien!
Drinkt slechts vanaf heden een kop Richter-Thee per dag en profiteert van de intensieve, gewicht-verminderende en verfrisschende uitwerking harer uitgelezen alpenkruiden.
Geen succes hebben met Richterthee bestaat niet!

Dr. E. RICHTER'S KRUIDENTHEE

Prijs p. pak f 1.80 (extra sterk f 2.20)

Nu ook in tablet vorm

ALS HET LAAT IS.....

en je zoon speelt met het scheerbakje en de meid laat het warme water vallen.. dan merk je pas wat AKRU waard is. Een beetje AKRU-crème op den baard – een mes – klaar is kees. Nabehandeling met aluin, e.d. volkomen overbodig bij gebruik van:

AKRU SCHEERCRÊME

Prijs per groote tube f 0.85, per halve tube f 0.45 • Tegen inzending van een 12½ cts.- postzegel aan de Monopolie Inspectie van SUMUT te Batavia ontvangt U franco een proeftube. (Naam en adres duidelijk opgeven a.u.b.)

OVERTUIGT U!!

van onze werkelijk

ONGEKEND LAGE PRIJZEN

welke wij tijdelijk noteeren op al onze goederen w. o. ook

NIEUWE ZENDINGEN

in

DAMES - KIMONO'S geborduurd, ongeborduurd, handbeschilderd enz. in de nieuwste modellen m. lange mouwen. Aan beide zijden te gebruiken, dus 2 kimono's in één.

CHAMBER-CLOAKS voor HEEREN van gebrocheerd crêpe-satin in diverse mooie kleuren en dessins.

NIEUWSTE STOFFEN voor AVOND- en MIDDAGTOILETTEN

Voorts een pracht collectie

KARPETTEN en COCOSMATTEN

U slaagt het voordeeligst bij:

KUNDANDAS

TOENDJOENGAN 97 — Telefoon Zuid. 3331.

3348

STRALENDE GEZONDHEID door Sanatogen.

Juist in die periode, waarin zooveel geëischt wordt van kinderen wanneer het lichaam snel groeit en studie de zenuwen soms overlaadt, is Sanatogen een uitkomst. Sanatogen brengt in een paar dagen de eetlust terug, er komt kleur op de wangen en tinteling in de oogen. „Moeilijke" kinderen worden door Sanatogen weer vroolijk en kerngezond.
Geef Uw kind eens een paar weken lang Sanatogen bij zijn eten. U helpt hem er eerst mee.

Dr. R. v. d. H., Directeur van een Gemeentelijken Geneesk. Dienst, schrijft:

„Sanatogen heb ik op mijn beide kinderen toegepast en ik ben ten zeerste over de resultaten tevreden."

En dit is het enthousiaste oordeel van een anderen vader, den Heer P. G. C. te A.:

„Mijn studeerenden zoon heb ik Sanatogen laten nemen, dat hem goed geholpen heeft. Vóór het gebruik klaagde de jongen, dat hij veel last had van hoofdpijn, vermoeidheid en slapeloosheid. Na eenige maanden Sanatogen gebruikt te hebben, waren de hoofdpijnen geweken en gevoelde hij zich beter."

Sanatogen is verkrijgbaar bij alle apotheken en tokohouders in verpakkingen van 90 en 180 gram.

Sanatogen

3485

Het ALGEMEEN BESTEL en DISTRIBUTIEKANTOOR „FLUKS"

heeft zijn bestaanszekerheid bewezen.
BESCHIKT OVER 57 LOOPERS.
Plaats daarom bij ons kantoor Uwe orders, waardoor U een **groote besparing** op Uwe uitgaven kunt verkrijgen.

PASAR BESAR 14 **TELEFOON Z. 970.**

JAPAN — NIEMANDSLAND — WLADIWOSTOK.

DOOR H.R. KNICKERBOCKER.

Onheilspellende overtocht over de Japansche Zee. — Wladiwostok het pistool in den rug van Nippon. — Duikboot machtig wapen der Sowjets.

WIJ ZIJN IN RUSLAND.

De overtocht over de Japansche Zee van Tsoeroega naar Wladiwostok, van het eilandenrijk van Keizer Hirohito naar het rijk van Stalin, was gelijk een tocht door een uitgestrekt niemandsland.

De oceaan was verlaten, geen schip in zicht, alsof geen enkel vaartuig zich durfde wagen in een gebied, waar twee krachtige tegenstanders elkander wachtten voor den strijd.

De klein „Siberia Maroe" zocht haar weg naar Wladiwostok en het leek wel alsof zij bevreesd was deze vijandelijke haven te naderen. Enkele maanden geleden was het schip er door de sowjet-autoriteiten vastgehouden en het was pas na langdurig aandringen van Tokio weer vrij gegeven.

Te oordeelen naar de stemming aan boord leek het wel alsof wij den oorlog tegemoet voeren. Zwijgend gebruikten wij onze maaltijden, zeven Japanners, de kapitein, drie officieren en drie passagiers, en ik zelf. Gedurende twaalf maaltijden werd geen woord gesproken. Zwijgend bogen wij als wij aan tafel gingen en zwijgend knikten wij elkander toe als de maaltijd ten einde was.

Twee Russen, een man en een vrouw, vormden de bevolking van de tweede klasse. Wij drieën waren de eenige blanken aan boord. Gedurende den overtocht werd er tusschen de Japanners en de blanken geen woord gesproken. De eerste reden daarvan was, dat de Japanners deden alsof zij alleen hun moedertaal machtig waren, de tweede, dat het in oorlogszones beter is zijn mond te houden.

Het was een lugubere tocht en ik was blij, dat wij drie havens aan de Noordkust van Korea, Rasjin, Leisjin en Joeki, aandeden, maar ik had geen rekening gehouden met de Japansche politie. Ons werd bevolen aan boord te blijven. De reden daarvan was, dat deze havens tegenwoordig vlootbases zijn. Duizenden soldaten en honderden koelies zwierven rond de dokken van deze in naam zoo onschuldige Koreaansche vischersplaatsjes. Hier hebben de Japanners uitstekende „springplanken" geconstrueerd, van waar af zij hun sprong zullen wagen naar hun voornaamste doel: de militaire vliegvelden rondom Wladiwostok.

Deze vooruitspringende post van het Roode Rijk ligt 1080 km. van Tokio en Jokohama. Zware Russische bommenwerpers leggen dezen afstand in vier uren tijds af. Als het tot een botsing komt zullen de Japanners daarom zonder twijfel de vliegvelden bij Wladiwostok voor alles aanvallen. Zij vreezen boven alles de gevolgen van een luchtbombardement op hun dicht bevolkte hoofdstad.

Wladiwostok is in de oogen der Japanners een geladen pistool, dat gericht is op den rug van hun land. Zij kunnen zich niet veilig voelen zoolang het pistool niet is verwijderd.

Het zal moeilijk genoeg zijn om het te veroveren. Ik stond voor zonsopgang op teneinde de aankomst in Wladiwostok gade te slaan. Dit was een ervaring, waarvoor men desnoods zijn geheele nachtrust zou willen opofferen.

De zee was kalm toen wij het anker lieten vallen. Het wachten was op den loods. Naar mate het lichter werd ontwaarde ik links van ons een reeks kleine rotsachtige eilandjes. Een er van was grooter dan de andere. Dit eiland „Russisch eiland" genaamd is waarschijnlijk de meest ideale duikbootbasis ter wereld.

Een baai, Novik genaamd, die het eiland bijna in twee deelen splijt biedt een ideale ligplaats voor oorlogsbodems, die aan alle zijden veilig beschermd liggen achter rotsen, die, nu zij versterkt zijn, in staat zijn den zwaarsten aanval te doorstaan.

Het ziet er wel naar uit, dat de zware Russische kustartillerie in staat zal zijn de Japansche vloot voor onbepaalden tijd van deze duikbootbasis af te houden, terwijl de onderzeeërs zelf tot taak hebben een aanvallende zeemacht den toegang tot de haven van Wladiwostok te beletten.

Het eiland waar de duikbootbasis gevestigd is ligt aan het uiteinde van de haven. Zolotoi Rug of Gouden Hoorn genaamd.

Wladiwostok zelf ligt op het einde van een klein schiereiland geflankeerd door de Amoer en de Oessoeribaai, welke beide omgeven zijn door bergen, deze bergen kunnen in geval van een landingspoging gemakkelijk verdedigd worden.

Alles tezamen maken de defensiewerken van Wladiwostok, die oneindig veel sterker zijn dan zij ooit tijdens het regiem van den Tsaar zijn geweest, dat de stad van zee uit zoo goed als onkwetsbaar is.

Ik stond op het dek en tuurde door mijn kijker naar deze gevaarlijkste plek van het Verre Oosten.

Vergeefs keek ik uit naar duikbooten. Later bemerkte ik, dat zij verborgen lagen in de Novikbaai.

Er liggen thans niet minder dan vijftig onderzeeërs. Zij zijn alle te Leningrad of Moskou geconstrueerd en gedemonteerd, via den Trans-Siberischen spoorweg naar Wladiwostok gezonden.

Nu is, zooals bekend, voor den bouw van onderzeeërs buitengewone technische kennis vereischt. Daarom is het zoo verwonderlijk dat de Sowjets in staat zijn geweest één duikboot te bouwen laat staan vijftig. Men veronderstelt echter, dat Rusland reeds lang voor dat Hitler in Duitschland aan de macht kwam is begonnen met den bouw van onderzeeërs en dat Duitsche marinedeskundigen hun toen behulpzaam zijn geweest met het opstellen van een bouwprogram. Dit program brengen zij thans ten uitvoer. Wanneer men de Russische duikbooten in de Oostzee en de Zwarte Zee meetelt, heeft de Sowjet-Unie op het oogenblik zeer zeker een van de sterkste duikbootvloten ter wereld.

In geval van een oorlog met Japan zouden deze schepen nog veel belangrijker diensten kunnen bewijzen dan de verdediging van Wladiwostok alleen. Het zou hun niet moeilijk vallen het bevaren van de Japansche Zee tot een hachelijke onderneming te maken. Maar boven alles zouden de Russische duikbooten in staat zijn de geheele Oostkust van Korea ontoegankelijk te maken voor den Japanschen handel, terwijl zij den Japanners tevens zouden kunnen beletten bij de aan deze kust gelegen vlootbases manschappen aan land te zetten.

Plotseling doken uit de ochtendschemering de lichten van een sleepboot op. Ik ontwaarde aan boord van het schip twee gestalten in lange zwarte overjassen. De „Siberia Maroe" lag zwaar in het water alsof het schip bevreesd was voor een naderenden vijand. De sleepboot kwam vlakbij en cirkelde om ons schip als een waakzame hond. Ik verwonderde mij er over hoe de loods aan boord van de „Siberia Maroe" zou komen. Onze boot daalde en rees drie tot vier meter bij iedere golf.

Voorzichtig alsof zij er tegen op zag een Japansch schip aan te raken, drukte de Russische sleepboot haar voorsteven tegen de „Siberia". De twee zwarte gestalten klommen op den voorsteven en toen een golf hun schip omhoog tilde sprongen zij snel bij ons aan boord. Zij groetten den kapitein. Op de knoopen van hun jassen las ik de initialen „N.K.V.D.". Zij waren loodsen maar tevens leden van de Russische politieke politie, thans ressorteerende onder het ministerie van binnenlandsche zaken of Norkomvnoedel, vroeger de Gpoe, nòg vroeger Tsjeka.

Driemaal werd de naam gewijzigd, teneinde de bloedlucht te verwijderen, die deze organisatie omgeeft. Maar ondanks deze naamswijzigingen is de bloedlucht blijven hangen. Tegenwoordig bedraagt het aantal agenten van de politieke politie, die uniform dragen 250.000. Zij vormen het leger tegen een contrarevolutie. Hun taak is niet in geval van een oorlog aan het front te strijden, maar zij zijn de elite van de Russische strijdmacht. Zij bewaken de grenzen en de spoorwegen. Hun uniform doet iedereen, die de geschiedenis van hun organisatie kent, sidderen. Alle Russen kennen die geschiedenis. En zij, de politieke politie, kent iedereen.

Een kwartier nadat zij bij ons aan boord gekomen waren zei een van de „N K.V.D." mannen tot mij: „U bent de Amerikaansche journalist, die van Shanghai komt en die van plan is via den Trans-Siberischen spoorweg naar Parijs te gaan, nietwaar ?"

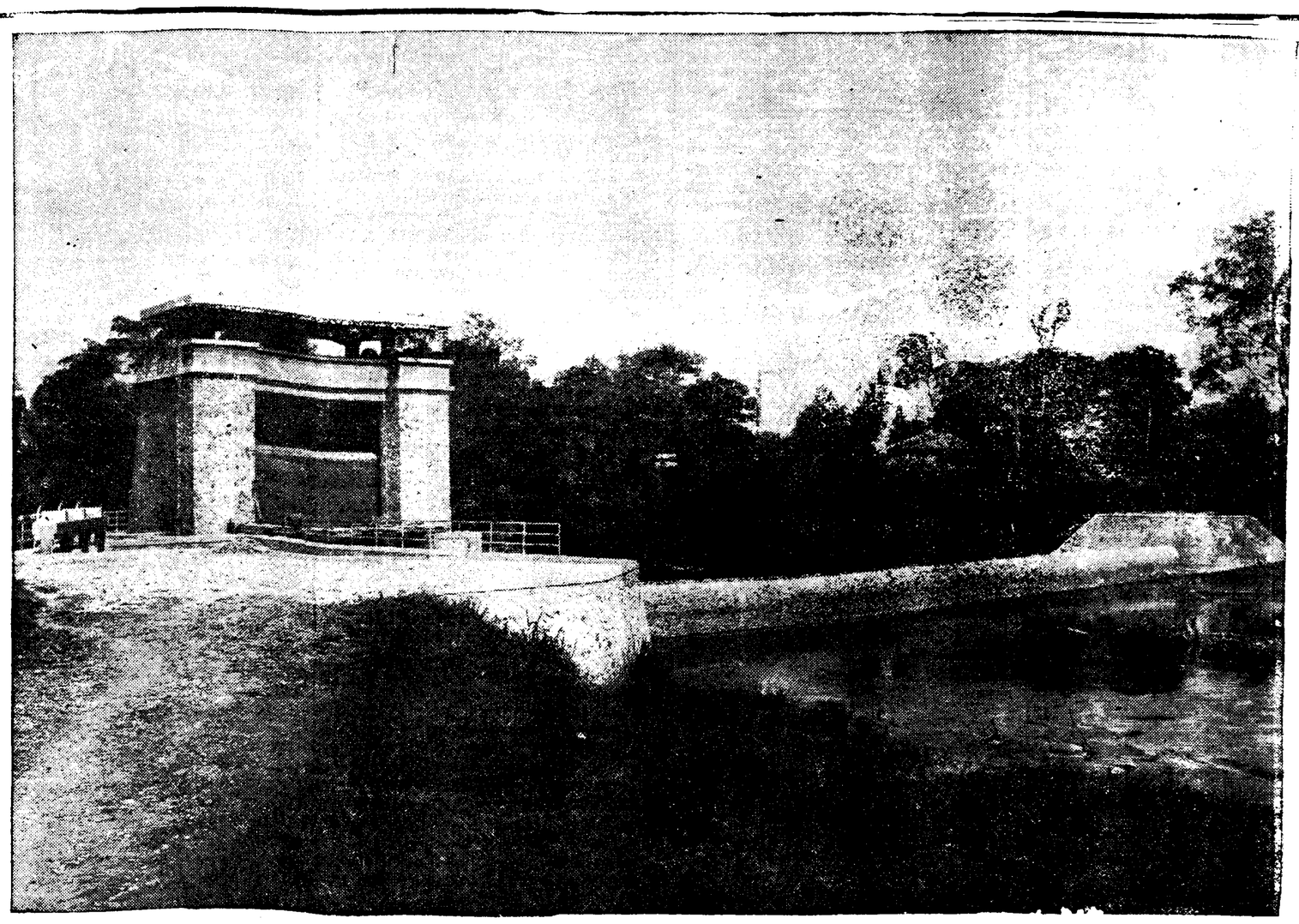
„U heeft geruimen tijd in Moskou gewoond en ook in Berlijn." Ik was verheugd, dat ik zijn Russisch nog kon verstaan. Met een strak gezicht wachtte hij totdat ik zijn vragen beantwoord had. Daarna verdween hij.

Zes uur later stoomden wij tusschen de ijsschotsen in den „Gouden Hoorn". Op het oogenblik, dat de kapitein de landingsbrug liet zakken snelden veertig „N. K. V. D."-mannen aan boord. Even later stond in iederen hoek van het schip een zwartgekleede schildwacht, de bajonet op het geweer. Inderdaad, wij waren in Rusland.

(Nadruk verboden.)

CHINEESCHE MEISJES EN VROUWEN VAN ZESTIEN TOT DRIE-EN-TWINTIG JAAR maken deel uit van een vrouwenbataljon, gevormd om, evenals de mannen, het grondgebied van China tegen den aanvaller te verdedigen. Over de militaire mutsen dragen zij de groote hoeden, die haar tegen de al te onbarmhartige hitte van de zon moeten beschutten.

De watervang Argogoeroeh in de Way Sekampoeng voor het groote bevloeiingswerk van Soekadana.

BINNENLAND.

EXPLORATIE NIEUW-GUINEA.

Alluviaal goud gevonden.

Met de „Oehoe" is onlangs naar Holland vertrokken ir. Terpstra, van de geologische expeditie, die in Nieuw-Guinea onder leiding van den heer Becking een onderzoek naar goud instelde.

De heer Terpstra zal daar verschillende zaken bespreken welke met de voor de toekomst noodige werkzaamheden verband houden.

Intusschen is bericht ontvangen dat de reeds vroeger door de „Java-Bode" besproken expeditie, die onder leiding van ir. Witkamp eenzelfde onderzoek instelt in het stroomgebied der zijrivieren van de Digoel, door waschproeven in het bed der Birinrivier eveneens alluviaal goud heeft gevonden.

ONZE SUIKERAFZET.

Op zoek naar nieuwe markten.

Na een afwezigheid van zeven maanden is Vrijdagmorgen met de „Sibajak" uit Europa teruggekeerd de heer P. M. Elberg, directeur der Nivas. In een kort onderhoud, dat wij met hem hadden, deelde de heer Elberg mede, dat zijn collega de heer Varkevisser zoo spoedig mogelijk op reis zal gaan om nieuwe markten te vinden. Dit in verband met de kwestie van onzen suikerafzet naar het Verre Oosten, die zooals bekend is, door het conflict tusschen Japan en China ten zeerste wordt bemoeilijkt. China was weliswaar geen groote afnemer, maar een uitstekende betaler.

De heer Eberg gelooft, dat men den stock van 1938 wel zal kunnen spuien: of dit ook met dien van 1939 het geval zal zijn, is thans nog niet te voorspellen, zoo schrijft het *Bat. Nwsbld.*

MENADO.

Verhooging van de K.P.M.-vracht.

De K.P.M.-directie heeft de tarieven voor de uitvoervrachten met ingang van 1 Februari verhoogd met *f* 3. per last. Reeds bij de aankondiging van dit voornemen heeft de resident van Menado hiertegen een woord van protest laten hooren. Ook de Minahassaraad heeft uiting gegeven aan zijn ontstemming hierover door aanneming van een motie.

De coprahandel, die den laatsten tijd weer flinke klappen te incasseeren kreeg, wordt hierdoor weer extra zwaar getroffen. De Vereeniging van Exporteurs en de andere Handelsvereenigingen hebben dan ook een verzoek tot de K.P.M. gericht om de vrachtverhooging niet uit te voeren.

Het resultaat van deze algemeene actie is op heden nog niet bekend.

Het vervoer over de Tondanorivier.

Wij vernemen nog, dat de Gemeente-prauwen op de spitsuren een veel te geringe capaciteit bezitten om allen zonder te veel tijdverlies over te zetten. Velen zijn daarom genoodzaakt van betaalde prauwen gebruik te maken, willen zij niet te laat op hun werk of op school komen. Vooral de schoolkinderen zijn daarvan het slachtoffer, daar de volwassenen altijd voor gaan en de kinderen dan maar moeten wachten of betalen. Te laat komen is bij hen dan ook schering en inslag.

Voor men met den bouw van een nieuwe noodbrug kan beginnen moeten eerst de overblijfselen van de weggeslagen brug worden opgeruimd. Verwacht wordt dat het wel twee maanden zal duren alvorens zij in gebruik genomen kan worden. De kosten worden geraamd op *f* 1000 à *f* 1200. Dit valt dus nogal mee, maar het feit, dat bij een nieuwen bandjir de brug weinig kans heeft het te houden, wordt eenvoudig als onvermijdelijk aanvaard.

Op het oogenblik wordt een pont gebruikt in de nabijheid van Inoebonto. Wij vernamen, dat de kosten hiervan *f* 2700— beliepen, zoodat het ons voorkomt, dat, gezien de voordeelen, die een pont biedt boven een noodbrug, het alleszins aanbeveling zou verdienen om een nieuwe gemeentepont te laten bouwen. Temeer daar de noodbrug voor zware voertuigen niet berijdbaar is. De communicatie heeft de afgeloopen jaren dan ook zéer veel te wenschen overgeaten. Zoo was het bijvoorbeeld al dien tijd onmogelijk om een stoomwals naar den overkant te brengen, met het gevolg dat de wegen „jenseits" in zeer slechten staat verkeeren.

Gemeente-begrooting.

Ingediend is de begrooting van de gemeente Menado voor het dienstjaar 1938, sluitende op een totaal bedrag aan inkomsten en uitgaven voor den gewonen dienst van rond *f* 239.000 en voor den buitengewonen dienst van *f* 58.000.

Het waterleidingbedrijf kon in den loop van het jaar belangrijk worden uitgebreid. Het batig saldo wordt geraamd op *f* 21505, van de openbare vermakelijkheden op *f* 17000, dat is *f* 7000 meer dan vorig jaar.

Aangezien de kosten, die voortvloeiden uit den overstroomingsramp van 1936, meerendeels in de vorige begrootingen zijn verwerkt, zijn de lasten ook aanzienlijk verminderd. Daardoor kan een belangrijk deel van den achterstand op het gebied van wegenverzorging, kampongverbetering en afwatering worden ingehaald.

Adresveranderingen.

Ter voorkoming van teleurstelling dienen adresveranderingen voor abonnementen op een zoodanig tijdstip te worden opgegeven, dat de bizonderheden daags te voren in het bezit zijn van de administratie.

UIT, ZUID-SUMATRA.

GROOTE BETEEKENIS DER IRRIGATIEWERKEN.

(Van onzen redacteur.)

Het verband tusschen bevloeiing en hooge landbouw-producties. — Wat op Java volgde, gaat in Zuid-Sumatra vooraf.

BELANGRIJKE PIONIERS-ARBEID.

Van het groote economische werk, op Java verricht, is de irrigatie tot hoeken sluitsteen geworden. Het werk is nog niet voltooid. Wat nog gedaan zal worden is als een nieuwe bovenbouw of uitbreiding van het frontgebouw met een vleugel. De toeneming van de bevolking eischt opvoering van de productie der voedselgewassen. Er is nog grond, welke tot akkerland gemaakt kan worden; er is nog ruimte, welke gevuld kan worden, maar het zal een dure en omvangrijke arbeid worden, economisch misschien nimmer rendabel. Want in deze dingen heeft men te letten op de landbouwkundige geschiedenis en haar verschijnselen. Als er in een dichtbevolkt land zooals Java leege plekken zijn — aan de zuidkust, in Bantam en Indramajoe — dan leert het bestaan hiervan, dat dit geen grond voor landbouw is. De tani van Java heeft uit vele generaties gevoel en kennis van grond gekregen en waar hij niet wortelen kan of heen wil, daar is de grond niet goed.

Irrigatie-ingenieurs en westersche bodem- en landbouwkundigen zien deze onderwerpen ook technisch en deskundig. Zij toetsen de waarden van grond en economie op wetenschappelijke wijze, Hun oordeel bevestigt vaak, zoo niet meestal of altijd, het eenvoudig inzicht van den tani.

De Javaan bevloeide zijn grond reeds lang voordat de Hollander het bestaan van Indië kende. In den Hindoe-tijd werden op Java al kunstwerken aangelegd om het water over het land te verdeelen. En heel oud is de soebak, een soort waterschap, op Bali. Echter zonder de westersche techniek, het wetenschappelijk systeem en het kapitaal. Laast de gedachten van het grootsche project was de bevloeiïng op Java nimmer tot de hooge bijna volmaakte ontwikkeling van deze eeuw gekomen. Zoo werd zij hoek- en sluitsteen. Een millioen hectare werd onafhankelijk van regen gemaakt — onafhankelijk in den uiteraard betrekkelijken zin van aanvang en duur van regenval — en daardoor de voedselproductie opgevoerd tot een hoogte, welke voor een groot deel de euvelen van een te sterk stijgende bevolkingstoename in de laatste tientallen jaren heeft kunnen opvangen.

En hierom is het ook noodzakelijk dat het irrigatie-apparaat verder wordt uitgebouwd door stuwdammen en wadoeks, welke het water belemmeren weg te stroomen en het vasthouden en bewaren, kostbaar als goud, om het naar behoeften van het land toe te deelen.

***

In Zuid-Sumatra is, wat het irrigatievraagstuk betreft, het beeld geheel tegenovergesteld aan dat van Java. Hier volgt de irrigatie de landbouw niet naar haar toenemende eischen van intensiviteit, doch zij gaat eraan vooraf. Hierdoor zal zij de moeilijkheden van eischen en behoeften voorkomen.

Irrigatie was voor Zuid-Sumatra, met uitzondering van het oude kolonisatiegebied Gedongtataän, nimmer **urgent.** De grond is er long met de vruchtbaarheid van het humusrijke oerbosch. Er is veel grond, maar er is nog slechts heel weinig van noodig geweest voor een geringe bevolking, welke bovendien meer leeft van peper, rubber, koffie en handel dan van het moeizaam aan den bodem ontwonnen voedselgewas. En tenslotte geeft ladangbouw ook niet veel zorg.

Sedert een vijftal jaren begon echter voor Zuid-Sumatra een nieuw en belangrijk tijdperk. Het gaat daar een nieuw Java worden. De enorme uitgestrektheden oerbosch in de laagvlakten zullen op den duur moeten wijken voor de massa's kolonisten, die den grond noodig hebben voor akkers, voor padi en djagoeng, voor cassave en kedelee, misschien ook voor suikerriet, zooals de bevolkingscultuur in Madioen en Kediri mogelijk ook voor tabak, zooals in Bodjonegoro, Kedoe en Besoeki, en voor andere gewassen naar eigen verbruiksbehoeften, want als de Lampongs en verder het land naar Palembang en Benkoelen toe eenmaal Javaansch zullen zijn geworden — het kan binnen of na een eeuw zijn — dan zal die streek ook alle kenmerken der Javaansche maatschappij hebben met alle verscheidenheid van arbeidsvorm: landbouw, kleine nering, koelie-arbeid, warong-houders, strootjes- en goela batokfabrikanten.

Het zal een welvarend stuk Java worden en het zal de irrigatie zijn, welke niet zooals op Java de problemen ter oplossing krijgt, maar ze voorkomt door nu reeds bij aanleg en straks door in gelijken tred volgenden uitbouw in de agrarische behoeften te voorzien.

Zuid-Sumatra is rijker dan Java met water gezegend. Er ligt een groot stroomengebied tusschen de kali Sekampoeng in het bijna uiterste zuiden en den Moesi, welke van den Goenoeng Seblat langs Palembang loopt.

***

Het eerste groote irrigatie-project, dat breed gezien in de toekomstplannen van koloniseering der Lampongsche Districten werd ontworpen, is de bevloeiïng van 30.000 bouw in het Soekadana-gebied. Er bestaat weliswaar reeds een geheel technisch bevloeid gebied van 7400 bouw in Gedongtataän en dit is dus feitelijk het eerste irrigatieproject in de Lampongs, doch wij zouden dit toch eerder en incidenteel werk willen noemen. Het Way Sekampoeng-project, dat Soekadana omvat, heeft de vooruit dringende gedachte der toekomst.

Wij memoreeren uit ons achtste artikel over Zuid-Sumatra, getiteld „Modelkolonisatie", dat Soekadana zeer stelselmatig na onderzoek van bodem en terreingesteldheid is opgezet voor de vestiging van 30.000 kolonisten-gezinnen met indeeling van het terrein voor sawahs, kampongs, wegen en irrigatieleidingen, geheel model, zooals men het in idealen vorm zou wenschen.

Basis en hoofdprincipe van den opzet zijn de bevloeiïng, omdat voor den Javaanschen immigrant op de eerste plaats noodig is de sawah, het stuk grond, dat de hoogste rijstproductie geeft.

Het bevruchtende water voor Soekadana moet komen uit de zuidelijk van dit terrein stroomende Way Sekampoeng. Daarvoor werd bij Tegineneng een dam in de rivier gebouwd. Deze watervang, Argogoeroeh genoemd naar den goeroeh Argo, die het zeer gunstig gelegen punt vond, heeft een damlengte van 76 M. en een hoogte van 4 M. 60 met een

6 M. breede spuisluis, welke afsluitbaar is met een ijzeren rolschuif, voorzien van een stuwklep aan de bovenzijde en met een hefhoogte van 7 M. Links hiervan is een inlaatsluis ter breedte van 3 maal 2 M. 55 en afsluitbaar met houten schuiven, welke tegen de, met de bandjirs meegevoerd wordende stronken en stammen beschermd zijn door zware ijzeren staven.

De inlaatsluis is het begin van het 9 K.M. naar het hoofdverdeelwerk leidende hoofdkanaal, dat een capaciteit van 85 M³ per seconde krijgt, doch met een drie-trappen-debiet, daar achtereenvolgens 10.000 bouw, 15.000 bw. en 5.000 bw. bevloeid worden overeenkomstig het tempo van ontginning van het bosch door de kolonisten.

De watervang is in twee oostmoessons gebouwd; thans is ook al ruim 2½ K.M. voor het hoofdkanaal uitgegraven. Dit geschiedde in aanneming; de andere 6½ K.M. zijn in aanleg met kolonistenarbeid. Deze arbeid is een economische steunmaatregel voor de kolonisten zelf Tegelijk is een begin gemaakt aan het hoofdverdeelwerk, dat drie takken met een debiet van rsp. 10. 10 en 15 M³ per seconde krijgt. Einde 1939 zullen de eerste 10.000 bouws bevloeid kunnen worden.

Aan water zal zooals gezegd, in Zuid Sumatra nooit gebrek zijn, en alhoewel men er nog in het allereerste begin van een nieuw tijdperk staat, worden toch vooruitziende door het Waterstaatskantoor te Telokbetong nieuwe en verdere irrigatie-mogelijkheden voor de Lampongs onderzocht zooals de vorming van een wadoek aan den rand van het waterrijke Gedongtataän.

Het is te vroeg om hiervan reeds te vertellen.

Toch moesten we dit even aanroeren ter verwolleding van de beschouwingen over Zuid Sumatra, het land van belofte en toekomst, dat wij hier beschreven hebben in een serie artikelen, waarvan dit twintigste tevens voorloopig het laatste is.

TIJDSCHRIFTEN.

„The Lloyd Mail."

Wel wat laat bereikt ons het nummer van December 1937, welks inhoud overigens „van alle tijden" is. De gebonden jaargangen van deze scheepvaarttijdschriften zullen altijd weer herlezen kunnen worden, altijd weer opnieuw bekeken, ook door latere geslachten.

In dit nummer schrijft de heer A. C. Tutein Nothenius over Ceylon, in het bizonder over de Hindoe-oudheden, die gevonden worden in de z.g. „Begraven Steden", zoo genaamd omdat zij bijna geheel begraven waren onder aarde en begroeiïng. Evenals eens ook de Boroboedoer. De ruïnen van Polonnaruwa zijn gemakkelijk te bereiken van Colombo uit per auto. De illustraties bij dit artikel zijn nimmer tevoren gepubliceerd. Zij laten prachtige, blijkbaar ongeschonden beelden zien, vloeren en bewerkte trappen. Vooral de Boeddha's in de open lucht zijn van een voorname rust, die zich zelfs aan den beschouwer van deze foto's meedeelt.

Dirk L. Broeder geeft een beschrijving van de overblijfselen van het fort Rammekens bij Vlissingen, met een foto en een reproductie van een oude plaat, terwijl L. Smit een verhaal geeft van een reis van Holland naar Batavia per „Oosterland", daarbij puttende uit de brieven van Cornelia Johanna de Bevere (December 1687 en later), een dame, die ook later veel geschreven heeft over het leven te Batavia en wier brieven gedrukt zijn.

Pierre Morine schrijft (in het Fransch) over de Moïs van Indo-China en noemt hen de stamouders der Polynesiërs. Het artikel is prachtig geïllustreerd en een lust voor den ethnograaf. Lezenswaardig is ook de bijdrage van Herine van Guldener over Lincoln, de kathedraalstad in Engeland.

Ten slotte mag nog vermeld worden het artikel van D. L. M. Payne, die een vergelijking treft van het reizen naar Indië vroeger en nu, en die er op wijst, dat men o.a. tijdens de zeilvaart zelf zijn hut had te meubileeren, lantaarns had aan te schaffen, beddegoed en waterkannen, een medicijnkast en een voorraad boeken voor de reis van minstens honderd dagen. Als men eindelijk aan hoord was, met een koe, kippen en varkens in de hokken, ging men onder zeil, terwijl de muziek speelde van „The Girl I left behind me". Zij had acht en veertig hemden, vier en twintig borstrokken, achttien slaapmutsen en honderd paar sokken van initialen voorzien, dus de laatste gedachte was aan haar!

KARTEERING NIEUW-GUINEA.

Voor bebosschings-doeleinden.

Naar het *N.v.d.D.* vernam maakt de Dienst der Wildhoutbosschen op Borneo en Nieuw-Guinea gebruik van de luchtkaarteering, welke door de petroleum-maatschappijen met succes aldaar is uitgevoerd.

Uit de kaarten kan men duidelijk waarnemen en een goed idée krijgen van de boschvorming van die boomen, die voor den aankap van belang zijn.

De proef op de som is geleverd door ir. Zalverda, die op een tocht in het binnenland van Nieuw-Guinea aan de hand van luchtkaarten verschillende gebieden kon terugvinden en kon waarnemen dat daar inderdaad de verwachte boschvorming plaats vond.

SCHEEPSBERICHTEN.

UIT SABANG.

Sabang werd bezocht gedurende de maand Januari 1938 (1937) door:

Oorlogs- en gouvernementsschepen: aantal 3 (5); ton waterverpl: 2022 (4955.)

Koopvaardijschepen: 18 Nederlandsche (17), 28 Ned.-Indische (32), 5 Engelsche (11), 1 Duitsch (2), 1 Amerikaansch (1), 1 Deensch (0), 6 Noorsche (8), 3 Grieksche (4), 2 Japansche (5), 2 Italiaansche (0) en 0 Russische (2) schepen; totaal 67, schepen (82).

Bruto reg. ton: 319204 (358407) of 903347 M³ (1.014.291).

De kolenverstrekkingen in deze periode beliepen 10195 ton (14.564); de olieverstrekkingen 1079 M³ (3.471).

De scheepsbeweging in onze haven.

Aangekomen d.d. 10 Febr. '38 s.s. Tjikarang (J.C.J.L.), Valentijn, Janssens (K.P.M.), Semarang Maru (N. Veem), Josefina (B.P.M.).

Aangekomen d.d. 11 Febr. '38 s.s. Bantam, Moena, Van Lansberge, Van den Bosch, Swartenhondt (K.P.M.), Mangola (B. Philp), Sloet v/d Beele (K.P.M.).

Aangekomen d.d. 12 Febr. '38 s.s. Bengkalis (K.P.M.).

Te verwachten d.d. 12 Febr. '38 s.s. Augustina, Van Swoll.

Vertrokken d.d. 10 Febr. '38 s.s. Palopo, De Klerk, Plancius, Melch. Treub (K.P.M.), Tajandoen, Chr. Huygens (S. M.N.).

Vertrokken d.d. 11 Febr. '38 s.s. Van Waerwijck, Valentijn (K.P.M.), Tji'karang (J.C.J.L.), Mangola (B'. Philp).

Vertrokken d.d. 12 Febr. '38 s.s. Van den Bosch (K.P.M.), Josefina (B.P.M.).

Te vertrekken d.d. 12 Febr. '38 s.s. Tjinegara (J.C.J.L.), Le Maire, Van Linschoten, Janssens, Swartenhondt, Van Lansberge (K.P.M.).

Ter reede: s.s. Sloet v.d. Beele, Boelongan.

Dok: s.s. Siaoe, Sidajoe, Merak.

Boeien: s.s. Van Linschoten.

Hollandpier: s.s. D. Tora Maru.

Semampir s.s. Manvantara.

Genuakade: s.s. Tjikembang, Tjimanoek, Tjinegara, Bantam, Semarang Maru.

Amsterdamkade: ss. Van Lansberge, Swartenhondt, Janssens, Le Maire.

IJmuidenkade: s.s. Bengkalis.

Rotterdamkade: s.s. Moena.

S. M. „Rotterdamsche Lloyd."

Uitreis:
„Tapanoeli" te Sabang 10/2
verm. ex Sabang 11/2

Thuisreis:
„Kota Nopan" (van Amerika) te Marseille 10/2
„Kota Radja" pass. Kaap de Goede Hoop 10/2
verw. Belawan 28/2.

PASSAGIERSLIJST.

Van het m.s. „Dempo."

Hieronder volgt de passagierslijst van het m.s. „Dempo", dat ddo. 2 Februari jl. van Rotterdam vertrok en ddo. 3 Maart a.s. te Tg. Priok verwacht wordt. Gezagvoerder: P. Slof.

A. H. W. S. Adams, mevr. Ah-Too, W. K. Amann, mevr. Amann en knd., J. Ph. Andoetoe, mevr. Andoetoe en kind, J. F. Anthoni, mevr. Anthoni, W. D. Avegaart, mevr. Avegaart.

B. T. W. T. Bangs, R. A. Bennink, C. C. Berlage, mevr. Berlage, mevr. W. S. Berthsch-van Sliedrecht, C. W. Beynink, mevr. Beynink, J. Birchenough, mevr. Birchenough, Sir. Wm. Bird, J.P., E. A. Bland, H. J. A. van Blommestein, mevr. Van Blommestein, mej. H. C. van Blommestein, mej. H. H. J. van Blommestein, J. R. G. Boekwijt, A. C. A. Bollmann, mej. M. Bos, mevr. N. Bothof-Tukker en kind, Th. Bremer, mej. E. Bruce, A. A. W. Bruinier, M. Butteling.

C. F. A. Chambers, E. B. Charteris, Col. R. B. Charteris, mej. L. E. Cheesman, mej. M. Cochrane, M. Coenen, mevr. M. Creswick, mej. A. M. H. A. Crevels, L. Crivellard, mevr. Crivellari.

D. Mej. E. L. Dalton, mej. C. M. Demaison, Th. Dessauvagie, mevr. Dessauvagie en knd., dr. C. P. A. Dieben, mevr. Dieben, C. W. C. Dieben, C. H. M. C. Dieben, A. Dierkx, M. Dinkelman, dr. W. A. van Dorp, mevr. Van Dorp, mevr. J. F. R. H. Douwes-Itallie en kind, H. Dreezens, mevr. Dreezens en knd., mej. M. van den Driessche, mevr. H. C. Duindam-Wonder en kind, F. Duveen, J. L. van Dijk, mevr. Van Dijk, ir. J. W. van Dijk, mevr. Van Dijk en kind.

E. E. E. R. Edwards van Muijen, mevr. Edwards van Muijen en knd., P. A. J. Elsman, mevr. Elsman, P. A. Emanuel, mevr. M. Enstedt en kind, H. J. Ente van Gils, mevr. Ente van Gils en knd., W. A. Enter, mevr. Enter en knd.

F. J. Fabrequette, H. Fennema, mevr. A. Frankenhuis-van der Made, W. Froggatt.

G. J. Ch. A. Gabriëlse, J. H. Geerlings, mej. A. H. Geiger, A. van Gelder, mevr. Van Gelder, mej. H. Gerrits, J. F. G. Gilliat, mevr. Gilliat, mej. L. V. Gilliat, dr. Bessie Goldstein, ir. H. Gonggrijp, mevr. Gonggrijp en kind, mej. B. L. Gonggrijp, P. de Graaf, A. H. Gurp, mevr. Van Gurp, mej. M. A. van Gurp.

H. Mej. B. J. de Haas, A. C. Ham, mevr. Ham en knd., R. J. Harlow, E. A. Hartung, F. A. Hartung, J. E. Hartung, mevr. Hartung en knd., mej. J. M. Hartung, F. W. Hassfeld, mevr. Hassfeld, E. J. M. Hay, mevr. Hay, H. W. Hazenberg, mevr. Hazenberg en kind, J. Hazenberg, mevr. Hazenberg en knd., mej. LJ. M. H. Hebbelinck, mevr. S. Herder en kind, J. Hesseling, mevr. Hesseling en knd., M. C. A. Hessels, A. Hillen, mevr. Hillen, mej. V. Hinze, mevr. U. Hoekendijk en knd., J. H. A. Höfelt, J. H. Hogenkamp, mej. Louise Holmgreen, L. C. Hondius, mevr. Hondius en knd., F. Th. Hoppe, mevr. Hoppe, J. Hulshof, mevr. Hulshof en knd., mej. J. G. Hulshof, C. H. van Hulssen.

I. H. A. Isendoorn, mevr. Isendoorn.

J. H. J. Jansen, P. C. Jansen, mevr. Jansen en kind, G. J. H. Janssen, mevr. Janssen en kind, mej. E. de Jeeger, Col. the Hon. St. Leger Jervis, The Hon. mrs. Jervis, G. de Jong, mevr. De Jong en knd., ir. P. de Jong, mevr. De Jong en knd., mevr. M. Jullien.

K. Mevr. A. M. van der Kas-van Beek en kind, J. A. L. K. E. Kempers, P. Kersten, mej. J. W. Kloppenburg, mevr. R. J. Knuflook en knd., mej. G. Kommers, mevr. A. Kooy-Hissink en kind, A. Korten, mevr. Korten, mej. J. Korten, J. P. Kruisbrink, mevr. Kruisbrink.

L. Rt. Hon. T. K. Laidlaw, W. J. H. Lameree, mevr. Lameree en kind, Rev. C. Leeke, A. van Leeuwen, mevr. M. J. Leslie, eerwaarde zuster Lidwine, J. E. Lieftink, mevr. Lieftinck en kind, dr. F. F. L. Lingen, mevr. Lingen, Lady Locke-Elliot, eerwaarde zuster Ludgera, G. J. Lutz.

M. Mevr. J. H. Mac Coll en knd., mevr. M. Mann-Meyers, J. Z. Mazel, mej. W. J. du Mée, H. C. A. Meyer, mevr. Meyer en kind, Tj. Meyer, J. W. Meyer, mevr. Meyer en kind, mevr. R. Meyer, A. Middag, eerwaarde broeder W. C. F. Mommers, dr. E. L. J. Mouwen, mevr. Mouwen en kind, mej. H. G. J. Muller, mevr. P. Th. S. Muyen-Teljer, mej. P. Th. M. Muyen.

N. W. G. Noordhoorn, mevr. Noordhoorn en knd., mevr. W. J. M. van Noort-v. Bohemen, mevr. B. Nijwening-Veldman en kind.

O. Dr. R. C. O'Connor, M. Okma, mevr. Okma en kind, E. van Olderen, mevr. Guy Oliver, E. F. Oliver, C. Onderdijk, J. O. Ott, H. J. Overbosch, mevr. Overbosch.

P. Mevr. C. Paap-de Kruyter, A. Rodriques Paisana, mevr. J. W. Pape, J. J. Pelt, mevr. Pelt, J. P. da Costa Pereira, G. D. Perk, mevr. Perk, W. H. Pieroelie, mevr. Pieroelie en knd., J. H. K. P. Pinas, dr. B. van der Pol, mej. W. L. C. Pompe, K. G. Postma, mevr. Postma, J. Ptasnik, mevr. Ptasnik, mej. B. Ptasnik.

R. A. J. Rees, H. J. de Regt, mevr. De Regt, mevr. G. Reineke, mevr. H. Th. van Riemsdijk, mevr. J. C. Rietveld-Heerma van Voss en kind, F. A. Rietveld, J. M. Robertson, mevr. Robertson, ir. J. A. Roessingh van Iterson, A. J. B. Rosel, mevr. Rosel, J. G. Rubay Bouman, mevr. M. C. F. Rüseler en knd., L. J. Russer, mevr. Russer, mej. W. E. Russer, ir. J. van Rijn van Alkemade, S. S. Rijpkema.

S. Th. Schäfer, mevr. Schäfer, J. A. M. Scheermakers, mevr. Scheermakers, J. A. Scheffelaar, mevr. Scheffelaar en kind, J. H. M. Schenk, mevr. Schenk en knd., mevr. C. C. Schild-Meure, mr. J. A. Schreuder, S. P. Shelley, kaptain C. W. P. Slade, George O. Smalley, mevr. Smalley, mej. Nancy E. Smalley, J. C. Smit, mevr. Smit, C. W. Smith, mevr. Smith en kind, V. Solignat, mevr. Solignat, A. Son, mevr. Son, mej. F. Sorbel, H. A. Spoor, mevr. Spoor en knd., R. Steenbeek, mevr. J. J. A. v. Steenbergen-Gaade, mej. M. C. Steenhauer, mej. M. L. Steenkamp, mevr. M. L. Steenstra-Toussaint, J. Th. Stins, mevr. Stins en knd., W. van der Stoel, F. O. Streeten, G. A. Stroom, mevr. Stroom, H. Suurd, mevr. Suurd en knd., G. Sijtema.

T. H. W. Thenu, H. A. Thomson, mevr. Thomson en knd., mej. E. J. Tichelaar, J. A. Tiddens, mevr. Tiddens, D. J. Tiekink, mevr. Tiekink en knd., mej. D. Toby, mevr. C. Touw-Senteur en knd., mej. O. Tritton, mej. V. Tritton, mevr. D. Turnbull.

U. L. A. Uljee, M. S. Urquhart, mevr. Urquhart.

V. Ir. H. Veer, mevr. Veer, H. J. Verbeek Wolthuys, Hoogeerwaarde Heer Mgr. M. Verhoeks, F. A. Verhoeve, mevr. Verhoeve en kind, mevr. A. Vlane, N. M. Visser, mevr. P. Visser-Werkman en kind, K. Vlot, mevr. Wed. M. J. Vonk-Mann, D. Vos.

W. Mevr. H. W. Wagenaar-van Duyvendijk, mej. C. H. Washington, ir. D. W. Weber, mevr. Weber en knd., J. G. Wemys, G. F. Westendorp, mevr. Westendorp en knd., J. A. G. Wharton, W. J. A. Wiegant, W. M. van Wielink, mevr. Van Wielink en knd., ir. J. L. Wiemans, W. J. van Willigenburg, A. L. M. Wilmering, mevr. Wilmering en knd.

Y. A. C. Yates, mevr. Yates, mej. L. Yates.

Z. C. J. Zieck, mevr. Zieck.

OFFICIEELE BERICHTEN.

Financiën.

Op verzoek wegens volbrachten diensttijd met ingang van ultimo Juni 1938 eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst ontslagen B. B. N. Douwes, thans opzichter 1e klasse bij de Zoutwinning te Kalianget.

Benoemd tot adjunct-accountant bij de Gouvernements accountants-dienst O. Dubbelman, ambtenaar met het m.s. „Johan van Oldenbarnevelt" van verlof naar Europa terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

Verleend wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan W. Flohr, landsambtenaar 2e klasse, algemeen ontvanger van 's Lands kas te Malang, met bepaling, dat hij zijne betrekking zal nederleggen op 15 Juli 1938.

Ontslagen op verzoek met ingang van 31 Januari 1938 eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst B. L. F. Phillips, ambtenaar buiten werkelijken dienst, laatstelijk inspecteur van Financiën.

Ontslagen op verzoek gerekend van 31 Juli 1937 eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst mr. G. J. H. Gunning, ambtenaar buiten werkelijken dienst, laatstelijk inspecteur van Financiën.

Politie.

Met ingang van den dag, waarop de betrekking zal worden aanvaard benoemd tot inspecteur van politie 1e klasse bij de algemeene politie B. N. Bax, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk inspecteur van politie 1e klasse, met bepaling, dat hij wordt geplaatst bij de algemeene politie in de provincie West-Java.

Belast met de waarneming der betrekking van inspecteur van politie 1e klasse C. W. Pretzsch, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk inspecteur van politie, met bepaling, dat hij wordt geplaatst bij de algemeene politie in het gouvernement Soerakarta.

Economische Zaken

Tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van klerk bij het departement van Economische Zaken Mohamad Nasir, thans als volontair werkzaam.

Ter beschikking gesteld van de Provincie West-Java de Gouvernements Indische veearts Akil, thans geplaatst te Watampone (veeartsenijkundige ambtskring Watampone).

Ter beschikking gesteld van de Provincie MiddenJava de Gouvernements Indisch veearts C. Ch. Th. Steiginga, thans geplaatst te Balige (veeartsenijkundige ambtskring Taroetoeng).

Met eervolle ontheffing van zijn ter beschikkingstelling van de Provincie West-Java, werkzaam gesteld in den veeartsenijkundigen ambtskring Koetaradja, de Gouvernements Indisch veearts Asoen, thans geplaatst te Batavia.

Met eervolle ontheffing van zijn ter beschikkingstelling van de Provincie Midden-Java, werkzaam gesteld in den veeartsenijkundigen ambtskring Watampone de Gouvernements Indisch veearts Soekarno, thans geplaatst te Keboemen.

Ter beschikking gesteld van de Zelfbesturende landschappen in de afdeeling Simoeloengan en de Karolanden, de Gouvernements Indisch veearts Friedrich Sihombing, thans geplaatst te Lho'Seumawe veeartsenijkundige ambtskring Koetaradja.

Met eervolle ontheffing van zijn terbeschikkingstelling van de Provincie Midden-Java, belast met den dienst in den veeartsenijkundigen ambtskring Padang met standplaats van dien naam, de Gouvernements Indisch veearts Ilias, thans geplaatst te Semarang.

Ter beschikking gesteld van de Provincie Midden-Java de Gouvernements Indisch veeartsen Soewito, thans belast met den dienst in den veeartsenijkundigen ambtskring Padang.

Eervol uit 's Lands dienst ontslagen F. Pondaag, laaatstelijk adjunct-landbouwconsulent te Watampone.

Eervol uit 's Lands dienst ontslagen C. W. O. Lucas, laatstelijk landbouwopzichter te Makasser.

Benoemd tot landbouwconsulent ir. A. W. Huidekoper, ambtenaar op non-activiteit van Europa terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende, met bepaling, dat hij met standplaats Medan wordt belast met de leiding van den landbouwvoorlichtingsdienst in het gewest Oostkust van Sumatra.

De houtvester ir. W. A. P. de Boer is werkzaamgesteld bij het kantoor van het hoofd der Boschinrichting.

De tw. boscharchitect H. E. E. Smith is belast met de ressorten Soebah en Plelen.

Onderwijs en Eeredienst.

Eervol ontheven van zijn ter beschikkingstelling van het regentschap Banjoewangi en ter beschikking gesteld van het regentschap Kediri, teneinde werkz. te worden gesteld als Inl. onderwijzer aan de openb. Inl. vervolgschool te Sambi, de Inl. onderwijzer Soetarso, thans als zoodanig werkz. aan de openb. Inl. vervolgschl. te Genteng.

Eervol ontheven van zijn ter beschikkingstelling van het regentschap Ngawi en ter beschikking gesteld van het regentschap Ngandjoek teneinde werkz. gesteld te worden als Inl. hulponderwijzer aan de openb. Inl. vervolgschl. te Sonoageng, de Inl. hulponderwijzer Soedadi, al. Soedarmowignjo thans als zoodanig werkz. aan de openb. Inl. vervolgschool te Sine.

Eervol ontheven van zijn ter beschikkingstelling van het regentschap Malang en ter beschikking gesteld van het Regentschap Ponorogo, teneinde werkzaam gesteld te worden als Inl. schoolhoofd 2de cat aan de openbare Inl. vervolgschool No. 3 te Ponorogo Ismangil al Hardjasis, thans als zoodanig werkzaam aan de openbare Inl. vervolgschool te Watesbeloeng.

Op maandgeld werkzaamgesteld en toegevoegd aan den taal-ambtenaar belast met de bewerking van het Javaansch-Nederlandsch Woordenboek te Djokjakarta dr. Than Tjoe Siem, particulier wordende hij met ingang van 31 Maart 1938 tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van taalambtenaar.

Dienst Volksgezondheid.

Opgedragen zich naar Segalaharang te begeven voor het instellen van een onderzoek naar het voorkomen van bandziekten onder de bevolking aldaar tengevolge van het gebruik van drinkwater de bij de Gouvernements Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting te Batavia geplaatste Gouvernements Indisch arts bij den dienst der Volksgezondheid Ouw Eng Liang.

Overgeplaatst van Fort van der Capallen naar de Gouvernements Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting te Batavia de Gouvernementsarts bij den dienst der Volksgezondheid Aulia.

Verkeer en Waterstaat.

Mejuffrouw S. A. Picauly, tevoren particulier, is met ingang van 1 Februari 1938 werkzaam gesteld als volontair bij de Postspaarbank in Ned.-Indië.

K. Lammerts van Bueren, opzichter bij 's Lands Waterstaat, ter beschikking gesteld van den Plaatselijken Raad van het Cultuurgebied der Oostkust van Sumatra, is op verzoek met ingang van 28 Februari 1938 eervol uit 's Lands dienst ontslagen.

Tijdelijk belast met de waarneming der betrekking van ingenieur, de maandgelder ir. J. R. de Vries met standplaats Bandoeng, ir. G. Hekket, met standplaats Bandoeng, ir. R. Djoeanda met standplaats Batavia, ir. Phoa Liong Djoe met standplaats Poerwakarta.

Kadaster.

Herbenoemd tot inspecteur 2e klasse bij het Kadaster D. Eenschooten, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende, met bepaling, dat hij geplaatst wordt op het hoofdkantoor van het Kadaster te Batavia.

Herbenoemd tot landmeter bij het Kadaster te Bandjermasin P. K. Knoetsen, ambtenaar van buitenlandsch verlof terugverwacht, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende, met bepaling, dat hij met ingang van den dag, waarop de functionaris zijn dienst zal nederleggen, zal optreden als hoofd van het Kadasterkantoor aldaar.

Overgeplaatst van het Kadasterkantoor te Bandjermasin naar dat te Batavia de Landmeter bij het Kadaster Q. J. H. Mudde, met bepaling, dat hij met ingang van den datum van beheersovergave eervol wordt ontheven van de functie van hoofd van eerstgenoemd kantoor.

Eervol ontslagen uit 's Lands dienst wegens lichamelijke ongeschiktheid gerekend van 21 Januari 1938, raden Partakoesoema, mantri-opnemer 1e klasse bij het Kadaster.

Eervol ontslagen uit 's Lands dienst wegens de omstandigheid dat hij 5 jaren buiten werkelijken dienst is de gewezen hulpmantri-opnemer bij het Kadaster Abdul Madjid.

Eervol ontslagen uit 's Lands dienst wegens de omstandigheid dat hij 5 jaren buiten werkelijken dienst is de gewezen mantri-opnemer 1e klasse bij het Kadaster Oemar Idris.

Eervol ontslagen uit 's Lands dienst wegens de omstandigheid dat hij 5 jaren buiten werkelijken dienst is de gewezen mantri-opnemer 3e klasse bij het Kadaster Sisowidjoto.

Eervol ontslagen uit 's Lands dienst wegens de omstandigheid dat hij 5 jaren buiten werkelijken dienst is de gewezen mantri-opnemer 3e klasse bij het Kadaster Wirosoekarto.

Eervol ontslagen uit 's Lands dienst wegens de omstandigheid dat hij 5 jaren buiten werkelijken dienst is de gewezen hulpmantri-opnemer bij het Kadaster Prawiroatmodjo.

Eervol ontslagen uit 's Lands dienst wegens de omstandigheid dat hij 5 jaren buiten werkelijken dienst is de gewezen mantri-opnemer 2de klasse bij het Kadaster Kilian Sinaga.

Benoemd tot Landmetersassistent bij het Kadaster de td. wd. landmeters-assistent raden Soetoro, met bepaling, dat hij geplaatst blijft op het Kadasterkantoor te Tandjongpinang.

HET CYSTEX LABORATORIUM.

Onder leiding van Dr. R. A. Goodall.

De directie van de Cystex-fabrieken heeft onlangs bekend gemaakt dat dr. R.A. Goodall, vooraanstaand-ambtenaar van de Openbare Gezondheidsdienst en beroemd geneesheer in Hollywood, Californië, aangesteld is als Medisch Directeur van het Cystex - Laboratorium.

Dr. R. A. Goodall

Dr. Goodall, afkomstig van King's College Londen, heeft uitgebreide ondervinding opgedaan als ambtenaar van de Openbare Gezondheidsdienst, practiseerend geneesheer, analitisch chemist en wetenschappelijk onderzoeker.

Voor zijne navorschingen heeft hij alle deelen der wereld bereisd.

In zijn nieuwe positie als Medisch Directeur van het Cystex-Laboratorium zal Dr. Goodall al zijn kennis en energie wijden aan de studie betreffende het genezen van nieraandoeningen.

Ten aanzien van Cystex verklaarde hij:

„De werking is zóó snel, en in harmonie met natuurlijke wetten, dat de meeste gebruikers reeds de eerste dagen algeheele verbetering bespeuren".

Cystex dat onder de leiding van dr. Goodall wordt vervaardigd wordt gegarandeerd om aan lijders aan symptomen veroorzaakt door nier- en blaas-aandoeningen, zooals rugpijn, rheumatiek, pijnlijke beenen, zenuwachtigheid, hoofdpijnen, nachtelijk wateren, en branderige en jeukende organen, verlichting te schenken binnen 24 uur — of men ontvangt restitutie van het betaalde.

VAN ONZE BOEKENPLANK.

De Beul en z'n Werk, door Fr. de Witt Huberts. — Uitg. Andries Blitz, Amsterdam 1937.

Onder dezen opzienbarenden titel vindt men hier een respectabele verzameling gegevens uit ouden en nieuweren tijd omtrent het beulsambacht. De stof is verdeeld in verschillende hoofdstukken, die elk aan een bepaalde zijde van de beulsfiguur zijn gewijd. Zijn aanstelling, zijn afkomst, zijn „titel", zijn standplaats, zijn kleeding, zijn werktuigen, zijn helpers, de uitoefening van zijn functies, zijn bezoldiging, zijn bijverdiensten. Ook over den beul bij leger en vloot vindt men hier vele bizonderheden, terwijl natuurlijk niet is vergeten te schetsen, hoe het publiek zich gedroeg bij terechtstellingen en hoe de beul werd beoordeeld door dat zelfde publiek. Zelfs is er nog een philologisch hoofdstuk aan toegevoegd, waarin de beul voorkomt in het spraakgebruik, en ten slotte vindt men een uitgebreide literatuuropgave. Het is een compleet compilatiewerk geworden, maar bepaald griezelig is het niet. Juist het griezelige is weggelaten, want de schrijver is niet op sensatie belust. Ook de illustraties laten niet meer zien, dan wat men in elk eenigszins serieus historieboek kan lezen, hetgeen nochtans al gruwelijk genoeg kan zijn. Uiteraard is het onderwerp gruwelijk, maar het is hoogst leerzaam. Het laat zien, waartoe de mensch en zijn overheden in staat zijn, wanneer de wet slechts ruimte laat, en men behoeft zich niet te verbeelden, dat de tegenwoordige tijd zooveel beter is dan de achter ons liggende. Het sadisme is ook nog heden aanwezig, evengoed als de geest van den slavenhouder nog heden leeft, ook al is de slavernij wettelijk afgeschaft. Elk dagblad kan het ons bijna dagelijks leeren.

Toch — en dit geeft de schrijver in zijn inleiding ook zelf toe — krijgt men geen volledige voorstelling van de figuur van den beul uit dit boek. Eenvoudig omdat er geen beulen meer zijn, die men zou kunnen bestudeeren met hedendaagsche oogen, en ook omdat beulen weinig over zichzelf hebben gezegd en geschreven. De z.g. „Mémoires", die er hier en daar bestaan, zijn gewoonlijk gefingeerd.

Het vreemde van het geval is, dat de beul een uitgestootene was in de samenleving, maar dat men toch zijn hulp inriep, en zijn ambt in stand hield, en het verdedigde op godsdienstige en andere gronden. De beul kon wel een huis koopen, maar het moest er een zijn zonder buren, want niemand wilde naast hem wonen. Zijn kinderen werden geschuwd en konden geen werk vinden, noch onderwijs op scholen. Zoodoende was een beul meestal een zoon van een beul, en rustte het ambt als een vloek op de familie. Het is mogelijk, dat de beul een zachtmoedig man was, die een executie verrichtte als een simpele ambtsdaad, en daarbij zelfs humaan te werk ging. Doch wat wij nooit zullen kunnen begrijpen, is de pijniging. De pijniging is wreeder dan de simpele, kordate executie door de bijl of den strop, en de man, die zich daartoe kon leenen, moest geen gevoel bezitten. Intusschen gebeurde ook dit onder getuigen en in tegenwoordigheid van rechterlijke ambtenaren, dus wat zal men daarvan denken! Het bewijst alleen, dat de mensch aan veel dingen gewoon kan raken, en dat hij in sommige opzichten wreeder kan zijn dan een tijger. En véél wreeder!

Zoo kan men dit boek een ruime verspreiding toewenschen, al ware het alleen om den tijdgenoot te doen beseffen, wat de doodstraf en haar bijkomstigheden, gepaard aan een autocratische rechtspraak, kunnen beteekenen voor den mensch, ook al is hij een misdadiger. Iets wat duizenden geëxecuteerden en gemartelden, naar onze hedendaagsche opvattingen, niet waren. Het leert ons te hopen, dat er nooit een tijd mag aanbreken, waarin de Westersche beschaving, hoeveel wij ook op haar hebben aan te merken, ten onder zal gaan, want dan zouden deze oerinstincten van den mensch wel weer eens kunnen losbreken. Wat men nu dan van „den mensch" ziet en verneemt, moet het ergste doen vreezen, zoo wij niet onwrikbaar pal staan voor het behoud van het zoo moeizaam veroverde.

***

Met onze Kano naar Indië, door G. en N. Entrop. Uitg. Scheltens en Giltay, Amsterdam.

Reisverhalen van Holland naar Indië zijn er al bijna te veel, doch dit verhaal van twee Haarlemsche jongens, die er in slaagden per kano en met uiterst geringe middelen den tocht te volbrengen, staat apart en verdient daarom zeer zeker een plaatsje in de lange rij van boeken over dit onderwerp.

Gerrit en Nico Entrop waren in 1935, toen zij den tocht begonnen, respectievelijk 21 en 18 jaar. Zij hadden twee zelfgebouwde kano's, waarvan één geschikt was voor twee personen, want er was nog een derde reisgenoot, de Duitscher Th. Geigl, die echter in München werd vastgehouden door de Duitsche autoriteiten, omdat bleek, dat hij zijn dienstplicht nog moest vervullen. Toen zetten de twee broers de reis samen voort, die ging langs Rijn en Donau tot aan de Zwarte Zee. Maar toen zij in Constantinopel waren, hadden ze de beide kano's reeds verloren. Zonder hulp van tallooze vriendelijke menschen zou deze tocht dan ook nooit zijn volbracht. Zoowel uit Holland als langs den weg moest telkens hulp worden geboden maar het doel werd ten slotte bereikt. Doorzettingsvermogen bezaten deze twee zeker, maar toch ook wel onbezonnenheid. Het blijkt, dat zij zelfs geen kompas hadden, en 's nachts in de Perzische Golf moesten wachten op het opkomen van de zon om te weten, waar het Oosten was. Ook een vuurwapen schijnen ze aanvankelijk niet te hebben bezeten, om dan nog maar te zwijgen over geldgebrek. Van de sportieve Engelschen in Britsch-Indië kregen zij veel hulp; minder weer in Singapore, waar hun bootje werd gestolen (!) en zij zich genoodzaakt zagen, als werkend passagiers op een Chineesche vrachtboot naar Java over te steken. Over den tocht hadden zij twee jaar gedaan.

Het boek is aangenaam geschreven, in een soort briefstijl, en het is geschikt voor de jeugd. Het bevat alleen het reisverhaal. Over Indië zeggen de schrijvers alleen, dat één van hen een betrekking kreeg als typograaf te Batavia en de ander bij een industrieele onderneming te Soerabaia. Mogelijk is het dus, dat deze twee waaghalzen nog altijd in onze nabijheid vertoeven.

**

Onze West, door Hendrik de Leeuw. (Uit het Amerikaansch door J. Kuyiman). — Uitg. Wereldbibliotheek 1937.

Hendrik de Leeuw is een in de Vereenigde Staten genaturaliseerd Nederlander van Joodschen bloede. Hij heeft ook Indië bezocht en is medewerker van verschillende bladen in zijn nieuwe vaderland. Uit zijn artikelen zijn boeken samengesteld, o.a. Crossroads of the Java Sea en ook boeken over de Caraïben. Uit deze laatste is dit werk geëxtraheerd onder den titel „Onze West" en het resultaat is zeer interessant geworden. Men vindt hier geen al te diepzinnige beschrijvingen van Suriname met de stad Paramaribo. Van daaruit wordt een bezoek gebracht aan de Boschnegers, waar de schrijver in staat was veel van het leven te zien. De kleine eilanden Curaçao, Saba, St. Martin en St. Eustatius worden eveneens uitvoerig beschreven. Tusschen dit alles door is een aantal bladzijden gewijd aan de geschiedenis van deze eilanden, waarbij onze slavenhoudende voorvaderen geen al te best figuur maken, ook al rust deze zonde van den wreeden handel in menschen ook op andere naties. Men bedenke ook, dat „de Natie" als zoodanig volkomen onbewust bleef van wat daar in de West gebeurde. Dit was het werk van een particuliere groep, niet van „de Natie", die overigens ook zelve veelal door een particuliere groep werd geregeerd en zich daarvan had vrij te maken langs den weg der revolutie. Doch dit alles neemt niet

MAXIM
HET THEATER MET AIR-CONDITIONING

vertoont BESLIST HEDEN EN MORGENAVOND VOOR HET LAATST de schitterende, vroolijke GAMISCH film

„HOFCONCERT"

met **MARTHA EGGERTH**
JOHAN HEESTERS

In het voorprogramma de feestfilm „ORANJE BOVEN".

Een vroolijke gebeurtenis is **MARTHA EGGERTH**, de ongeëvenaarde sopraanzangeres en mooie actrice in deze zeer amusante en charmante productie!
Vooraf: het nieuwste „FOX" en „POLYGOON" jour naal en als bijzondere attractie GONG-POLYGOON'S speciale reportage „ORANJE BOVEN".

GENIET IN ONS HEERLIJK GEKOELD THEATER VAN DIT UITSTEKENDE PROGRAMMA!!!

3614

Vanaf WOENSDAG, 16 Februari presenteert **METRO** een muzikaal evenement:

„THE FIREFLY"

met

JEANETTE MacDONALD

DE FILM, DIE GEHEEL AMERIKA EN EUROPA GLANSRIJK HEEFT VEROVERD!

21 Januari jl. werd te New-York gehouden

De Boksmatch Jim Braddock-Tommy Farr

Binnen enkele dagen, dus nog geen maand later, zullen wij de volledige opnamen op de film kunnen zien, tegelijk met de hoofdfilm:

„SEA DEVILS"

met

VICTOR Mc LAGLEN - PRESTON FOSTER - IDA LUPINO

De eerste film van de Amerikaansche kustwacht in actie. Gevaarvolle reddingen op volle zee van passagiers uit een brandend schip - de strijd tegen ijsbergen - en VICTOR McLAGLEN en PRESTON FOSTER als rivalen.

Een R. K. O. Radio programma, spoedig in LUXOR.

3346

„DE HEERSCHER"

(Het noodlot van een eenzame)

Vrij bewerkt naar den roman van Gerhart Hauptmann:

„Vor Sonnenuntergang"

met

EMIL JANNINGS

Men heeft hem laten spelen den man, die opgaat in zijn werk, die groot en stevig werd door zijn werk en die, ongebogen en ongebroken, zijn vrouw ten grave draagt. Die troost vindt in zijn werk en die het verlies te boven komt.
Als de groot-industrieel Clausen, heeft JANNINGS een prachtige creatie geleverd: sober en strak, groot van bedwongen kracht.

Een TOBIS SONORA schlager vanaf WOENSDAG in: *CAPITOL.*

ZELIA MODES Simpang 76 - Tel. Z. 1618 Soerabaia.

ALGEHEELE LIKWIDATIE UITVERKOOP

van

OCHTEND- en KANTOORJURKEN

3473

TJAPLAKS

(teeken)
vlooien, schurft, huid- en haarziekten bij Uw honden e.a. huisdieren verdwijnen bij een geregelde behandeling met
Vermex dierenwaschmiddel
Niet Giftig,
Ongevaarlijk —
Doeltreffend
Verkrijgbaar in bussen van 1 Ko. ½ Ko. en ¼ Ko. bij de voornaamste apotheken

3680

KAKKERLAKKEN WITTE MIEREN
verdrijft men met
PREZON
Verkrijgbaar bij de
Residentie-Apotheek
Pasoeroean — Soerabaia
Kediri. 243

T. T. K. Brothers Co.
Slomprettan 16 — SOERABAIA — Telf. N. 3509.
Wij leveren **COMPLETE COSTUUMS, PYAMA'S, OVERHEMDEN.**
Ons atelier staat onder leiding van een Europeeschen Coupeur.

3682

SAMPOERNA
GROOTSTE THEATER VAN SOERABAIA

Vanaf WOENSDAG a.s.
20th Century FOX groote sportieve MUSICAL:
„DRIE HALVE GAREN"

Een heerlijke combinatie van Sport, van Jeugd en Levensvreugde, van Muziek en Zang, van Spel en dans met een „amusements"-rolbezetting, w.o. de vermaarde **RITZ BROTHERS.**

Een film die iedere liefhebber van de edele voetbalsport moet zien!!

Nog slechts Heden en Morgenavond:
de succesvolle muzikale- en show picture-de-luxe:
„ARTISTS and MODELS"
met JACK BENNY - IDA LUPINO - RICHARD ARLEN en GAIL PATRICK.
Vooraf als speciale attractie:
DE GEBOORTEFEESTEN IN NEDERLAND.

MIDDAGVOORSTELLINGEN AANVANG 5 UUR:

HEDEN en MORGEN:
Gloria Stuart, Walter Pidgeon en **Billy Burrud** in
„GIRL OVERBOARD".

Princess

Vanaf WOENSDAG a.s. presenteert METRO-GOLDWYN-MAYER vol trots haar super-zang-schlager de luxe:

ROAD-SHOW TRIUMPH NOW AT POPULAR PRICES!

M-G-M's mammoth production that surpasses anything ever attempted on stage or screen!... Love-songs to fill your heart with ecstasy! Romance to awaken your soul! Giant spectacle! Truly the mightiest film ever made!

Hier heeft U de **17e zangtriomph** van **JEANETTE MacDONALD**, welke nog grooter en glorieuser is dan de verheven „ROSE MARIE" en/of de onvolprezen „MAY TIME" en andere beroemde creaties van deze gevierde filmsopraan.

HET GROOTSTE LIEFDESVERHAAL OOIT VERFILMD:
ZIJ was een danseres in het vroolijke Madrid en **HIJ** een vurige jonge Spaansche Don!...
KOMT VROEG VOOR DE BESTE PLAATSEN!
WIJ VOORSPELLEN EEN GROOTEN STORMLOOP!

Nog slechts HEDEN en MORGENAVOND: „DE WEG TERUG" (The Road Back).
Mist Uwe laatste kansen niet om de onvolprezen **NEW UNIVERSAL's** verfilming van ERICH MARIA REMARQUE'S verbijsterend boek te zien.
Vooraf: als speciale attractie: DE GEBOORTEFEESTEN IN NEDERLAND.

MIDDAGVOORSTELLINGEN aanvang 5 uur:

HEDEN: **Warner Oland** en **Boris Karloff** in „CHARLIE CHAN AT THE OPERA".
Vanaf **MORGEN:**
Sonja Henie en **Tyrone Power** in: „THIN ICE" (Op glad ijs).

3638

CAPITOL THEATER

HEDEN en morgenavond:

LOUIS de BREE — ANNIE van DUYN
in:

„AMSTERDAM BIJ NACHT"

Een Hollandsche klucht, die reeds avonden achtereen talrijke lachsalvo's ontlokt heeft. Laat deze kans niet voorbijgaan om weer eens hartelijk te kunnen lachen.

Vanaf WOENSDAG: **EMIL JANNINGS** in:
„DE HEERSCHER".

LUXOR Theater de Luxe

HEDEN e.v.a.

RONALD COLMAN — MADELEINE CARROLL — MARY ASTOR — DOUGLAS FAIRBANKS Jr. in:

„DE GEVANGENE van ZENDA"

De United Artists film, die in geen enkel opzicht teleurstelt. Een „schlager" in de ware beteekenis van het woord.

Ons volgend programma:
VICTOR McLAGLEN in: **„SEA DEVILS"**
De boksmatch JIM BRADDOCK — TOMMY FARR.

KRANGGAN KOELSTE THEATER TE SOERABAIA

Heden en volgende avonden:

Barbara Stanwyck - John Boles - Ann Shirley
in:

„STELLA DALLAS"

Een drama zoo mooi, als gij slechts zeer zelden te zien krijgt.

SPOEDIG:
Claudette Colbert - Melvyn Douglas - Robert Young in:
„I MET HIM IN PARIS".

FLORA THEATER HEDEN VOOR HET LAATST:
„HET BERICHT VOOR GARCIA" met **John Boles - Barbara Stanwyck - Wallace Beery.** Een film vol spanning en sensatie! Ziet hoe de spionnen te werk gaan! Dood en gevaar trotseerend om hun vaderland te redden! Kortom! Een film, die gij niet missen moogt!

Vanaf morgenavond: „DE PLATTELANDS DOKTER" met **June Lang, Michael Whalen, Slim Summerville** en de **Dionne vijfling.** Een film van strijd en volharding, opoffering en onzelfzuchtige naasten-liefde. Komt en overtuigt U. Het grootste wonder der wereld: „DE DIONNE" vijfling!

MASCOTTE BIOSCOOP PATJARKELING

Heden voor het laatst:
GEORGE O'BRIEN
HEATHER ANGEL in:

„DANIEL BOONE"

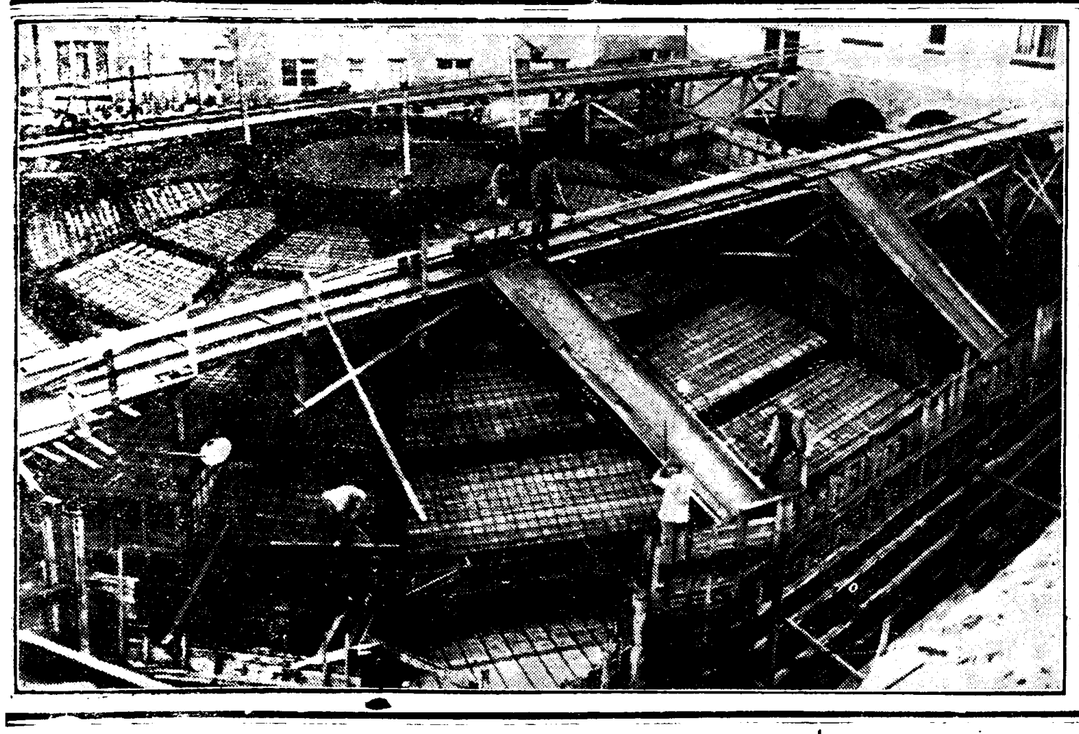
Een brok geschiedenis uit den tijd van Amerika's opkomst. Schilderachtige tafereelen, adembenemende gevechten met Indianen doorvlochten met de romantiek der 18e eeuw. **Een film voor jong en oud.**

Dinsdag en **Woensdag:** De grootsche **Paramount** comedie:

„COLLEGE HOLIDAY"

met: **Jack Benny, George Burns, Gracie Allen, Martha Raye.** Een film, die U behalve zang, dans, muziek en romantiek, ook een groote dosis humor geeft. Een hoogst prettige en buitengewoon vroolijke film.

3345

EEN BELANGWEKKEND EXPERIMENT OP BOUWKUNDIG GEBIED nadert te Hamburg zijn voltooiing. Het betreft hier een bioscoop, welke onder den grond wordt gemaakt. Slechts het dak steekt even boven de oppervlakte uit. Deze groote ruimte zal waarschijnlijk bij eventueele luchtaanvallen goede diensten kunnen bewijzen.

Wat de Luchtpost bracht.

DE AANGIFTE VAN DE GEBOORTE VAN PRINSES BEATRIX.

(Van onzen specialen verslaggever.)

Prins Bernhard droeg zijn dochtertje op een satijnen kussen. — Waarom de naam Beatrix gekozen werd.

ONTROERENDE OOGENBLIKKEN.

Baarn, 1 Febr.

Met bijna evenveel spanning als de geboorte van de jonge Prinses van Oranje heeft het Nederlandsche volk het oogenblik tegemoet gezien, waarop bekend gemaakt zou worden welke namen de nieuwe Oranjetelg zal dragen. Thans is ook dat bekend geworden. Wij weten nu, dat zij Prinses Beatrix zal heeten. Vanmiddag zijn deze naam en de beide andere — de jongeborene is verder het peetekind van de beide vorstelijke Grootmoeders — ingeschreven in het geboorteregister van den Burgerlijken Stand van Baarn.

De geboorte-aangifte en de inschrijving van de namen geschiedde ten Paleize. Naar men weet genoot de burgemeester van de Prinselijke Residentie, jhr. mr. G.C.J. van Reenen, de eer bij die plechtigheid als ambtenaar van den Burgerlijken Stand op te treden; de beide getuigen, die Prins Bernhard bijstonden bij deze officieele gelegenheid, waren dr. H. Colijn, de voorzitter van den raad van ministers en jhr. mr. Beelaerts van Blokland, vicevoorzitter van den Raad van State.

Dr. Colijn, die des middags via den radioomroep het Nederlandsche volk had toegesproken, arriveerde op Soestdijk tusschen vijf uur en half zes, Evenmin als jhr. Beelaerts, die onmiddellijk dienzelfden tijd aankwam, droeg hij een ambtscostuum; beiden waren gekleed in een eenvoudige gekleede jas. Kort voor half zes reed de auto voor van jhr. Van Reenen, die het burgemeesterscostuum droeg. Hij werd vergezeld door den heer J. J. P. Renès, hoofd van den Burgerlijken Stand der gemeente Baarn. Jhr. mr. C. Dedel, secretaris van den Prins, en kapitein J. K. H. de Roo van Alderwerelt, ontvingen de heeren en geleidden hen — nadat de beide staatslieden zich bij hen hadden gevoegd — naar de nieuwe eetzaal in den door het Prinselijk Paar bewoonden vleugel van het gebouw. Dit vertrek is pas geleden geheel nieuw ingericht. De paneelen zijn van lichtgekleurd hout en ook verder zijn alle kleuren licht. De meubileering is smaakvol en modern. Bijzondere voorbereidingen voor de officieele plechtigheid waren niet getroffen. In het midden stond de gewone tafel, waaromheen vier stoelen gegroepeerd stonden. Wel was er een overvloed van prachtige bloemen aanwezig: een deel van de geschenken die dezer dagen zijn toegezonden. Geurende bloemen in velerlei kleuren, die het vertrek een feestelijk aanzien gaven. Hier wachtten de beide staatslieden en de burgemeester op Prins Bernhard, die geheel volgens het Burgerlijk Wetboek persoonlijk de geboorte van zijn eerstelinge zou komen aangeven.

Lang behoefden zij niet te wachten, want reeds na eenige minuten stapte de Prins lachend naar binnen. Stralend van geluk stapte hij op de drie wachtenden toe, die natuurlijk gaarne van de gelegenheid gebruik maakten den jongen vader geluk te wenschen. Met een kort gesprek brak Prins Bernhard de ambtelijke sfeer van de bijeenkomst, die van dat oogenblik af een bijna huiselijk karakter aannam.

Nadat men aldus een oogenblikje tezamen had gepraat verwijderde de Prins zich om onmiddellijk daarop opnieuw de kamer binnen te stappen, maar nu... met zijn dochter bij zich. Op een crême-kleurig satijnen kussen lag het kleine Prinsesje; voorzichtig droeg de Prins het op bei zijn handen. Het smettelooze wit van het babyjurkje contrasteerde met den zwarten jas van den vader, die evenals zijn getuigen in burger was. Dit was zoowel voor de beide staatslieden als voor den burgemeester een ontroerend oogenblik. Zij voelden het als een groot voorrecht tot die zeer weinige Nederlanders te behooren die zoo kort na de geboorte de Prinses reeds mochten aanschouwen.

Het kind zag er blozend en mollig uit; de dikke armpjes spartelden even toen het drietal daar geschaard stond om dat eene kind, dat van zoo groote beteekenis voor ons land en ons volk is. Onbewust van al die belangstelling en bewondering opende de baby eenige malen de heldere blauwe oogen, die verbaasd in het rond keken. Het blonde haar krulde even onder het kapje uit...

— Dit is nu mijn dochter! zeide de Prins. Hij was er kennelijk trotsch op. En even later deelde hij mede:

— Haar namen zullen zijn Beatrix Wilhelmina Armgard.

Stonden de gezichten van de drie anderen eenigszins verbaasd bij het hooren van dien eersten naam, die men nog niet aantrof in den stamboom der Oranje's? Waarschijnlijk. De Prins voelde zich ten minste gedrongen daar eenige verklaring aan toe te voegen. Den naam Beatrix hebben wij gekozen, zoo vertelde hij, alleen om de schoone beteekenis.

Sprekend over de goede gezondheid van zijn dochter vertelde Prins Bernhard verder, dat Prinses Juliana het heel goed maakte. Hij toonde zich zeer opgetogen over de goede zorgen van de artsen en de verpleegsters. In opgewekten toon vertelde hij het een en ander over de blijde gebeurtenis. En bij herhaling deelde hij mede, dat zijn Gemalin het goed maakte.

Dit tafereeltje duurde slechts eenige minuten. Daarna draaide de Prins zich om teneinde het kleine Prinsesje wederom aan de zorgen van de verpleegster toe te vertrouwen. Dr. Colijn maakte van die gelegenheid gebruik om naar de deur te snellen en die voor den Prins en zijn dochtertje te openen.

— Het is mij een eer, de eerste te zijn, die voor de jonge Prinses de deur openstelt, zeide de minister-president.

De Prins lachte waardeerend voor deze attentie.

Toen aldus de jonggeborene getoond was aan de beide getuigen en den burgemeester, nam de eigenlijke plechtigheid een aanvang. Jhr. Van Reenen ging achter de tafel zitten, opende het speciaal voor deze gelegenheid vervaardigde geboorteregister — het heeft een blauw linnen omslag met gulden letters buitenop en zal voor geen andere inschrijvingen gebruikt worden — en begon met de gebruikelijke formeele vragen te stellen.

Nauwelijks echter was men hiermede begonnen of het vragen en antwoorden werd onderbroken doordat een bediende binnentrad: er werd in kleine porseleinen kopjes kandeel geserveerd met wafeltjes erbij. Zoo bracht het Hof een oud-vaderlandsche traditie, die bijna in het vergeetboek was geraakt tot nieuw leven. Het spreekt welhaast vanzelf, dat er gedronken werd op de gezondheid van Prinses Beatrix.

Ondertusschen ging de burgemeester verder met het stellen der vragen, die de Prins rustig beantwoordde. Een en ander duurde slechts kort. Nadat de burgemeester de geboorte-aangifte had voorgelezen legde hij hem ter teekening voor aan den Prins, die toen plotseling tot de ontdekking kwam..... geen pen bij zich te hebben. Dr. Colijn stelde vlug zijn vulpen ter beschikking, waarna de Prins met forsche hand schreef:

— Bernhard, Prins der Nederlanden, Prins van Lippe-Biesterfeld.

Vervolgens teekenden dr. Colijn en jhr. Beelaerts en het laatst jhr. Van Reenen.

Officieel was nu aan de wettelijke verplichtingen voldaan. De Prins echter onderhield zich nog een oogenblik met zijn beide getuigen en met den burgemeester, waarna de drie heeren per auto het Paleis verlieten. Het behoeft geen betoog, dat de plechtigheid diepen indruk had achtergelaten bij de getuigen en den burgemeester.

OPLICHTERSPRAKTIJKEN VAN EEN FANTAST.

Van een gewonnen loterij en een verkochte kruidenierszaak.

Amsterdam, 28 Jan.

Naar wij vernemen heeft de centrale recherche heden hier ter stede twee mannen gearresteerd, die zich aan eenige fantastische oplichtingen hebben schuldig gemaakt.

De twee personen, die in deze zaken de hoofdrol spelen, zijn een kruidenier, die in de Rapenburgerbuurt woonde, Van Uilenburg en een ± 20-jarige jongeman.

Laatstgenoemde jongeman is dezelfde, die eenigen tijd geleden reeds veroordeeld werd omdat hij een Joodschen geestelijke voor duizenden guldens had opgelicht, nadat hij dien geestelijke allerlei fantastische verhalen op de mouw had weten te spelden. Een gedeelte van zijn straf kreeg de jongeman voorwaardelijk en in April 1937 kwam hij weer op vrije voeten en wel met een proeftijd van drie jaar.

De straf bleek weinig uitwerking op den uiterst fantastisch aangelegden jongeman te hebben gehad. Hij vond althans wéér iemand, die in zijn verhalen geloofde en bovendien zelf over een rijke fantasie beschikte. Deze „iemand" was de kruidenier Van Uilenburg.

De jongeman vertelde ditmaal zijn buurtgenoot, den kruidenier, dat er drie bankinstellingen waren, waarop, via een advocaat, chantage werd gepleegd. Een prachtige geschiedenis en de kruidenier mocht blij zijn, dat hij in vertrouwen werd genomen. Als hij nu maar zijn mond hield, zouden er ook voor den kruidenier eenige duizenden guldens op overschieten.....

De kruidenier nam het verhaal voor zoete koek op en wachtte rustig op de duizenden guldens. Inmiddels verspreidde hij zelf het verhaal, dat hij den hoofdprijs getrokken had uit de Fransche staatsloterij en dit verhaal vond in wijden kring geloof. Er zijn nog altijd heel veel menschen, die aan millioenensprookjes en in sensatie gelooven...

De kruidenier bezat in werkelijkheid zelfs geen lot in de Fransche loterij Wat hij wèl bezat, was een onbeperkt vertrouwen in zijn jeugdigen vriend, den fantast van het chantagegeval. En onder diens invloed besloot de kruidenier zijn zaak te verkoopen, hij zou toch immers gauw geld genoeg hebben om geen pondjes rijst en rozijnen meer te behoeven afwegen. Zóó goed van vertrouwen bleek de kruidenier zelfs te zijn, dat hij den jongeman eenige honderden guldens leende, geld, afkomstig van de opbrengst van den verkoop van de kruidenierszaak, welk bedrag terug zou worden betaald als het geld van de drie banken los kwam...

Een paar dagen na het verstrekken van dit voorschot, belde de jongeman den ex-kruidenier op. Hij gaf zich nu uit als advocaat en adviseerde den ex-kruidenier in een der grootste hotels te gaan wonen, want zéér binnenkort zouden de duizenden guldens los komen!

Ook aan dit advies gaf de kruidenier gevolg en hij nam zijn intrek in een der voornaamste hotels te dezer stede, waar hij als grand seigneur leefde. Maar toen hem onlangs de kwitantie werd aangeboden, had hij geen cent om te betalen. Wederom op advies van zijn jeugdigen vriend, verhuisde de aspirant-Croesus vervolgens naar een ander duur hotel te dezer stede, maar daar bleek al zeer spoedig, dat de man geen cent bezat, waarna de centrale recherche in de zaak gemengd en de kruidenier gearresteerd werd. Van hem vernam de politie, wie eigenlijk achter de geheele geschiedenis zat en het gevolg was, dat ook de jongeman wegens oplichting werd aangehouden. Men mag veilig aannemen, dat beiden niet voor 100% toerekenbaar zijn, want wie verzint dergelijke verhalen en wie stelt er geloof in?

In elk geval is de jongeman erin geslaagd, den kruidenier voor eenige honderden guldens op te lichten. Deswege zal hij nu opnieuw ter beschikking van de justitie worden gesteld en derhalve krijgt hij ook nog zijn oude straf geheel uit te zitten.

De kruidenier, die een paar hotelhouders het slachtoffer liet worden van zijn fantastische praktijken, is voorloopig weer op vrije voeten gesteld, — hij kan nu verder gaan zitten wachten op den hoofdprijs uit de Fransche loterij en op de duizenden guldens van drie bankinstellingen!

FABRIEK VOOR GLAZEN STEENEN.

(Van onzen correspondent.)

Een soort kristallen paleis.

Delft, 4 Febr.

Een van de oudste Delftsche industrieën, de glasfabriek, die daar al van het midden der 18e eeuw gevestigd is, zag er de laatste jaren ontzettend verwaarloosd uit en vormde een steen des aanstoots voor een ieder, die via den grooten rijksweg Den Haag—Rotterdam de stad binnenkwam. Geleidelijk echter is deze fabriek in een soort kristallen paleis veranderd, dat een gezicht oplevert zooals men nergens anders in ons land vindt.

De Vereenigde Glasfabrieken te Schiedam n.l. zijn begonnen met de fabricage van glazen steenen, die in Amerika steeds meer worden gebruikt en bij ons slechts op geringen schaal toepassing gevonden hebben. De „Insulux"-steen is door deskundigen onderzocht en enkele rapporten verkiezen haar eigenschappen boven die van de baksteen. De glasfabriek heeft gemeend, dat zij om een volledig beeld van de gebruikswaarde te krijgen zelf de steenen moest toepassen. Vandaar dat een deel van de wanden van het Delftsch fabrieksgebouw thans uit glas zijn opgetrokken. Achter de wanden heeft men bovendien lampen geplaatst, die gekleurd licht uitstralen, waardoor men een fraai kleureneffect verkreeg, dat reeds van verre opvalt.

In Amerika is men niet lang geleden tot de ontdekking gekomen, dat uit glas een substantie vervaardigd kan worden, die voor vele takken van industrie van groot belang is. Dat is de z.g. glaswol of glaszijde, een compacte massa van microscopisch dunne glasdraadjes, die uiterlijk wel iets van watten weg heeft. Ook in Europa legde men belangstelling voor dit product aan den dag, zoodat de glasfabriek het economisch verantwoord achtte de fabricage van dit nieuwe product ter hand te nemen. Het „glazen paleis" te Delft bleek er zeer geschikt voor te zijn en veertien dagen geleden heeft de vervaardiging een aanvang genomen. In het twee verdiepingen hooge gebouw staat een groote oven, die door middel van stookolie wordt verhit, en waarin de ingrediënten, die voor de bereiding van glas noodig zijn — soda, zand en kalk — gesmolten en tot een temperatuur van 1500 C. verhit worden. Wanneer het gloeiende glas bij wijze van spreken „rijp" is wordt het onder hoogen stoomdruk met groote snelheid door uiterst fijne poriën geperst. De microscopisch dunne glasdraadjes worden dan verder getransporteerd door „geleidtorens" naar de benedenverdieping, waar verschillende machines al deze draadjes opvangen en samenstellen tot een dikke glaswolvacht. Op een langen, loopenden band wordt tegen de onderlaag dik papier geplakt en ongeveer op het einde staat een snijmachine, die de eindlooze strook op precies gelijke deelen afsnijdt, waarna er een rol van wordt gemaakt. Deze rollen worden in den handel gebracht.

Welke gebruikswaarde heeft de glaswol?

Zij is uitstekend geschikt als isolatiemateriaal. Glas, dus ook glaswol, is absoluut bestand tegen atmosferische invloeden, het wordt door niets aangetast, ongedierte heeft er geen vat op en het is onbrandbaar. In verschillende industrieën heeft men de glaswol reeds toegepast, o.a. voor isolatie van stoomketels en -pijpen. Ook absorbeert de glaswol geluiden. Op de Jaarbeurs heeft men verleden jaar een proef genomen met een geïmproviseerde telefooncel, die met een laag glaswol was bekleed. Ook als geluid-absorbeerend materiaal schijnt de glaswol een goede toekomst tegemoet te gaan.

ROOSEVELT ZONDER GELD.

Geen cent op zak.

President Roosevelt heeft kort geleden een nationaal fonds opgericht ter bestrijding van de kinderverlamming. Dezer dagen nu is op het Witte Huis een korte plechtigheid gehouden, waarbij de president de eerste storting zou doen en bovenaan de lijst zou prijken als „stichter nummer 1". Toen echter de geneesheer-directeur van den openbaren gezondheidsdienst der Vereenigde Staten den president het eerste stortingsbewijs overhandigde, bleek, dat Roosevelt in het geheel geen geld op zak had. Een secretaris kwam den president spoedig te hulp en de gift van 1 dollar kon naar den regel gestort worden.

NEERLANDSCH BLOED IN AMERIKA.

Opnieuw wordt een Amerikaan van Nederlandsche afkomst Arthur H. Vandenberg genoemd onder de candidaten voor het presidentschap.

U. P. meldde dd. 3 dezer uit Washington aan de *Msb:*

Weer is het een Amerikaan van Nederlandsche afkomst, die genoemd wordt onder hen, die in aanmerking komen om mogelijkerwijze tot het presidentschap van de Vereenigde Staten te worden geroepen.

Deze Amerikaan van Nederlandsche afkomst is de heer Arthur Hendrick Vandenberg, senator en lid van de republikeinsche partij. In deze partij is Vandenberg de persoon, die het meest in aanmerking komt om candidaat te worden gesteld bij de presidentsverkiezingen in 1940. De presidenten van de afdeelingen der republikeinsche partij in 4 verschillende staten hebben als hun meening te kennen gegeven, dat Vandenberg's candidatuur de meeste kans heeft.

Mocht Vandenberg door de republikeinsche partij als candidaat worden gesteld en bij de verkiezingen tot president worden gekozen, dan zou hij daardoor zijn naam voegen aan de lijst van presidenten der Vereenigde Staten, die allen uit Nederland stammen. De twee laatsten op deze lijst zijn Franklin D. Roosevelt, de tegenwoordige president en zijn verre neef president Theodore Roosevelt.

De eerste op die lijst was Martin van Buren, die van 1837 tot 1841 het presidentschap bekleedde.

Senator Vandenberg is de zoon van den overleden Aäron Vandenberg, een handwerkman, die een kleinen winkel van paardetuig enz. in de stad Grand Rapids (Michigan) bezat en Alpha Hendrick Vandenberg.

Zijn moedersstamboom gaat terug tot den tijd van de Hollandsche kolonisten, die New-York (toen Nieuw-Amsterdam) stichtten.

Hoewel de jeugd van Vandenberg eenvoudig en zonder luxe was, ontbrak de familie meestal niet op het beroemde tulpenfeest te Michigan, bij welke gelegenheid het Hollandsche costuum wordt gedragen en wordt gedanst en met groote bezems door de hoofdstraten wordt geveegd. (Dit laatste als symbool van de befaamde Hollandsche helderheid).

Vandenberg heeft aan de universiteit van Michigan rechten gestudeerd, maar hij was, door financieele omstandigheden, gedwongen zijn studies af te breken nog, vóór hij zijn graad behaalde. Voordat hij de universiteit bezocht, werkte hij aan de *Grand Rapids Herald.*

Na zijn studies te hebben afgebroken, is hij weer tot het journalistenwerk teruggekeerd.

In 1906 werd hij hoofdredacteur, een positie, die hij behield, totdat hij in 1926 voor den senaat werd gekozen. In 1912 kwam hij op den voorgrond in de politieke wereld als lid van het „Republican State Central Committee". In 1921 publiceerde hij een boek, „Alexander Hamilton, the Greatest American", gevolgd, twee jaar later, door een tweede deel: „If Hamilton Were Here Today" in 1925 volgde „The Trail of Tradition".

Toen Vandenberg 23 jaar oud was, huwde hij. Uit dat huwelijk werden 2 meisjes en een zoon geboren. In 1916 stierf zijn vrouw en eenigen tijd later huwde hij Hazel Whitttaker, een journaliste.

In den senaat is Vandenberg bekend geworden als de man van den „gulden middenweg". Hij wordt door de zakenlieden als „sound" beschouwd. Hij stemde tegen de „Agricultural Adjustment Act" tegen de „National Recovery Act", tegen de katoencontrôle, tegen het wederkeerige tariefprogramma, tegen de „National Labor Relations Act" en tegen de „Guffey Coal Act."

Vandenberg is van meening, dat de Vereenigde Staten onnoodig millioenen dollars uitgeven aan hun systeem, om de werkloosheid te verminderen in een poging om het woord „aalmoes" te vermijden. „Ik denk, aldus verklaart senator Vandenberg, dat wij moeten beginnen met de stelling, dat het niet geoorloofd is, dat iemand van honger sterft, geen onderdak heeft, of geen voldoende kleeding heeft onder de Amerikaansche vlag. Indien hij geen werk vindt, vallen zijn onderhoudskosten ten laste van den staat".

Senator Vandenberg zegt, dat hij in principe sympathiseert met den geest van de „New Deal", maar dat hij een afkeer heeft van de methode, die gebruikt wordt, om het doel der New Deal te bereiken. Hij gelooft in de verantwoordelijkheid van de regeering voor het welzijn van de burgerij, maar hij is van meening, dat de regeering „de voeten op den grond moet houden" en niet moet trachten dingen te doen, die onmogelijk te verwezenlijken zijn.

Als eenigen tak van sport beoefent Vandenberg de oud-Hollandsche kegelsport.

DE TER DOOD VEROORDEELDE VENLOËR.

Groote ongerustheid over zijn lot.

Ofschoon thans reeds meer dan twee maanden zijn verloopen sedert de uitspraak van de Duitsche volksrechtbank te Berlijn, welke den schoenwinkelier W. H. Cammans te Venlo wegens landverraad ter dood veroordeelde, heeft men nadien taal noch teeken meer van den veroordeelde gehoord.

Zooals bekend, werden de 43-jarige Cammans en zijn 65-jarige zwager P. Smit uit het Duitsche grensplaatsje Lobberich op 5 Nov. j.l. door de Duitsche rechtbank wegens landverraad en medeplichtigheid daaraan resp. ter dood en tot levenslange tuchthuisstraf veroordeeld.

Cammans stond bij den Burgerlijke Stand te Venlo als Nederlander ingeschreven, vervulde er zijn stemplicht en werd in alle opzichten als landgenoot beschouwd. Toen vernomen werd, dat Cammans door de Duitsche autoriteiten als Duitscher werd beschouwd, omdat hij in de oorlogsjaren in het Duitsche leger heeft gediend, hebben de Nederlandsche autoriteiten stappen gedaan, teneinde gedaan te krijgen, dat het lot van den veroordeelde zou worden verzacht. Het gemeentebestuur te Venlo heeft, naar de *N. R. C.* meldt, na de bemiddeling nog geen enkele bericht omtrent het lot van den veroordeelde ontvangen.

Cammans, die kort voor zijn veroordeeling uit de gevangenis te Munster naar die te Berlijn werd overgebracht, heeft na zijn veroordeeling niet meer naar zijn familie te Venlo geschreven; zijn vrouw en schoonzuster ontvingen vóór de veroordeeling herhaaldelijk brieven van hem.

STRYCHNINE IN DE DUINEN.

(Van onzen correspondent.)

Gevaarlijke wijze van honden vergiftigen.

Alkmaar, 24 Jan.

Telkens doen zich den laatsten tijd onder de gemeente Egmond aan Zee gevallen van hondenvergiftiging voor. Honden die slechts kort van huis zijn geweest en in de duinen hebben geloopen of zelfs alleen langs den duinrand, komen ziek thuis en sterven na eenige uren van vreeselijk lijden. De verschijnselen zijn steeds dezelfde en wijzen op strychnine-vergiftiging. Laboratorium-onderzoek heeft ook eenigen tijd geleden reeds uitgewezen dat een hond, die onder dezelfde verschijnselen stierf, door strychnine vergiftigd was..

Men is over deze gevallen van hondenvergiftiging te Egmond aan Zee slecht te spreken. Niet slechts toch is hier sprake van een vreeselijken dood voor de vergiftigde honden, maar ook is het gevaar lang niet denkbeeldig, dat kinderen het slachtoffer worden. Het is in Egmond aan Zee nu eenmaal de gewoonte, dat de kinderen reeds jong alleen de duinen ingaan. Strychnine is voor hen levensgevaarlijk en het zou dan ook fataal zijn, als zij aten van de worst, waarin dit vergif voor de honden wordt neergegooid.

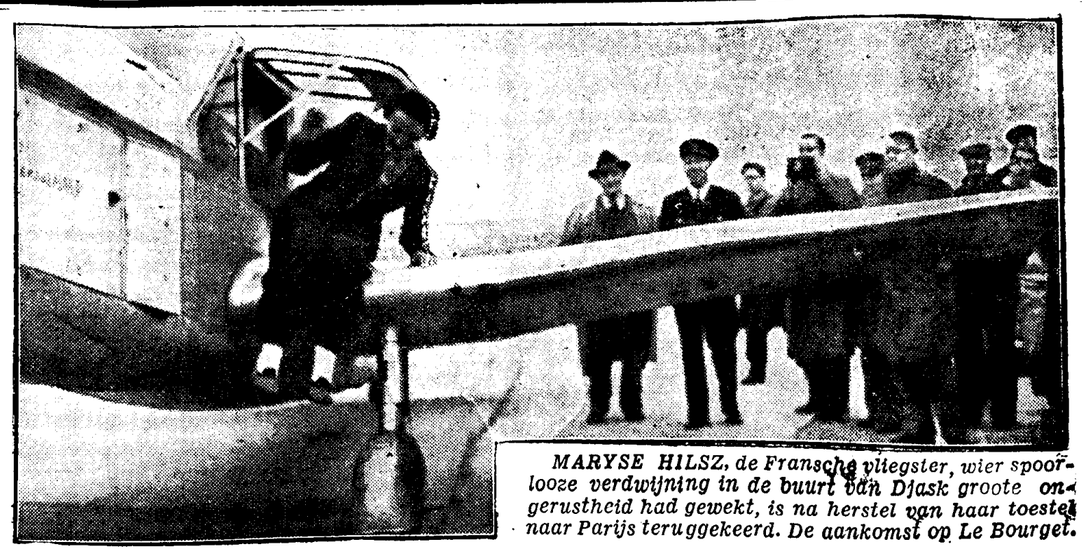
De rijkspolitie heeft deze zaak reeds eenigen tijd in onderzoek, maar bewijzen zijn er niet, al heeft men wel sterke vermoedens. Daar bewijs ook wel zeer moeilijk te leveren zal zijn, is te vreezen, dat men in dezen er geheel van afhangt, of degenen, die de honden vergiftigen zelf het onjuiste en buitengewoon gevaarlijke van hun optreden inzien.

476e STAATSLOTERIJ.

Vijfde klasse. — Twaalfde lijst.

Trekking van 3 Feb.

f 25.000 No. 11328.
f 1.000 No. 5689, 9568, 18259, 20888.
f 400 No. 635, 7038, 8199, 16224.
f 200 No. 4224, 7757, 9217, 10424.
f 100 No. 2433, 8122, 8324, 11259, 12601, 14269, 17380.

MARYSE HILSZ, de Fransche vliegster, wier spoorlooze verdwijning in de buurt van Djask groote ongerustheid had gewekt, is na herstel van haar toestel naar Parijs teruggekeerd. De aankomst op Le Bourget.

Wat de dag brengt.

GEHEIMZINNIGE CONFERENTIE.

De Oostenrijksche kanselier dr Von Schuschnigg is des nachts in alle stilte naar Berchtesgaden gereden en heeft daar verscheidene uren in het geheim met Hitler geconfereerd. Van deze geheimzinnige conferentie zullen wij spoedig allerlei gissingen en veronderstellingen in de buitenlandsche bladen te lezen krijgen, maar hetgeen er precies besproken is, zal wel niemand te hooren krijgen dan de direct daarbij betrokken personen.

Het schijnt dat de uitnoodiging tot deze conferentie, welke ongetwijfeld belangrijk geweest zal zijn, van Hitler is uitgegaan. Onder de kwesties, die ter sprake zijn gekomen, heeft het probleem der Duitsch—Oostenrijksche toenadering en samenwerking de hoofdschotel gevormd. Bij de voorbereiding van dit onderhoud heeft Von Papen een groote rol gespeeld. Hij is het immers geweest, die den stoot gaf tot de Duitsch—Oostenrijksche overeenkomst van 11 Juli 1936 waarin de samenwerking tusschen beide landen werd vastgelegd. En aangezien Von Papen als lid van den nieuwen geheimen kabinetsraad, welke onlangs door Hitler gevormd is, niet meer als gezant te Weenen zal blijven, heeft hij zijn streven naar een Duitsch—Oostenrijksche samenwerking bezegeld met een onderhoud tusschen de leiders van beide landen, waaruit nog groote gevolgen kunnen voortkomen.

Ook Mussolini stelt zeer veel belang in dit onderhoud, doch wij gelooven niet, dat een nauwer aanhalen van de banden tusschen Berlijn en Weenen, een versterking van de a.s. Berlijn—Rome beteekent, zooals verondersteld wordt; wellicht zal men het aldus doen voorkomen doch een Pan-Germaansche aaneensluiting is juist wat Mussolini jarenlang getracht heeft te voorkomen. Een machtsontplooiing van de Germaansche landen in Centraal Europa zou juist voor Italië zeer ongewenscht zijn.

Wij hebben er reeds op gewezen, dat een ideologische sympathie in politieken zin volstrekt geen sterke basis is, waarop men al te veel bouwen kan.

De economische en politieke belangen tusschen beide landen zijn in verschillende opzichten zoo tegengesteld, dat naarmate de invloedsferen van Duitschland en Italië elkaar naderen, de kans op een verkoeling ook grooter wordt. Bovendien is er het ras-probleem dat in Duitschland zulk een groote rol speelt.

Berlijn zal nooit vergeten dat er een grootere verwantschap is tusschen de Germaansche en Angelsaksische rassen, dan tusschen de blonde Nordische reuzen en het donkere Latijnsche ras.

Zelfs in het anti-Kominternpact ziet men het zelfde verschijnsel: Duitschland's economische belangen in China zijn veel grooter dan in Japan, vandaar dan ook, dat het Duitschland is geweest, dat belang had bij een snelle bijlegging van het conflict in het Verre Oosten en dat zijn bemiddeling aanbood. Een Japansche overheersching van China, waarbij alle buitenlandsche mogendheden, dus ook Duitschland, in politiek en economisch opzicht weggedrongen worden, is een situatie, welke Berlijn volstrekt niet aantrekkelijk lijkt. Voor Duitschland is de Chineesche markt een levenskwestie; andere rijkere landen kunnen altijd wel compensatie zoeken in andere streken van de wereld voor den afzet van hun producten, maar Duitschland heeft elk commercieel kanaal, dat het land economisch met de buitenwereld verbindt, hard noodig.

De Duitsch-Oostenrijksche toenadering wordt nog steeds tegengehouden door de revolutionnaire activiteit der Nazi's. Von Schuschnigg wil graag samenwerken, het land kan zonder die samenwerking niet leven, maar ..... geen Nazi-politiek! Wij zijn er nog niet zoo van overtuigd of dit inderdaad steunt op den wensch van het Oostenrijksche volk.

Oostenrijk is door het verdrag van Versailles zoodanig uit elkaar gescheurd dat er van de macht van de oude Habsburgsche monarchie niets dan de vergane glorie is overgebleven. Het land is economisch volkomen afhankelijk van zijn groote naburen. En er zijn zeer velen in Oostenrijk, die dan maar liever een aansluiting bij het Derde Rijk wenschen vooral nu zij den groei van het nieuwe Duitschland zien. Men vergete niet dat Hilter zelf Oostenrijker van geboorte is.

Bovendien heeft het nationaal-socialisme bij zijn ontstaan in Oostenrijk al dadelijk een zeer sterken aanhang gekregen in Stiermarken waar omstreeks 1900 een groot aantal Pruisische families zich als kolonisten gevestigd hebben.

De actie voor Pan-Germanisme, welke uiteraard sterken steun vond onder de Nazi's, had haar centrum in Stiermarken en toen haar politiek door een verbod onderdrukt werd, verdween de beweging, maar kwam weer terug als een..... wolf in schaapsvel, onder de zeer onschuldige naam van: „Ostmärkischer Volksverein". Ondanks zeer scherpe controle van de politieke politie kon men in de statuten en reglementen niets onwettigs vinden. Maar thans heeft deze beweging zich reeds over geheel Oostenrijk verbreid, terwijl zij steeds sterker wordt.

Het kan niet uitblijven, niet alleen als gevolg van deze beweging, maar vooral ook als gevolg van harde economische noodzaak en van rassenverwantschap, dat Duitschland en Oostenrijk elkaar op den duur zullen vinden.

W. C. B.

DUITSCHLAND.

HITLER EN SCHUSCHNIGG.

Geheime conferentie.

Weenen, 12 Februari (A n e t a - R e u t e r). Een onverwachte ontmoeting had te Berchtesgaden plaats tusschen Hitler en Schuschnigg.

Laatstgenoemde, die in den afgeloopen nacht in gezelschap van Guido Schmidt in het geheim Weenen had verlaten, is, na een onderhoud van 2 uur met Hitler, te Weenen teruggekeerd.

Naar verluidt, werd dit onderhoud tot stand gebracht door Von Papen, als laatste poging om de tusschen Oostenrijk en Duitschland bestaande meeningsverschillen uit den weg te ruimen.

Volgens politieke kringen stelt ook Mussolini belang in dit onderhoud, aangezien naar zijn meening de as Rome — Berlijn door een nieuwe Oostenrijksch-Duitsche overeenkomst aanzienlijk zou worden versterkt.

Londensche waarnemers zijn van meening, dat Hitler voor de zitting van den Rijksdag op 20 dezer het terrein wilde verkennen, voor een Oostenrijksch-Duitsche toenadering.

Er wordt beteekenis gehecht aan het feit, dat de uitnoodiging voor de ontmoeting van Duitsche zijde kwam.

Von Schuschnigg vertrokken.

Berlijn, 13 Februari (A n e t a - R e u t e r). Von Schuschnigg vertrok Zaterdagavond 10 uur uit Berchtesgaden, na gedurende elf uur besprekingen te hebben gevoerd, alleen onderbroken voor de maaltijden.

Een communiqué onthult, dat Von Ribbentrop mede aanwezig was en zegt, dat de onofficieele bijeenkomst voortsproot uit den wederzijdschen wensch om alle kwesties nopens de Oostenrijksch—Duitsche betrekkingen te bespreken.

Welingelichte kringen te Berlijn verwachten geen nieuwe overeenkomst tusschen Oostenrijk en Duitschland of iets van dien aard.

Von Ribbentrop

Weenen, 13 Februari (A n e t a - R e u t e r). Een andere diplomatieke verrassing was het, toen des middags werd vernomen, dat Von Ribbentrop in de Brennerpas was gearriveerd, op weg naar Rome.

Vijf Italiaansche autoriteiten wachten den Duitschen minister van Buitenlandsche Zaken op.

De berichten, volgens welke Von Ribbentrop naar Italië zou zijn gegaan, worden te Berlijn officieel nadrukkelijk tegengesproken.

Von Ribbentrop is momenteel opweg naar Berlijn.

Von Schuschnigg is hedenmorgen te Weenen met een extratrein teruggekeerd van zijn besprekingen met Hitler te Berchtesgaden.

Verzet onder officieren?

Londen, 11 Februari (H a v a s). De Berlijnsche correspondent van de *Times* schrijft, dat vooral ontevredenheid heerscht onder de officieren van de regimenten in Oost-Pruisen en Pommeren, die scherpe critiek uitoefenen op de benoeming van Von Ribbentrop tot minister van Buitenlandsche Zaken.

De correspondent verklaart: „Het is niet bekend, welke middelen zijn gebruikt om de ontevredenheid den kop in te drukken, ofschoon zij waarschijnlijk zullen bestaan uit het ontslag van vele officieren en mogelijk een vrij groot aantal arrestaties. Nadrukkelijk wordt echter ontkend, dat de ontevredenheid zich heeft geuit door muiterij of ongeregeldheden".

De *Manchester Guardian* merkt op: „Wanneer het waar is, dat het leger zich tegen een „zuivering" verzet, zou dit inderdaad een zeer ernstige kwestie zijn. Duitschland zou dan mogelijk een revolutionnaire crisis moeten doormaken".

Acht nieuwe generaals.

Berlijn, 12 Februari (T r a n s o c e a n). Kanselier Hitler heeft acht nieuwe generaals van het Duitsche leger benoemd. De benoeming gaat in op 1 Februari.

Tot deze nieuwbenoemde generaals behooren luitenant-generaal Von Gossler, die werd bevorderd tot generaal der cavalerie en luitenant-generaal Halder van den generalen staf, die tot generaal der artillerie werd bevorderd.

De luitenant-generaals der infanterie, die bevorderd werden, zijn o.a. de bevelhebber van het 14de legercorps Von Wietersheim, de bevelhebber van het 12-de legercorps Von Schwedler, de bevelhebber van het 4de legercorps Ritter, Von Schobert en de bevelhebber van het 7de legercorps Busch.

Speciale grens-bewaking.

Parijs, 11 Februari (H a v a s). Volgens een telegram uit München is speciale bewaking aan de grens ingesteld.

De Münchensche bladen publiceerden een waarschuwng aan de bevolking om het gebied bezuiden het Tegernmeer te vermijden, aangezien een regiment der genie aldaar schietoefeningen zal houden.

Het nationaal-socialistische orgaan *Rheinfront* verklaart: „Ons respect voor het leger is zoo groot, dat wij niet wenschen, dat het aan zichzelf wordt overgelaten. De bewering, dat het leger buiten de politiek moet worden gehouden, is een reactionnaire uitvinding. Het nationaal-socialisme zal in de kazerne doordringen en de laatste sporen van de kastegeest wegvagen".

HITLER'S BEZOEK AAN ROME.

Als gast van den koning.

Berlijn, 11 Februari (H a v a s). Kanselier Hitler zal zich in de eerste helft van Mei naar Rome begeven, waar hij de gast zal zijn van koning Vittorio Emanuele en op het Quirinaal zal logeeren. Het verblijf in Italië is vastgesteld op zes dagen.

Hitler zal een groote militaire en vloot-parade bijwonen en in Toscane groote volksfeesten.

Hitler zal het Italiaansche volk toespreken, doch de beteekenis van deze redevoering wordt verminderd door het feit, dat Hitler geen Italiaansch spreekt. Men zal zich herinneren, dat Mussolini tijdens zijn bezoek aan Berlijn het Duitsche volk in het Duitsch toesprak.

FRANKRIJK.

Armeniër gearresteerd.

Parijs, 11 Februari (H a v a s). De Parijsche politie heeft den Armeniaan Aslengul gearresteerd wegens het leveren van 105.000 lederen kleedingstukken aan de Cagoulards.

ROEMENIË.

PROCLAMATIE VAN KONING CAROL.

Eliminatie van politiek.

Boekarest, 11 Februari (U n i t e d - P r e s s). Na de vorming van het nieuwe kabinet gaf koning Carol een proclamatie uit, waarin hij zeide: „Gedurende acht jaar heb ik getracht met de bestaande politieke organisaties samen te werken, doch de steeds terugkeerende moeilijkheden verstoorden de rust der bevolking. Thans heb ik een nieuwe regeering geschapen, welke er toe zal overgaan, de politiek uit het bestuur van het land te elimineeren door een wijziging van de grondwet en het aanpassen daarvan aan de nieuwe behoeften van het land."

Financieele chaos?

Londen, 11 Februari (T r a n s o c e a n). De *Evening Standard* publiceert hedenavond sensationeele beweringen omtrent de oorzaken van den plotselingen val van het kabinet-Goga en meldt onder vette koppen, dat koning Carol van den gouverneur der Roemeensche Nationale Bank de mededeeling had ontvangen, dat het crediet van Roemenië te Londen nihil was en dat de Roemeensche schatkist ledig was.

De gouverneur meldde verder, dat de Nationale Bank reeds belangrijke voorschotten aan de Roemeensche regeering had gedaan, zonder ooit een cent hiervan te hebben teruggontvangen. Niettegenstaande dat had premier Goga juist weer om een nieuw groot crediet gevraagd.

Voorts — verklaart de *Evening Standard* — had koning Carol een dringende mededeeling ontvangen uit Londen, afkomstig uit een bron, die niet kon worden genegeerd, verklarend dat de chaotische binnenlandsch politieke situatie in Roemenië te Londen een atmosfeer had geschapen, welke ongunstig was voor het voor einde Maart a.s. vastgestelde bezoek van koning Carol aan de Britsche hoofstad.

De quintessens van deze waarschuwing was, dat van het bezoek van koning Carol aan Londen mogelijk zou moeten worden afgezien, tenzij de situatie in Roemenië spoedig veranderde.

Proclamatie van Christea.

Boekarest, 12 Februari (T r a n s o c e a n). De nieuwe Roemeensche regeering onder leiding van den Patriarch Miron Christea richtte heden een proclamatie tot het Roemeensche volk, waarin een beroep wordt gedaan op algeheelen steun bij de moeilijke taak van het aanbrengen van constitutioneele hervormingen.

De proclamatie zegt o.a.: De nieuwe grondwet moet worden aangepast aan den tegenwoordigen tijd en het nationale ideaal moet overheerschen in het leven van het Roemeensche volk, waarin op zijn beurt het Roemeensche ethnologische element de overhand moet hebben.

Onrechtvaardigheid moet worden hersteld, zonder dat aan den anderen kant onrecht wordt gedaan aan de andere ethnologische groepen, die reeds eeuwen in Roemenië hebben gewoond.

De proclamatie zegt verder, dat de nationale positie van personen, die na den wereldoorlog door middel van vervalschte paspoorten Roemenië zijn binnengekomen, op zorgvuldige wijze zal worden nagegaan, vooral in verband met de mogelijkheid om grootere faciliteiten voor economische ontwikkeling te verleenen aan Roemeensche kolonisten in hun eigen land.

De nieuwe regeering zal in samenwerking met andere landen trachten de emigratie te organiseeren van de buitenlandsche elementen, die zich in Roemenië bevinden. Dit geldt volgens de proclamatie vooral voor Joden, die zelf wilden emigreeren.

De proclamatie wijst er verder op, dat de publieke opinie in Roemenië moet worden vrij gemaakt van alle politieke invloeden. Terwijl de regeering dit met alle te harer beschikking staande middelen zal nastreven zal zij tevens streven naar het herstel van de moraal in het geheele openbare leven.

De proclamatie verklaart met nadruk, dat de regeering de traditioneele buitenlandsche politiek van Roemenië zal voortzetten, welke er op is gebaseerd, de reeds bestaande banden tusschen Roemenië en zijn bondgenooten en vrienden steeds nauwer aan te halen en terzelfdertijd samenwerking tot stand te brengen met alle landen.

GOGA EXIT.

Boekarest, 13 Febr. (A n e t a - T r a n s o c e a n). Ex-premier Goga heeft wegens gezondheidsredenen Roemenië verlaten en hoopt op een lange buitenlandsche reis algeheel herstel te vinden.

Naar verluidt gaat Goga allereerst naar Nice.

BELGIË.

KABINET ERKENT ETHIOPIË DE FACTO.

Brussel, 12 Febr. (T r a n s o c e a n). Gemeld wordt, dat het Belgische kabinet in beginsel heeft besloten, het Italiaansche Imperium d e f a c t o te erkennen en haar nieuwen vertegenwoordiger te Rome niet alleen te accrediteeren bij den koning van Italië, doch ook bij den keizer van Ethiopië. Eerst zal echter het resultaat der Engelsch-Italiaansche besprekingen worden afgewacht, alvorens een definitieve beslissing wordt genomen.

Het vraagstuk inzake de jureerkenning zal eveneens worden opgeschort.

RUSLAND.

DADEN VAN SABOTAGE.

Nieuwe executies.

Moskou, 11 Februari (R e u t e r). Naar aanleiding van het in een rivier storten van een autobus, waarbij verscheidene personen om het leven kwamen, werden te Leningrad zes transportarbeiders ter dood veroordeeld onder beschuldiging van sabotage. Zij werden ervan beschuldigd leden te zijn van een contra-revolutionnaire organisatie van saboteurs.

Vijf andere personen, onder wie de vrouwelijke commissaris voor Sociale Veiligheid voor de republiek Krim, werden ter dood veroordeeld wegens verduistering van een bedrag van ongeveer 500.000 roebel.

3645

PAPANIN'S WEDLOOP MET DEN DOOD.

Storm op een ijsschol.

Moskou, 11 Februari (R e u t e r). De drie Sovjet-Russische ijsbrekers, die op weg zijn om hulp te verleenen aan den Sovjet-geleerde Papanin en zijn drie metgezellen, naderen thans de ijsschol, welke rondarijft in de onmiddellijke nabijheid van de kust van Groenland.

De storm heeft de tenten der expeditie beschadigd, doch de geleerden hebben een sneeuwhuis gebouwd en de radio-installatie op een andere plaats opgesteld. Zij blijven weerberichten uitzenden en andere wetenschappelijke werkzaamheden verrichten in een temperatuur van 22 graden onder nul.

De geleerden hebben drie ijsberen gevangen en deze opgegeten.

T r a n s o c e a n voegt hieraan toe, dat de poging van het hulpvaartuig „Murmanez" om Papanin en zijn metgezellen te bereiken, mislukt moet worden geacht.

Volgens een radiotelegram van de „Murmanez", dat heden te Moskou werd ontvangen, is het schip ternauwernood ontsnapt aan het gevaar door pakijs verpletterd te worden. De laatste vier dagen was het schip de expeditie in het geheel niet genaderd en was zelfs iets teruggedreven.

Het telegram van de „Murmanez" meldt, dat het schip zich 7 dezer op korten afstand van het Noorsche eiland Jan Mayen bevond. Tijdens een poging om zich een weg te banen door de ijsvelden ontmoette de „Murmanez" een orkaan, welke groote massa's ijs tegen het schip opstapelde. Om het schip en hunne levens te redden moest de bemanning ijs ter dikte van 3 tot 4 meter opblazen. Slechts op deze wijze kon worden voorkomen, dat de „Murmanez" als een notedop werd gekraakt.

De storm begon Dinsdagnacht te liggen, doch het schip was nog steeds niet in staat vorderingen te maken door het ijs en moest met volle kracht terugstoomen om de open zee te bereiken.

Donderdagnacht bevond de „Murmanez" zich weder op 79 5' N. Br. en 12 4' W. L.

Door terug te stoomen is het schip aan een groot gevaar ontsnapt, doch tevens zal het hierdoor waarschijnlijk worden uitgeschakeld uit den wedloop met den dood, waaraan thans nog slechts wordt deelgenomen door de drie ijsbrekers „Murman", „Taimyr" en „Yermak".

Bombardement op Barcelona.

HET BOMBARDEMENT VAN BARCELONA door Franco's luchtmacht, heeft honderden menschenlevens gekost en ontzettende verwoestingen aangericht. Het zoeken naar slachtoffers in de ruïnes.

DE LUNGHAI-SPOORWEG ERNSTIG BEDREIGD.

Het Japansche antwoord op de nota's van Engeland, Amerika en Frankrijk gepubliceerd. — Italiaansche missie te Tengpu gebombardeerd. — Chineesche jonken door Japanners in Britsche wateren beschoten.

DUITSCHE SYMPATHIE VOOR CHINA.

Hongkong, 12 Febr. (Reuter). Volgens een radiotelegram, ontvangen van de Hongkongsche politiemotorboot Nr 3, heeft een gewapende Japansche treiler gistermiddag 1 uur in de Britsche wateren tusschen Tungku-eiland en Lubgkutan vier Chineesche jonken met machinegeweervuur beschoten, waardoor deze in brand geraakten.

Toen de politie-motorboot ter plaatse verscheen, stonden de vier jonken in brand. De bemanning van de motorboot bluschte de vlammen en redde de Chineesche opvarenden.

De bemanningen van twee andere jonken, die in de nabijheid dreven en die niet beschoten waren, zijn verdwenen. Gemeend wordt, dat zij door den treiler gevangen werden genomen.

Van de geredden was een door machinegeweerkogels gewond. De overigen waren ongedeerd.

Campagne tegen Japan.

Londen, 12 Februari (Havas). De wereldconferentie voor steun aan China en voor het boycotten van Japansche goederen, welke onder de auspiciën van de Internationale Vredescampagne plaatsheeft, werd hedenmorgen geopend in het British Industries House onder voorzitterschap van Philip Noel Baker, die Lord Cecil, die door ongesteldheid verhinderd was, vervangt.

De agenda bevat drie punten, n.l.:

1° **Het stopzetten van elken steun aan Japan, door het organiseeren van een boycot, welke een voortzetting der agressie zou moeten verhinderen;**
2° **Het verleenen van steun aan China;**
3° **Internationale samenwerking om een einde te maken aan de Japansche agressie en om den Volkenbond te versterken.**

Negenhonderd gedelegeerden uit 19 landen woonden de openingsplechtigheid bij tijdens welke telegrammen werden voorgelezen van Chiang Kai Shek, mevr. Sun Yat-Sen en Stimson.

De vlootbouw in Japan.

Tokio, 12 Februari (Aneta-Reuter). Het Japansche antwoord op de Engelsche nota werd hedenavond gepubliceerd. Japan weigert de verzochte inlichtingen inzake de vlootbouwplannen te verstrekken en verklaart, dat het Japan niet aangaat, wanneer Engeland gebruik zou maken van de beveiligingsclausule, doch herhaald wordt, dat Japan te allen tijde bereid is aan besprekingen deel te nemen, waarbij in de eerste plaats wordt gedacht aan een billijke, kwantitatieve vlootbeperking.

Het Japansche antwoord.

Tokio, 12 Februari (Transocean). Het Japansche antwoord op het verzoek om inlichtingen der Engelsche, Fransche en Amerikaansche regeeringen omtrent de Japansche vlootbouwplannen werd hedenmiddag aan de ambassadeurs der betrokken mogendheden overhandigd. De inhoud van de drie nota's is gelijkluidend.

Allereerst wordt de aandacht der drie mogendheden gevestigd op het feit, dat tijdens de laatste vloot-conferentie te Londen Japan de algeheele afschaffing van alle slagschepen en vliegkampschepen had voorgesteld, daar dit aanvalswapenen zijn.

De Japansche gedelegeerden wezen er tevens op, dat kwalitatieve beperking zonder kwantitatieve beperking geen methode was om wezenlijke ontwapening tot stand te brengen.

De Japansche regeering — aldus zeggen de nota's verder — is niet voornemens door haar vloot-bewapening een bedreiging te worden voor eenig ander land.

De nota's zeggen verder: „Aangezien de andere landen hebben geweigerd de verstandige ontwapeningsvoorstellen van Japan aan te nemen, is Japan thans door geen enkele ontwapeningsovereenkomst gebonden.

Daar de Japansche regeering van meening is, dat bloote inlichtingen betreffende vlootbouwplannen in verband met het feit, dat kwantitatieve beperking niet bestaat, niet kan bijdragen tot een rechtvaardige en billijke ontwapening, is zij tot haar leedwezen niet in staat, de wenschen der buitenlandsche mogendheden dienaangaande in te willigen."

De nota wordt besloten met de verklaring, dat de Japansche regeering niet kan inzien, waarom een bloote weigering der Japansche regeering om inlichtingen te verstrekken omtrent haar bouwplannen zou leiden tot beslissingen van de zijde der buitenlandsche mogendheden om haar vloten uit te breiden tot boven de beperkingen, neergelegd in de Londensche vlootovereenkomst.

Japan zal aan den anderen kant geen bezwaren opperen, wanneer de buitenlandsche mogendheden zouden gebruik maken van de clausule in de overeenkomst, welke voorziet in wijzigingen van de voorwaarde.

Japan is echter ter allen tijde bereid deel te nemen aan besprekingen betreffende kwantitatieve beperking der vloten.

Duitsche waardeering voor China.

Berlijn, 12 Februari (Transocean). De jongste arrestatie van den gouverneur van Shantung generaal Han Fu-Chu wordt heden door de *Frankfurter Zeitung* in details beschreven.

„Toen de drie vliegtuigen van maarschalk Chiang Kai-Shek boven het vliegveld van Kaifeng verschenen, werden zij vanaf den grond met machinegeweervuur begroet", schrijft het blad, „doch de schutters van Han Fu-Chu schoten slecht en hun kogels deden geen ernstige schade aan.

Enkele minuten later landden de vliegtuigen en de maarschalk en zijn metgezellen stegen uit. Generaal Han Fu-Chu ontving hen met een bleek en vertrokken gelaat. Zou de woede van den maarschalk thans losbarsten?

Doch Chiang Kai-Shek glimlachte slechts ironisch en maakte eenige sarcastische opmerkingen over het slechte schieten van de mannen van Han Fu-Chu.

Vervolgens traden beiden een gebouw binnen. Hier, met slechts enkele getuigen tegenwoordig, knikte de maarschalk tot de hem vergezellende officieren: Han Fu-Chu was gearresteerd.

Hierna ging alles snel: Onder strenge bewaking werd Han naar Wuhan overgebracht, een verhoor door den krijgsraad, een executie bij het aanbreken van den dag. Het leven van Han Fu-Chu, die eens bekend en beroemd was geweest in het geheele Chineesche Rijk, was geëindigd."

Het bericht besprekend schrijft de *Frankfurter Zeitung:* „Wanneer wij thans de details publiceeren van iets, wat reeds geruimen tijd geleden is geschied, gebeurt dit slechts omdat zij een nieuw licht werpen op den aard en den persoon van den man, die de leider is van het Chineesche leger en het Chineesche volk.

Uitbarstingen van onbeheerschte woede zijn maarschalk Chiang Kai-Shek niet vreemd. Doch in oogenblikken van werkelijk gevaar verlaat zijn zelfbeheersching hem niet. Op het vliegveld kwam hij te staan voor den man, voor wiens val hij was gekomen en wiens soldaten juist op hem hadden geschoten. Hierbij glimlachte hij slechts en maakte een sarcastische opmerking. Daarna viel echter het zwaard der vernietiging des te zekerder op den hals van den tegenstander.

Uit deze feiten zal men de bewijzen van een buitengewone persoonlijkheid opmaken".

Japan en Amerika.

Tokio, 12 Februari (Havas). Het Gaimusho overhandigde hedenmiddag het antwoord op de nota van den Amerikaanschen ambassadeur Joseph Grew van 17 Januari j.l. betreffende de aantasting van Amerikaansche belangen in Midden-China.

In de Japansche nota wordt opnieuw verklaard, dat het Japansche leger strikte instructies had onvangen om de levens en eigendommen van buitenlanders te eerbiedigen. Het onderzoek, dat werd ingesteld, toonde aan dat de ondoeltreffendheid der politie-bewaking te Nanking een gevolg was van een tekort aan personeel en herhaalde aflossingen.

De incidenten te Hangchow waren een gevolg van het feit, dat de Japansche troepen tijdelijk van hun achterhoede waren afgesneden en voor hun ravitailleering moesten zorgdragen door middel van requisities. Daar dit echter in den nacht geschiedde merkten zij niet op, dat vele huizen buitenlandsche vlaggen droegen.

Het onderzoek, dat werd ingesteld, heeft niet aangetoond, dat Japansche soldaten op 13 Januari de vlag hebben afgerukt van een vaartuig, toebehoorende aan het Amerikaansche hospitaal te Wuhu.

Ten slotte geeft de nota een opsomming van de maatregelen, welke zijn genomen om het Amerikaansche verzoek in te willigen, n.l.:

1° Vanuit Tokio werd een hoofdofficier naar China gezonden om toezicht uit te oefenen op de naleving der instructies voor het beschermen van buitenlanders;

2° Op verschillende punten in China zijn officieren gestationneerd, die belast zijn met het verzorgen van de belangen der buitenlanders;

3° De militaire politie in China is versterkt.

Japansche begrooting aangenomen.

Tokio, 12 Februari (Domei). Het Lagerhuis nam heden de ontwerp-begrooting voor het jaar 1938/'39 ten bedrage van 2.867.000.000 yen aan, waarna zij naar den Senaat gaat, welke haar Maandag zal behandelen.

Nu de aanname van de gewone begrooting verzekerd is zal de regering binnenkort de buitengewone militaire begrooting ten bedrage van meer dan 4 milliard yen bij den Rijksdag indienen, evenals het wetsontwerp inzake de belastingverhooging en dat betreffende de nationale mobilisatie, welke waarschijnlijk zonder meer door beide Huizen zullen worden aangenomen.

Duitschland tegenover Japan.

Hamburg, 12 Februari (Havas). In economische kringen te Hamburg spreekt men bezorgdheid uit over de Japansche concurrentie in Bolivia, in hoofdzaak wat betreft textiel-, ijzer- en staalwaren.

Men wijst erop, dat de Japansche invoer in Bolivia zich meer dan in eenig ander land in Zuid-Amerika uitbreidt en dat het voor den Duitschen exporthandel nauwelijks meer mogelijk is daartegen te concurreeren.

Duitsche ontstemming over Japan.

Tokio, 12 Februari (Havas). De eerste secretaris der Duitsche ambassade te Tokio bracht heden een bezoek aan het Gaimusho om de geruchten over de Duitsche crisis tegen te spreken, welke door de Japansche pers waren gepubliceerd.

Gemeend wordt, dat de Duitsche zaakgelastigde ontevredenheid uitsprak over de houding der Japansche pers, die zich van elken commentaar onthield, doch wel geruchten verspreidde, dat Hitler zou zijn vermoord, dat de Rijksweer aan het muiten zou zijn geslagen en dat een aantal generaals zou zijn geëxecuteerd.

Waarnemers verbazen zich over deze houding, welke in strijd is met de meening, dat het Duitsch-Japansche pact zou impliceeren, dat persberichten, die de vriendschap tusschen beide landen zouden kunnen schaden, moeten worden gesupprimeerd.

In Duitsche kringen is men verbitterd over de houding der Japansche pers sedert de mislukking der Duitsche bemiddelingspogingen en de onthullingen door de *Asahi* inzake de Duitsche leveranties van oorlogsmateriaal aan China.

Vervolgens werden redevoeringen gehouden door den voorzitter van het Internationale Verbond van Volkenbondsvereenigingen, den Belgische Senator Henri Rollin, den secretaris-generaal der Confédération Générale du Travail, Leon Jouhaux, den voorzitter van den Amerikaanschen Bond voor Vrede en Democratie, MacLeod, den secretaris van het Nederlandsche comité van Volkenbondsvereenigingen, Ten Brink, het lid van het Britsch-Indische nationale comité, Krishna Menon, den vice-voorzitter van het Internationale Coöperatieve Verbond, Ernest Poisson alsmede door den voorzitter van de Chineesche delegatie bij de Internationle Vredescampagne Li, die ook een boodschap van T. V. Soong namens het Chineesche nationale comité voorlas.

Uit Parijs wordt gemeld, dat de Geneefsche vertegenwoordiger der Nihon Kokusai Kyokai (Internationale Vereeniging van Japan) Inagaki telegrammen heeft gezonden aan de Volkenbondsvereenigingen der verschillende landen, waarin wordt geprotesteerd tegen den boycot tegen Japan, welke op de Londensche conferentie wordt voorgesteld door de Britsche Volkenbondsvereenigingen.

Telegram van Chiang Kai-Shek.

Central News Agency, seint uit Hankow, dat maarschaalk Chiang Kai-Shek aan den voorzitter van de Internationale Boycot-conferentie te Londen, Lord Cecil, een telegram heeft gezonden, waarin hij o.a. verklaart. „Wij hebben zoo goed wij konden tegenstand geboden aan de aanvallen van den indringer en zullen ons blijven verdedigen zelfs al zou dit moeten zijn tot den laatsten man. Wij zullen elk duimbreed van ons grondgebied krachtig verdedigen. Hoe groot ook onze offers zullen moeten zijn, onze vastbeslotenheid zal niet worden geschokt.

Het feit dat gij een conferentie hebt bijeengeroepen om middelen te beramen voor het paal en perk stellen aan den waanzin en de wreedheid der Japansche militaristen heeft ons nieuwe kracht gegeven om het hoofd te bieden aan hun woeste aanvallen en nieuwe hoop, dat onze rechten ten slotte zullen worden gehandhaafd."

Chiang Kai-Shek verzoekt de conferentie onmiddelijk gemeenschappelijke en doeltreffende maatregelen aan te nemen om de Japansche agressie te stuiten, want „wanneer Japan wordt toegestaan verdragen als vodjes papier te verscheuren en ongestraft de territorale integriteit van zijn nabuur te schenden, welke het zich heeft verbonden te zullen eerbiedigen, zal het niet lang meer duren of de wereld zal in de grootste catastrofe worden gestort, welke de geschiedenis ooit gekend heeft".

Chineesche franctireurs.

Shanghai, 13 Februari (Aneta-Transocean). Volgens betrouwbare berichten opereeren groepen Chineesche franctireurs nog steeds met succes in de omgeving van Sungkiang, circa 60 km. ten Zuid-Westen van Shanghai. Zij vallen daar transportkaravanen en kleinere Japansche troepenafdeelingen aan.

Ofschoon de Japanners het geheele gebied beheerschen, zijn zij niet in staat voldoende troepen vrij te maken voor zuiverings-operaties.

Lunghai-spoorweg bedreigd.

Hankow, 13 Febr. (Aneta-Reuter) De Lunghai-spoorweg wordt thans ernstig bedreigd in verband met het krachtig opdringen van de Japansche troepen uit het Noorden en het Zuiden.

Oprukkend langs den Tientsin Pukow-spoorweg vanaf de Hwai-rivier, nadat de Chineesche verdedigingslinie was verbroken, bereikten de Japanners de Kwei-rivier, alwaar zij aan den Noordelijken oever Kuchen bereikten, dat slechts 105 km. van Hsuchow is verwijderd.

De Chineezen bliezen de spoorbrug over de Kwei-rivier op, teneinde te trachten den Japanschen opmarsch te stuiten. Beide partijen bevinden zich thans aan de respectieve oevers.

De vroegere Mantsjoekwosche troepen leden zware verliezen in den strijd nabij de Hwairivier. Een geheel bataljon werd vernietigd en zes afdeelingscommandanten werden gedood.

Intusschen bereikten de Japansche troepen Kaotsun, een station ten Noorden van Chihsien, alwaar momenteel hevige gevechten gaande zijn.

Italiaansche missie getroffen.

Rome, 13 Februari (Aneta-Transocean). Het bericht, dat de Italiaansche missie te Tengpu door vliegtuigen werd gebombardeerd, waarbij verscheidene Roomsch-Katholieke geestelijken werden gedood, veroorzaakte hier groote beroering. Sedert een maand was niets meer van de missie vernomen, aangezien de directe telegraaflijn met de missie werd verstoord.

STRAITS SETTLEMENTS.

AMERIKAANSCHE KRUISERS NAAR SINGAPORE.

Vriendschappelijk gebaar.

Singapore, 13 Februari (Aneta-Reuter). De Amerikaansche kruisers „Trenton", „Memphis" en „Milwaukee" arriveerden hedenmiddag 12 uur op de vlootbasis, ter bijwoning van de officieele opening van de vlootbasis en van de nieuwe droogdokken op morgen. De oorlogsbodems gingen midstrooms voor anker, na een eendaagsche non-stopreis vanaf Sydney, via West Australië.

Officieele bezoeken werden gewisseld tusschen den schout-bij-nacht J. C. Townsend en Ramsay, opperbevelhebber van het Indisch eskader.

Townsend logeert ten gouverneurshuize.

De bezoekers waren verder gasten aan boord van Britsche schepen en werden genoodigd voor diners, soupers, concerten en cinema's.

De Amerikaansche schepen nemen geen deel aan de openingsplechtigheid, behalve door pavoiseeren.

„Wij zijn louter toeschouwers. Onze tegenwoordigheid is een vriendschappelijk gebaar, doch niet van internationale beteekenis", verklaarde Townsend.

Verdere plannen zijn nog niet vastgesteld. De Amerikaansche schepen vertrekken Zaterdag of Maandag waarschijnlijk naar San Diego, via Manila en Honoloeloe.

Townsend hoopt aan het laatste deel van de Amerikaansche manoeuvres in den Pacific te kunnen deelnemen.

ITALIË.

DE MUSKETIERS VAN DEN DUCE.

Rome, 11 Februari (United Press). Mussolini inspecteerde heden in de Via Torlonia, welke aan zijn particuliere woning grenst, een compagnie van zijn lijfwacht, de „Moschettieri del Duce" ter gelegenheid van den 15den verjaardag van de stichting van het korps.

De plechtigheid werd besloten met de beëediging van 60 nieuwe musketiers in tegenwoordigheid van den Duce en van generaal Russo, den chef van den staf der fascistische militie.

Italiaansch correspondent uitgezet.

Rome, 12 Febr. (Havas). Imre Barcs, de correspondent van het anti-nationaal-socialistische Hongaarsche dagblad *Az Est*, werd uit Italië verwijderd.

Deze maatregel heeft in de kringen der buitenlandsche pers groote opschudding verwekt. Barcs woonde reeds vele jaren te Rome. Hij was oorlogscorrespondent in Ethiopië en werd gedecoreerd met de medaille van de Ethiopische campagne.

Andere buitenlandsche correspondenten te Rome werden onder speciale bewaking gesteld en een aantal leden der Duitsche politie werkt hierin samen met de Italiaansche politie.

POLEN.

SOVJET-GEZANT GEËXECUTEERD.

Warschau, 13 Febr. (Aneta-Transocean). De vroegere Sovjet-gezant te Kovno Podolski, die onlangs van zijn post in Lithauen werd teruggeroepen, is volgens het militaire orgaan *Polska Zbrojna* te [illegible] geëxecuteerd.

NEDERLAND.

Prins Bernhard

Amersfoort, 13 Febr. (Aneta). Volgens den correspondent van de *Nieuwe Rott. Crt.* reed Prins Bernhard gisteren door Amersfoort. Hij bestuurde zelf zijn auto.

TRANSACTIES VAN DETERDING.

Den Haag, 12 Februari (Aneta). Minister Colijn heeft een brief gericht tot den vertegenwoordiger van sir Henri Deterding in Nederland, waarin wordt bericht, dat de destijdsche transacties, waarbij sir Detering voor leveranties meer betaalde dan andere gegadigden, opnieuw in beschouwing worden genomen.

DE NEDERL. STAATSLOTERIJ.

Den Haag, 11 Februari (Aneta). Naar vernomen wordt, zullen bij de volgende trekking van de staatsloterij de nummers 1 tot 1000 vervallen wegens tegenzin van het publiek in lage nummers.

Herziening grondwet.

Den Haag, 12 Februari (Aneta). Binnenkort kan de afkondiging van de gewijzigde grondwet worden verwacht.

Den Haag 13 Febr. (Aneta). Op 22 dezer heeft een buitengewone plenaire vergadering van den Hoogen Raad plaats, ter afkondiging van de herziening van de grondwet.

Ds. Alkema 70 jaar.

Soest, 12 Februari (Aneta). Ds. Alkema, die van 1893 tot 1909 in Indië onder de Soendaneezen zeer succesvollen zendingsarbeid verrichtte, wordt 14 dezer 70 jaar.

De „Nieuw Amsterdam".

Rotterdam, 13 Febr. (Aneta). De „Nieuw Amsterdam" is naar de Wilton-werf gesleept voor het aanbrengen van schroeven.

Mystificatie.

Amsterdam, 12 Februari (Aneta). Het verhaal van den Mauritius-postzegel blijkt een mystificatie te zijn.

L. E. Hinrichs. †

Den Haag, 12 Februari (Aneta). Overleden is de oud-commandant van het garnizoen op Curaçao overste L.E. Hinrichs.

VEREENIGDE STATEN.

BOUW VAN SLAGSCHEPEN.

Vlootovereenkomst met Engeland?

New-York, 11 Februari (Transocean). Het „New York World-Telegram" publiceert een telefram uit Londen, meldend, dat de Vereenigde Staten en Engeland overeenstemming hebben bereikt ten aanzien van den bouw van slagschepen van meer dan 35.000 ton.

Het blad meldt, dat volgens berichten van gezaghebbende zijde de Britsche admiraliteit reeds alle plannen gereed heeft voor den bouw van schepen, die grooter zijn dan de 42.000 ton metende „Hood".

Intusschen meldt Transocean uit Londen, dat de Engelsch-Amerikaansche onderhandelingen betreffende de wijzigingen in de vlootovereenkomst, welke het vergrooten van de tonnage van slagschepen en kruisers mogelijk zullen maken, waarschijnlijk de volgende week zullen aanvangen.

De besprekingen zullen waarschijnlijk binnen korten tijd beëindigd worden, aangezien de voornaamste vraagstukken reeds tijdens voorbereidende onderhandelingen geregeld zijn.

Volgens berichten uit Washington is het Amerikaansche departement van Marine voornemens, drie slagschepen van 45.000 ton op stapel te zetten, zoodra dit door de vlootovereenkomst wordt toegestaan en de voorbereidende werkzaamheden hiervoor zullen onmiddelijk een aanvang nemen.

Versterking van het leger.

Washington, 11 Febr. (Reuter). President Roosevelt verzocht het Congres om aanvullende credieten ten bedrage van 16.880.000 dollar ter versterking van het leger.

De credieten zijn bestemd voor nieuw materiaal voor de luchtmacht, werktuigen voor de vervaardiging van legermateriaal en de aanvulling van de munitie-voorraden.

OOSTENRIJK.

COMMUNISTISCHE ORGANISATIE ONTDEKT.

Weenen, 12 Februari (Transocean). De Oostenrijksche politie in Karinthië is er in geslaagd, de geheele organisatie van de illegale communistische partij in deze provincie te ontdekken, met inbegrip van een uitgebreid systeem van districtsfunctionarissen en koeriers. Twaalf communisten zijn gearresteerd, terwijl het onderzoek betreffende een groot aantal andere persönen gaande is. Groote hoeveelheden communistische vlugschriften werden in beslag genomen.

De communistische partij moet eerst kort geleden weder zijn opgericht, daar twee jaar geleden de geheele communistische partij-organisatie in Karinthië door de politie werd ontdekt en ontbonden.

De personen, die toen werden gearresteerd, bevinden zich nog steeds in de gevangenis.

BRITSCH-INDIË.

MOUNT EVEREST-EXPEDITIE.

Londen, 11 Februari (Havas). W. H. Tilman, de leider der Mount Everest-expeditie 1938, is gisteren in Britsch-Indië gearriveerd. De overige leden der expeditie zijn reeds onderweg en zullen zich binnenkort te Kalimpong verzamelen, vanwaar zij hun tocht door Sikkim zullen aanvangen naar de plaats van het basiskamp, dat waarschijnlijk midden April zal zijn geïnstalleerd.

LITHAUEN.

WOLDEMARAS KRIJGT GRATIE.

Kaunas, 12 Febr. (Reuter). Aa. professor Woldemaras, den vroegeren dictator van Lithauen die zich wegens politieke misdrijven in de gevangenis bevond, werd gratie verleend, evenals aan dr. Neumann, den leider der nationaal-socialisten in Memel.

Financiën en Handel.

AMSTERDAMSCHE KOERSEN.

Amsterdam, 12 Febr. (Aneta.)

Fondsen	Vorige	Heden
Openingskoersen.		
3% Indië 1937	99⅞	100
Javasche Bank	—	—
N. H. M. Cert	—	—
Deli Bat. Rubber Mij.	125	123
N. I. Handelsbank	130	130
Philips	294	297
Unilever	151⅛	151⅝
Kon. Olie	349⅝	351⅛
Tarakan	447	447
Scheepvaart Unie	112	111⅝
H. V. A. (Amsterdam)	423	424
N. I. Spoorweg Mij.	91	91
Amsterdam Rubber	205⅛	207
Deli Mij.	295	298⅛
Algemeene Exploratie	89⅛	88
Un. Pac. Cert. Gew. Aand.	57⅛	57⅝
Shell Union	11⅝	11¼
U. S. Steel	39⅝	39
General Motors	25⅛	25¼
Kennecott Copper	27⅛	27⅝
Anaconda	23⅛	23
Prijshoudend. Slotkoersen.		
3% Indië 1937	99⅛	100
3% Indië 1937A	99⅛	99⅛
5½% Young	29⅛	29⅜
Amsterdamsche Bank	159⅛	159⅞
Javasche Bank	285	286
Koloniale Bank	121	123⅛
Ned. Bank Cert.	161⅛	161⅛
N.I. Esc. Mij. Aand.	108⅛	108
Ned. Ind. Handelsbank	130	130⅛
N. H. M. Cer	153	152
A. K. U.	36	35⅞
Calve Cert.	91⅝	91⅛
Philips	297	293
Unilever	151⅝	151⅛
Cities Service	1⅛	1⅛
Shell Union	11⅝	11⅝
5½% cum. pref. Shell.	73⅝	—
U. S. Steel	39⅛	39⅛
Anaconda	23⅛	23⅛
Bethlehem	41	40⅜
Montgomery Ward	25⅝	24⅝
[illegible]	26⅝	26⅝
General Electric	29⅝	—
Standard Brands	6⅛	6⅛
General Motors	25⅝	25⅛
Kennecott Copper	27⅛	27⅛
Borsumij	183⅞	180
Internatio	172	173
Lindeteves	153	153
Alg. Exploratie	88⅛	—
Billiton 1e rubriek	480⅛	480
Koninklijke Olie	351⅛	350⅝
Java-China-Japan-Lijn	91	—
Kon. Paketvaart Mij.	169	165
Scheepv. Unie	113	111⅝
Sem. Stoomb. & Pp.	252	252
Zaid Bantam	148	—
Ver. Vorstenl.	71⅛	—
H. A. A'dam	425	423
Arendsburg	381	384⅛
Deli Bat. Tabak	240	242
Deli Maatschappij	299⅛	298⅛
Oostkust	135	133⅛
Senembah	301⅛	300
Malabar Thee	312	—
Michiels Arnold	175	174
Amsterdam Rubber	207⅜	204⅛
Bandar Rubber	170	170
Sum. Rubber	211	210
Malang Tram	60	59⅛
Serajoedal Tram	22⅛	22
N. I. Soorweg M/	91⅛	91 g.
Delispoor	114	114⅛ g.
Sem. Cheribon S. Mij.	35⅜	36 l.
Sem. Joana Stoomtram	21⅝	21⅛ g.
Nat. Bezit. Cas Mij.	253	255 b.
Nat. Bezit. Anlem	313	314⅛ g.
Tarakan	445	—
Soerowinangoen	174	—
Bastiaan	107	106 g.
Redjang Lebong	180	180 g.
Besoeki Tabak	130	—
N. I. S. U.	128⅛	128⅝
4½% Nederland	102⅛	—
3½% Nederland 1936	102⅞	102⅝
Robaver	152⅛	144⅛ e.d.
Incassobank	136	137⅜
Javasche Cultuur	152	152
Weisumatra	119	118
Vico	144	152
Gandasoli	142	145
Pangheotan	127	127¼
Pasirmangka	48	—
Continental Co.	20⅛	20⅜
Comm. Amer. Smelting	36⅛	35⅞
Chrysler corp.	40⅜	40⅜
Expl. Mij Bengkalis	96	—
Corp. trust. mod. distr. type	1⅝	—
Unit. Pac. Cert. Gew. aand.	57⅛	—
[illegible]	57	57⅛
Certif. 6% Cities service	2⅛	2⅛
Certif. Hudsoncar	5⅝	6⅛
Deli Bat. Rubber Mij.	126	123¼
Tydewater	10¹¹/₁₆	10¹¹/₁₆
Republic Steel	13⅜	13⅛
Prijshoudend.		

De New-York-markten.

New-York, 12 Februari (Aneta). Alle markten zijn gesloten.

Cross-rates.

Amsterdam, 12 Febr. (Aneta)

Amsterdam/Batavia	
Middenkoers	100⅜
bieden	100⅛
laten	100⅜
Amsterdam/London	8.97⅛
Amsterdam/New-York	1.78¹¹/₁₆
Amsterdam/Parijs	5.92¾
Amsterdam/Berlijn	72.25
Prolongatie	½
SLOTKOERSEN.	
Amsterdam/Londen	8.96⅝ — 8.97
Amsterdam/New-York	1.78⅝ — 1.78¹¹/₁₆
Amsterdam/Parijs	5.92 — 5.93
Amsterdam/Berlijn	72.18 — 72.20
Amsterdam/Praag	6.27 — 6.32
Amsterdam/Weenen	33.00 — 33.75
Vrije schilling	33⅜

VOOR AIR - CONDITIONING

DE MEEST BEDRIJFSZEKERE APPARATEN

WESTINGHOUSE

N. V. BORSUMIJ- TECHNISCHE ZAKEN.

3485

T. T.-noteeringen.

Londen, 12 Febr. (A n e t a).

Londen/Parijs	151.53
Londen/Berlijn	12.41¼
Londen/Amsterdam	8.96⅞
Londen/New-York	5.01,97
Closing selling rate:	
Londen-Shanghai	1 sh. 2⅞ d.
Londen-Bombay	1 sh. 6⅞ d.
Londen-Hongkong	1 sh. 3⅞ d.
Londen-Singapore	2 sh. 4⅞ d.
Londen-Japan	1 sh. 3 d.

PRODUCTEN-NOTEERINGEN.

(Reuter's Comm. Service via Aneta.)

Rubber.

Singapore, 12 Febr.

	opening
Sheets spot	22⅝
Sheets Maart	23
Sheets April/Juni	23½
Sheets Juli/September	23¾
Sheets fob. Februari	22¾
Blankets Febr./Maart	20⅝
Bark Febr./Maart	20⅝

Opening: lusteloos.

Londen, 12 Febr. (opening).

	kopers	verk.
Sheets spot	6²⁹/₃₂	—

Stil.

Londen, 12 Febr. (slot).

Sheets spot	6²⁹/₃₂	7¹/₃₂
Sheets Maart	7	7¹/₃₂
Sheets April/Juni	7¹/₃₂	7⅛
Sheets Juli/September	7⅛	7¼
Sheets Oct./December	7¼	7⁵/₃₂

Zeer stil.

Batavia, 12 Febr. (Hand. Verg. via Aneta). De noteeringen waren heden: marktprijs 12.15 n.m.

Sheets	23
Crêpe	23⅜

Coprah.

Londen, 12 Febr. Coprah f.m.s., cif., Febr.-verscheping £ 12.3.9 aanbod.

Er ontstond daling onder speculatieve verkoopen, waarna herstel intrad in sympathie met de markten in de Ver. Staten en baissedekkingen. Later was er weer een daling in verband met afwezigheid van vraag van consumenten en een ruimer aanbod uit het Oosten.

Peper.

Londen, 12 Febr.

Zwarte Singapore-peper	aanbod
Februari/Maart	2³²/₃₂
Witte Muntok-peper	vraag
Maart/Mei	4
Zwarte Lampong-peper	middenprijs
Maart/Mei	2⅝

Batavia, 12 Febr. (Hand. Verg. via Aneta).

Zwarte Lampong-peper

	vraag	aanbod
Febr./Maart	14.50	14.75

Zwarte Lampong e.k. Telok Betong, p. p.

Febr./Maart	14.35	14.50
Maart/Mei	14.35	14.60

Witte Muntok e.k. Batavia per picol

Febr./Maart	24.60	25.—

Citronella-olie.

Batavia, 12 Febr. (Hand. Verg. via Aneta). Contract A. (per kg. incl. drum).

	vraag	aanbod
Februari	1.20	1.22⁵)
Febr./Maart	1.20	1.22⁵)
April/Juni	1.17⁵	1.20 ³)
Febr./Juni	1.17⁵	1.20
Juli/December	1.15	1.17⁵⁴)
Febr./December	1.15	1.20

Contract C. per kg. incl. drum).

Februari	1.15	—

¹) 1.15, 1.17⁵ en 1.20, gisteren 1.17⁵.
²) 1.17⁵ en 1.20, gisteren 1.17⁵.
³) gisteren 1.15.
⁴) gisteren 1.13.

Suiker.

Londen, 12 Febr.

Maart 1938	5.3½ — 5.3
Mei 1938	5.5¼ — 5.5
Augustus 1938	5.6¼ — 5.6
December 1938	5.8¼ — 5.8
Maart 1939	5.9¾ — 5.9¼

Koffie.

Batavia, 12 Febr. (Hand. Verg. via Aneta).

Palembang robusta e.k. Batavia p. p.

	vraag	aanb.	nom.
Febr./Maart	—	—	13.—

Maïs.

Noteering te Buenos Aires.

Buenos Aires, 12 Febr. Maïs noteerde voor Febr.-levering 9.90.

Goud.

Noteering te Londen.

Londen, 12 Febr. Goud in staven, fijn per ons troy, open-markt-prijs £ 6.19.9.

Zilver.

Noteering te Bombay.

Bombay, 12 Febr. De markt was gesloten.

Te Londen.

Londen, 12 Febr. Zilver noteerde: spot 20²⁹/₃₂, termijn 19²⁹/₃₂. Br.-Indië verkocht. Baissiers dekten. Kleine zaken, de markt was prijshoudend.

CULTURES.

THEE.

J. A. Miligan's oordeel.

Op uitnoodiging van den voorzitter van het Algemeen Landbouw Syndicaat vertoeft te Batavia — hij arriveerde Vrijdagmorgen met de „Sibajak" — de heer J. A. Milligan, lid van de Teamarket Expansion Board Ltd., teneinde enkele aangelegenheden, den theehandel betreffende, te bespreken. De heer Milligan zal ongeveer drie weken op Java vertoeven.

Mr. Milligan is optimistisch gestemd over de thee-situatie in het algemeen. Het propagandistisch werk is zeer succesvol.

Britsch-Indië en Australië zijn naast Java de gebieden, waarin de heer Milligan op het oogenblik het grootste belang stelt, zoo lezen wij in het *Bat. Nwsblad.*

Oogstcijfers.

Hieronder volgen de produtcie-cijfers van den thee-oogst van de ondernemingen der firma John Peet & Co., over de maand Januari jl.:

	Totaal kilo's.
Bedakah	20.312
Tambi	12.146.5
Tandjoengsari	16.943.5
Galoenggoeng	15.372
Gedeh	28.192.5
Malabar	34.934
Pasir Salam	13.680
Perbawatie	35.398
Sitiardja	29.947
Taloen	36.321
Tjiseureuh	22.234
Wanasoeka	18.243

LUCHTVAART.

LUCHTVAARTFONDS.

Stimulans voor sportvliegen.

Bij de Regeering is thans ter goedkeuring een voorstel tot stichting van een Nederlandsch-Indisch Luchtvaartfonds, waarin gestort zullen worden Ned.-Indië's defensie-bijdrage van ruim *f* 80.000 (de groote inzameling) en de toegekende en nog toe te kennen subsidies der Regeering. Het voorstel doorloopt thans de laatste advies-instanties, wordt vermoedelijk volgende week door den Raad van Indië behandeld en zal wel de instemming der Regeering ontvangen.

Het ligt in de bedoeling dat het N. I Luchtvaartfonds zal worden beheerd door een Raad van Beheer, waarin zitting zullen hebben vertegenwoordigers van leger en marine en van het departement van Financiën, alsmede van de luchtvaart (N. I. Vereeniging voor de Luchtvaart).

De opzet van het fonds is, de beoefening van de vliegerij door de sportclubs flink aan te pakken, zoo mogelijk, met militaire instructeurs, prima vlieg-materiaal dat in oorlogstijd zijn nut behoudt, en met als leerlingen jonge menschen die tegen een sterk [illegible] in tijd van oorlog de militaire en maritieme luchtvaart goede hulpdiensten kunnen bewijzen.

Het groote nut van zulk een corps burger-vliegers in tijd van oorlog behoeft niet meer te worden uiteengezet. Een voordeel van de thans opgezette plannen is vooral het aandeel, dat leger en vloot in de opleiding kunnen nemen, waardoor zij controle oefenen op het menschenmateriaal, richtinggevend optreden inzake de te verwerven vliegersbekwaamheden en aldus op economische wijze meewerken aan de vorming van een soort vliegers-achterhoede.

Het is te hopen, dat met het oog op de belangrijke kanten van deze plannen zoowel de verdere uitwerking als de uitvoering met spoed geschieden, zoo schrijft het *N.v.d.D.*

BINNENLAND.

DE INDISCHE AMBULANCE IN CHINA.

Materieel in ongereede geraakt.

Batavia, 13 Febr. (A n e t a). Wij vernemen, dat de doktoren en het personeel van de Indische ambulance in China momenteel reeds een maand lang werkzaam zijn in hospitalen te Changsha (Hunan).

Auto's en materieel zouden, ingevolge een gedane belofte bij het vertrek, op 9 Januari jl. uit Canton naar Changsha worden nagezonden; zij zijn echter tot dusver nog niet gearriveerd, zoodat gevreesd wordt, dat het een en ander in het ongereede is geraakt.

Geruchten doen de ronde, dat een goederentrein werd gebombardeerd en ook het ambulancemateriëel verloren is gegaan, terwijl de auto's, welke op eigen gelegenheid naar Changsha vertrokken, verongelukt zijn tengevolge van den slechten toestand der wegen in het binnenland van China.

In afwachting van definitieve berichten dienaangaande, moet het personeel der ambulance zich voorgenomen hebben, de doorreis naar Nanchang (Kiangsi) tot nader order uit te stellen.

VOOZITTER DER C. S. P.

De heer G. de Raad aangewezen.

In de te Batavia gehouden algemeene vergadering der C. S. P. is de heer De Raad gepens. hoofd der chr. School en voorzitter der Vereeniging voor locale belangen te Semarang tot voorzitter der C. S. P. aangewezen.

Het ligt in zijn bedoeling om in het najaar, waarschijnlijk in September, naar Holland te gaan, teneinde er contact te zoeken met de daarvoor in aanmerking komende politieke partijen.

De heer Van Helsdingen blijft aan tot het einde van de huidige zittingsperiode van den Volksraad, zoodat de heer De Raad in Juni 1939 de partijleiding zal overnemen.

Als nummer 2 zal op de candidatenlijst voor den Volksraad worden geplaats m r. M. d e V r i e s, inspecteur van financiën en voorzitter van de afdeeling Batavia.

Nummer 3 wordt waarschijnlijk m r. K o f f e r uit Soerabaia: over no. 3 en 4 is echter geen beslissing genomen.

Op de algemeene vergadering werd verder nog besproken de propaganda voor de a.s. gemeenteraadsverkiezingen, een krachtige reorganisatie van de partij en het vormen van een algemeen propagandafonds, aldus schrijft het *Bat. Nieuwsbl.*

KUNST.

Maurits Sabbe. †

Antwerpen, 12 Febr. (A n e t a). De schrijver Maurits Sabbe is overleden.

Bij dit overlijdensbericht kunnen wij het volgende aanteekenen.

Maurits Sabbe, was een Vlaamsch letterkundige, die op 9 Februari 1873 te Brugge werd geboren, als zoon van den dichter van de bekende oratorische cantate „Klokke Roeland".

Hij promoveerde aan de universiteit te Gent, waarna hij als leeraar aan verschillende inrichtingen van middelbaar onderwijs werkzaam was, om in 1923 het hoogleeraarsambt in de Nederlandsche letterkunde te Brussel te aanvaarden.

Zijn romans en novellen, die gewoonlijk in de atmosfeer van het stil-weemoedige Brugge spelen, genoten dadelijk grooten bijval door den levendigen verhaaltrant, den smaakvollen stijl, den zachten humor en het gevoelige gemoed. Van enkele tooneelstukken gaat dezelfde bekoring uit. Buiten talrijke bijdragen op het gebied van literaire kritiek en de geschiedenis der letterkunde, schreef hij ook, voornamelijk in de laatste jaren, verscheidene historische studies betreffende Antwerpen in de 17de eeuw.

SPORT.

VOETBAL.

DE HOLLANDSCHE VOETBALUITSLAGEN.

W e s t e n :	
V. S. V. — Ajax	3—1.
D. W. S. — Koog	3—0.
D. F. C. — Sparta	1—1.
Excelsior — V. U. C.	1—6.
't Gooi — C. V. V.	2—1.
H. B. S. — Xerxes	3—5.
Feyenoord — Blauwwit	6—1.
H. D. V. S. — Stormvogels	4—2.
O o s t e n :	
Hengelo — Heracles	1—1.
Z u i d e n :	
Eindhoven — Longa	0—3.
Noad — M. V. V.	3—2.
Willem II — Juliana	3—1.
[illegible] — Boermond	4—2.
N o o r d e n :	
G. V. A. V. — Hoogezand	1—0.
Leeuwarden — Achilles	2—3.
H. S. C. — Sneek	2—4.
Be Quick — Heerenveen	3—2.
Veendam — Velocitas	1—6.

Ned. Elftal-Newport.

Den Haag, 12 Februari (A n e t a). Het voorloopig Nederlandsch elftal, dat tegen Newport te Rotterdam zal spelen, werd als volgt samengesteld:

Doel: Van Male.

Achter: Plenter en Caldenhove.

Midden: Paauwe, Kuppen en Van Heel.

Voor: Wels, Spaandonck, Vente, Smit en Ooms van D. W. S. (Mijnders is geblesseerd).

ZWEMMEN.

Nieuwe ster.

Amsterdam, 13 Febr. (A n e t a). Ida van Feggelen boekte een nieuw wereldrecord op de 400 meter rugslag met een tijd van 5 min. 41,4 Het record stond op naam van Ragnild Hveger met 5 min. 44.5 sec.

RUGBY.

„Sprekende cijfers".

Dublin, 13 Febr. (A n e t a - R e u t e r). De hier gespeelde rugbij wedstrijd tusschen Engeland en Ierland werd door de Ieren met 36 tegen 14 gewonnen. De rust ging in met den stand 23—0.

LEGER EN VLOOT.

DE NIEUWE DORNIERS.

Type „D 24".

Wij vernemen, dat van de nieuwe typen vliegtuigen, welke voor den Marine Luchtvaartdienst zijn bestemd, t.w. de type D. 24 Dorniersvliegtuigen, die genummerd zullen worden X 1, 2 enz., de nummers 1 en 2 te Morokrembangan zijn gearriveerd. Van deze vliegtuigen worden dit jaar 20 in Indië verwacht.

De D. 24 vliegtuigen zijn in de eerste plaats bestemd voor verkenningsdoeleinden en als zoodanig uitgerust met twee mitrailleurs van 7,7 mm. en een zware van 2 cm.

De vliegtuigen zijn bovendien ook bestemd en geschikt om gebruikt te worden als bommenwerpers, waartoe bomophanginrichtingen onder de vleugels zijn aangebracht.

Snelheid, actieradius en plafond zijn ten opzichte van vroegere vliegtuigen van vroegere typen belangrijk opgevoerd.

De 24-modellen zijn voorzien van drie luchtgekoelde motoren type Wright Cyclone, elk van 750 pk., verder van een moderne radio-installatie, blindvlieginstrumenten, automatischen piloot, radiopeilinrichting enz. Voor de bemanning zijn aanboord eenige slaapplaatsen aangebracht.

Een bizonderheid is ook, dat aanboord van de nieuwe D. 24 modellen kan worden gekookt.

MARINE LUCHTVAARTDIENST.

Volgens de *Java-Bode*, zal zeer waarschijnlijk in het laatst van dit jaar, als de hiervoor noodige werken op het eiland Ambon gereed zijn, een deel der marinevliegtuigen van Morokrembangan overgaan naar genoemd eiland.

Een luitenant-ter-zee 1ste klasse zal daar dan het commando krijgen.

Naar aanleiding van bovenstaand bericht wonnen wij ter bevoegder zijde informaties in, waarbij echter geen nadere bevestiging kon worden verkregen.

ONDERWIJS.

VERTOONING SCHOOLFILMS TE SOERABAIA.

De filmcommissie van het N. I. O. G. afd. Soerabaia, begint a.s. week met de schoolvoorstellingen voor de Soerabaiasche jeugd.

Dinsdag 15 Februari, 's middags 4 u. 30, wordt in het Luxortheater een voorstelling gegeven; deze eerste vertooning is bedoeld voor onderwijskrachten — zoowel Europeesche als Inheemsche — met hun dames. Vertoond worden: „De huwelijksfeesten in Nederland", een Gekleurd Sprookje, en „Alleen op de wereld' naar het bekende boek van Hector Malot.

Zusterschool gelijkgesteld.

De Maria-school te Soekaboemi de Hollandsch-Chineesche school der Zusters J. M. J., is bij besluit van den directeur van Onderwijs en Eeredienst per 31 Januari gelijkgesteld.

LAATSTE BERICHTEN.

DE VOLKSRAAD.

Naar A n e t a uit Batavia meldt, heeft de regeeringsgemachtigde heden sprekers betreffende het decentralisatiebesluit en de locale raden-ordonnantie beantwoord, waarna de heer Blaauw verklaarde, dat diverse bezwaren niet uit den weg waren geruimd, weshalve hij eenige amendementen indiende.

Vervolgens werd behandeld een verlenging van de bepalingen inzake den opzegginstermijn in het arbeidscontract.

De heer Van Lonkhuyzen bepleit ook een verlenging van de bepalingen inzake verplichte terugzending.

Spreker bepleit opname van een opzeggingstermijn in het Burgerlijk Wetboek.

De heer Boelen dringt aan op verlenging van de terugzendingsclausule en zou in elk geval vastgesteld wenschen te hebben, dat zij, die 20 jaar dienst hebben, recht kunnen doen gelden op terugzending binnen een redelijken termijn.

De heer De Villeneuve meent, dat de terugzendingsordonnantie in werkingtreden is een crisis-ordonnantie, zoodat deze thans kan worden opgeheven.

Hij wijst er op, dat velen hiervan geen gebruik maken, aangezien de arbeidsmarkt hier beter is.

Opname in het B. W. acht hij niet gewenscht.

De heer De Hoog juicht indiening toe en meent, dat de werkloozen recht moeten hebben op terugzending. Hij sluit zich aan bij het betoog van den heer Van Lonkhuyzen.

De regeering zal morgen antwoorden.

Vervolgens heeft de regeeringsgemachtigde de sprekers in eersten termijn nopens de heerendiensten in de buitengewesten beantwoord. Hij wees op de verantwoordelijkheid der regeering.

Spoed is niet alleen de doorslag gevende factor. De regeering is bereid toe te zeggen, dat op de begrooting voor 1939 wederom een post zal worden opgebracht tot verdere liquidatie van de heerendiensten in de buitengewesten.

De heer M o e l i a: „Een memoriepost?"

De r e g e e r i n g s g e m a c h t i g d e: „Neen, een bepaald bedrag.

Na sluiting van de openbare vergadering ging de Volksraad in de afdeelingen.

Aan het slot van zijn rede diende de heer Van Lonkhuyzen nog een amendement in tot verlenging van de terugzendingsordonnatie met een jaar.

DE GOEROE-ORDONNANTIE!

Afschaffing bepleit.

Blijkens een A n e t a-telegram uit Solo heeft de aldaar gehouden conferentie van de Vereeniging Moehammadijah o.m. besloten, een verzoek tot de regeering te richten tot afschaffing van de goeroe-ordonnantie, welke een belemmering wordt geacht voor een breedere verspreiding van den Islam.

Terzake van de huwelijks-ordonnantie zal worden samengewerkt met het per ultimo Februari te Soerabaia te houden Al Islam Congres.

Besloten werd, het volgend congres in Juli a.s. te Malang te houden.

VELEN AFGEKEURD.

Uit Koetoardjo meldt A n e t a, dat van de 500 gegadigden voor het leger, zoowel als soldaat als bij de zoeklichtafdeeling en bij andere diensten, twee werden aangenomen, o.m. als gevolg van de keuring.

Strootjes-fabrieken.

In het Koetoardjosche neemt het aantal strootjesfabrieken toe, waardoor de werkloosheid vermindert. Niettemin wordt gevreesd, dat een groot aantal daarvan de onderlinge concurrentie niet zal volhouden.

DE POSTVLUCHTEN.

U i t r e i s: De „P e l i k a a n" arriveerde hedenmorgen 10 u. 20 te Tjililitan.

VERTREK VAN DE „SIBAJAK"

Het vertrek van het m. s. „Sibajak" van Soerabaia is vastgesteld op Donderdag 17 Februari a. s. des morgens om 11 uur.

Passagiers gelieven uiterlijk een half uur voor vertrek te embarkeeren.

Het schip ligt gemeerd aan de Rotterdamkade.

BILJART-CONCOURS IN KRAS.

Zaterdag het eerste.

Wij kondigden reeds in het kort aan, dat het clubhuis Kras nog deze maand een begin zou maken met biljartcoursen. Het besturr heeft terzake thans een beslissing genomen en bepaald, dat er in totaal drie soorten biljartwedstrijden zullen worden gehouden, n.l. carambole, Amerikaansch en pool.

Voor elk van deze concoursen worden twee dagen uitgetrokken en zoo is het c a r a m b o l e - c o n c o u r s vastgesteld op Z a t e r d a g - en Z o n d a g a v o n d a.s., telkens aanvangende om 8 uur.

Waar het hier z.g. „kennismakingsconcoursen" betreft, is deelname voor i e d e r e e n opengesteld; slechts bestaat er een kleine differentiatie in het inleggeld voor leden en niet-leden, n.l. resp. *f* 1 en *f* 1,50 per concours per persoon.

Door den heer A. Biet, als exploitant van Kras, wordt als extra-prijs voor den winnaar van elk der drie concoursen een fraaie wisselbeker uitgeloofd, welke definitief eigendom wordt na tweemaal in totaal door denzelfden deelnemer te zijn gewonnen. Daarnevens worden uiteraard aardige prijzen uitgeloofd.

Men kan zich tot uiterlijk Vrijdagavond middernacht voor deelname doen inschrijven in het clubhuis Kras, alwaar de reglementen vanaf morgenavond ter inzage liggen. Het inleggeld moet bij de inschrijving gelijk worden voldaan.

KIESRECHT GEMEENTERADEN.

Afwijzend advies.

In art. 45 der Kiesordonnantie Gemeenteraden Inheemsche Onderdanen wordt aan de locale ressorten de gelegenheid geboden, tot wijkindeeling (instelling der kiesdistricten) over te gaan.

B. en W. adviseeren den gemeenteraad, van deze gelegenheid géén gebruik te maken.

In het betreffende gemeenteblad lezen wij daarover o.m.:

„Door ons college is indertijd eveneens aan de kiesrechtscommissie medegedeeld, dat van een z.g. dessa- of groepsverband te Soerabaia geen sprake meer is; de afwezigheid hiervan leidde reeds eenige jaren geleden tot de opheffing der stadsdessa's.

In verband met de vlottende bevolking zou het kunstmatig weder in het leven roepen van het reeds jaren geleden uiteengevallen groepsgemeenschapsleven niet mogelijk zijn, afgescheiden nog er van of een dergelijke maatregel, zoo deze al mogelijk zou zijn, wel nut zou opleveren.

Evenmin bestaan er voldoende motieven om in het administratieve onderdistrict een soort van eenheid ten behoeve van de verkiezingen te zoeken."

HET SOERABAIA KNILM-STATION.

Ir. K. K. J. L. Steinmetz, directeur der haven alhier, is enkele dagen geleden van een reis naar Bandoeng teruggekeerd, waar hij met het bureau voor de Luchtvaart van V. en W. besprekingen voerde aangaande het Knilm-station te Soerabaia.

Zooals bekend, zijn er plannen om de vlieghaven van de Knilm van Darmo naar Morokrembangan over te brengen.

De besprekingen dienaangaande verkeeren uiteraard nog in een beginstadium, zoodat van de plannen nog niets definitiefs kan worden medegedeeld.

De productenmarkt.

Soerabaia 14 Febr.

C o p r a h: Londen seinde verkoopers £ 12.3.9. Europeesche exporteurs bieden voor Java f.m.s. fobnug Europa *f* 6,95 per 100 kg.

Oliefabrieken indiceeren een prijs van *f* 6,— per 100 kg. franco wagon binnenland.

C o p r a h k o e k e n: Koopers *f* 3,65, met aanbod tot *f* 3,70 per 100 kg. fob. Soerabaia.

C o p r a h s c h i l f e r s: Noteeren *f* 3,30 per 100 kg. eerste kosten Soerabaia, nominaal.

G a p l e k: Vraag *f* 2,40, met aanbod tot *f* 2,50 per 100 kg. franco wagon Soerabaia.

G a p l e k m e e l: Koopers *f* 2,67½, met aanbod tot *f* 2,75 per 100 kg. fob. Javahavens.

K a p o k: Aanbod tot limites t.w.

Contract	A	*f* 44,50
„	B	„ 41,25
„	C	„ 38,75
Noppen contract		„ 40,50

K a p o k p i t t e n: Vraag van Oliefabrikanten *f* 1,55, van speculanten *f* 1,60, met aanbod tot *f* 1,90 per 100 kg. respectievelijk franco wagon Ngagel en franco wagon Soerabaia.

M a ï s: Geei vraag *f* 34.30, met aanbod tot *f* 35,10 per 1000 kg. franco wagon Soerabaia.

Witte maïs koopers *f* 32,35, met aanbon tot *f* 33,75 per 1000 kg. franco wagon Soerabaia.

K l a p p e r - o l i e: Noteert *f* 2,10 per blik, nominaal.

K o f f i e: Noteert, ready exportkwaliteit *f* 19,42½ per 100 kg. netto, nominaal.

R u b b e r: Koopers voor Sheets 23¼ ct. en voor Crêpe tot 23⅝ per ½ kg. eersten kosten Soerabaia.

SOERABAIA-KOERSEN.

14 Februari.

Fondsen.	Aldoeningen	In de beurs Afgedaan	Vraag	Aanbod
N. I. H. B				132
Koloniale Bank			122	124½
Vorsten. à f 250.			70	
H. V. A.			415	425
Vorstenlanden				70½
A'dam Rubber	284½		202½	205
Unilever		152	151½	152¼
Pref. Unilever			157	
A. K. U.				37
Philips G. B.			291	294
Scheepv. Unie			110½	114
I. C. I. L.			80	82½
Alg. Expl. à f 600.				83
Alg. Expl.			85	88
Kon. Olie				353
idem a f 100.			350	
Simau à f 100.				628
E. M. N. I.				85
Zuid Bantam				150
N. I. S.			90	
S. C. S.				36
Deli Spoor			113	114
Strooh. Veem				73
O. I. P. M.				70
IJsfabrieken à f 500.				123
IJsfabrieken			122	125
idem pref.			122	125
Nimef				67
Braat				30
Band.-Kinine			410	
idem à f 500			415	
Banjoemas El.			38	42
N.V. Velodrome				105
Pref. Papandajan				75
City Service doll.			1¹/₁₆	1⅝
Shell Union doll.			11¹⁵/₁₆	11⅞
Tidewater doll.			10⅛	
U. S. Steel doll.			38⅝	39⅛
Beth. Steel doll.			40	40⅛
Rep. Steel doll.			12⅞	13
Anaconda doll.			22⅛	
Kennecott doll.			26⅞	
Nickel doll.	36		36	36¼
Gen. Mot. doll.			24⅞	25¼
Obligaties.				
4% Jav. Hyp. Bank				103½
idem à f 500.			103	
Incassobank			3	
4% N. I. Hyp. Bank				101

WISSELKOERSEN.

14 Februari.

		Fact.	Bank Nom.	Disc
Amsterdam	zicht	100½	100	100½
Rotterdam	zicht	100½	100	100½
	2 m dato	100	—	—
	3 m dato	99⅞	—	—
Andere plaatsen in Nederland		¼%	%	duurder
Londen	t. t.	8,97	8,97	8,97
	zicht	8,97	8,97	8,97
Australië	t. t.	7,18	7,18	7,18
	zicht	7,18	7,18	7,18
Amerika	t. t.	1,78⅜	1,78⅜	1,78⅜
	zicht	1,78⅜	1,78⅜	1,78⅜
Montreal	t. t.	1,78⅜	—	—
	zicht	1,78⅜	—	—
Frankrijk	t. t.	6	6	6
	zicht	6	6	6
België (p. B.)	t. t.	30⅝	—	30½
	zicht	30⅝	30⅛	30½
Zwitserland	t. t.	—	—	41⅜
	zicht	41⅛	41⅛	41⅜
Italië	t. t.	—	—	9⅜
	zicht	9⅜	9⅜	9⅜
Roemenië	t. t.	8,60	8,60	8,65
Polen	zicht	6⅝	6⅛	6½
Wenen	t. t.	34⅛	—	—
	zicht	34⅛	34⅛	—
Duitschland	t. t.	72⅜	72⅜	72⅜
	zicht	72⅜	72⅜	72⅜
	Touristen M.	49½	49½	49½
	Register M.	40½	—	40
Stockholm	t. t.	46½	—	46⅝
	zicht	46⅜	46⅜	46⅝
Oslo	t. t.	45⅜	—	45⅝
	zicht	45⅜	45⅜	45⅝
Kopenhagen	t. t.	40⅜	—	40⅜
	zicht	40⅜	40⅜	—
Calcutta		67⅜	67⅜	67½
Bombay		67⅜	67⅜	67½
Madras		67⅜	67⅜	67½
Rangoon		67⅜	67⅜	68
Colombo		67⅜	67⅜	68
Hyderabad		67⅜	—	68
Karachi		—	67⅜	68
Aanbieur	t. t./zicht	—	67⅜	68
Aden	t. t.	—	—	—
Japan	t. t.	52⅜	52⅜	52⅝
	zicht	—	52⅛	52⅝
Manilla	t. t.	89⅛	89⅛	89⅜
	zicht	—	—	89⅜
Hongkong	t. t./zicht	56⅛	56⅛	56⅛
Canton	t. t.	—	56⅛	56⅛
Swatow 120 d.	t. t.	—	—	52⅜
Nat. Chin. 100	t. t.	—	—	53⅜
Amoy	t. t./zicht	—	53⅜	53⅛
Foochow	t. t.	—	—	—
Shanghai	zicht	53¼	—	53⅛
	t. t.	—	53⅛	53⅛
Nanking	zicht	—	—	—
Hankow	t. t.	—	—	—
Peiping	zicht	—	—	—
Tientsin	t. t.	—	—	—
Tsing Tau	zicht	—	—	—
Dairen	t. t.	—	—	—
Saigon	zicht	—	6⅛	—
Singapore en Penang	t. t.	105⅛	105⅛	105⅛
	zicht	105⅛	105⅛	105⅛
Z. Afrika	t. t.	—	—	—
	zicht	—	—	—

BATAVIA-KOERSEN.

14 Februari.

	Gedaan	Slot Vraag	Aanb
Javasche Bank	283½	283	
Cert. N. H. M.	153½		
Handelsbank		129	132
Kol. Bank		122	125
A'dam Bank		157½	161
Aand. Escompto	108¼		
H. V. A.		420	424
A'dam Rubber		203	206
Philips G.B.		292	295
Unilever		150⅜	152
Gew. Vorsteul.		69⅜	71½
Internatio		170¼	172
Lindeteves		151	
Gew. Kinine		410	
Scheepv. Unie	112		
Japansche		80	82½
K. P. M.		162	169
N. I. S.		90½	92
Delispoor		112½	114
S. C. S.	35		
S. I. S.			21

De suikermarkt.

De gisteren uit Londen ontvangen telegrammen gaven een iets vastere markt te zien, welke ¼ tot ½ d. hooger afkwam. New-York was gesloten in verband met de viering van „Lincoln Day".

Londen seinde een verkoopers noteering voor Raws cif U.K. op 5/3, zonder belangstelling van koopers zijde.

De locale markt voor consumptie-suikers is onveranderd.

Nivas-verkoopen.

De Nivas publiceerde heden geen verkoopen.

Financiën en Handel.

De internationale beurzen.

TE AMSTERDAM.

Amsterdam, 12 Febr. (A n e t a). Het beursoverzicht van het *Amsterdamsch Effectenblad* meldt:

Driemaands dollars en ponden noteerden met resp. 5/32 tot 7/32 disagio en met 2 tot 2¼ disagio.

De stemming was lusteloos, doch dooreen genomen prijshoudend, met zeer geringe zaken.

Aandeelen Koninklijke Olie werden op ongeveer het vorig niveau door professionals verhandeld; het slot kwam af op circa het laagste punt.

Aandeelen Philips openden op het hoogste vorige niveau; het geringe aanbod verwekte tijdens de middenbeurs reactie; het slot lag op den middenkoers.

Aandeelen A.K.U. waren verlaten en nauwelijks prijshoudend.

Voor Unilever was de tendens zeer kalm, doch goed prijshoudend. Aandeelen Fokkerfabrieken openden iets vaster, doch brokkelden later af.

Amsterdam Rubber liep terug, na een ruim prijshoudend debuut; het fonds sloot op het laagste punt. Incourante rubberfondsen waren, dooreen genomen, prijshoudend.

Aandeelen H. V. A. en incourante suikerfondsen waren nagenoeg onveranderd en bijna zonder zaken.

Tabakswaarden lagen prijshoudend, in een zeer nauwe markt. Deli Batavia lag iets vaster.

Scheepvaartfondsen lagen verlaten, doch prijshoudend. Aandeelen N.A.S.M. lagen met vasten grondtoon. De koers voor K. P. M. zakte in.

Aandeelen Internatio werden licht gevraagd en lagen iets vaster.

Amerikaansche fondsen openden boven pariteit en trokken later nog een fractie aan, doch de affaire was gering.

Drieprocents Indië 1937 bereikte den pari-koers. N W. S. lag prijshoudend, doch de koers voor 3½ procents 1911 zakte in. Integralen waren vast.

TE LONDEN.

Londen, 12 Febr. (A n e t a - R e u t e r). Op de geldmarkt werd de recente stroom van goedkoop geld gestuit door belastingbetalingen en door eenige repatrieering van Fransch geld, zoodat geldzoekers zich vaak tot de clearingbanken moesten wenden.

Wallstreet was gesloten.

TE BERLIJN.

Berlijn, 12 Febr. (A n e t a - T r a n s o c e a n). De stemming op de aandeelenmarkt was stil, doch prijsveranderingen bleven klein; de meeste fondsen noteerden lager.

Obligaties werden minder gevraagd dan de vorige dagen, doch bleven willig van toon.

Callomney 2½ tot 2¾.

BELEGGINGS-COMMISSIE IN NEDERLAND.

Den Haag, 13 Febr. (A n e t a). Volgens de *Telegraaf* is een beleggingscontactcommissie gevormd, omvattende driekwart van de „groote beleggers (levensverzekeringsmaatschappijen, spaarbanken, pensioenfondsen, enz.), ten doel hebbende een uitwisseling van gedachten, waardoor eenheid wordt bereikt en uitspelen tegenover elkander wordt voorkomen.

Het blad verneemt, dat de voorwaarde voor deelname aan een of andere emissie zal zijn een rente van 3½ pct. voor een langeren en 3¼ percent voor een korteren leeftijd dan tien jaar.

ECONOMISCH WEEKBLAD.

Het jongste nummer.

Het Economisch Weekblad van 11 Februari opent met de rubriek „Economie en Financiën", waarin zijn opgenomen de artikelen: „Financieel weekoverzicht" en „De economische politiek van Nederland".

In de rubriek „Handel" vinden de navolgende artikelen bespreking: „Aanschaffingen in Ned.-Indië". „Organisatie en productie in het Britsche keizerrijk". „Perilla-olie als substituut voor tung-olie". „De oorsprong en het gebruik van de ananas". „De Grieksche handelspolitiek".

De rubriek „Nijverheid" geeft een overzicht van de ammoniumsulfaatindustrie in Japan.

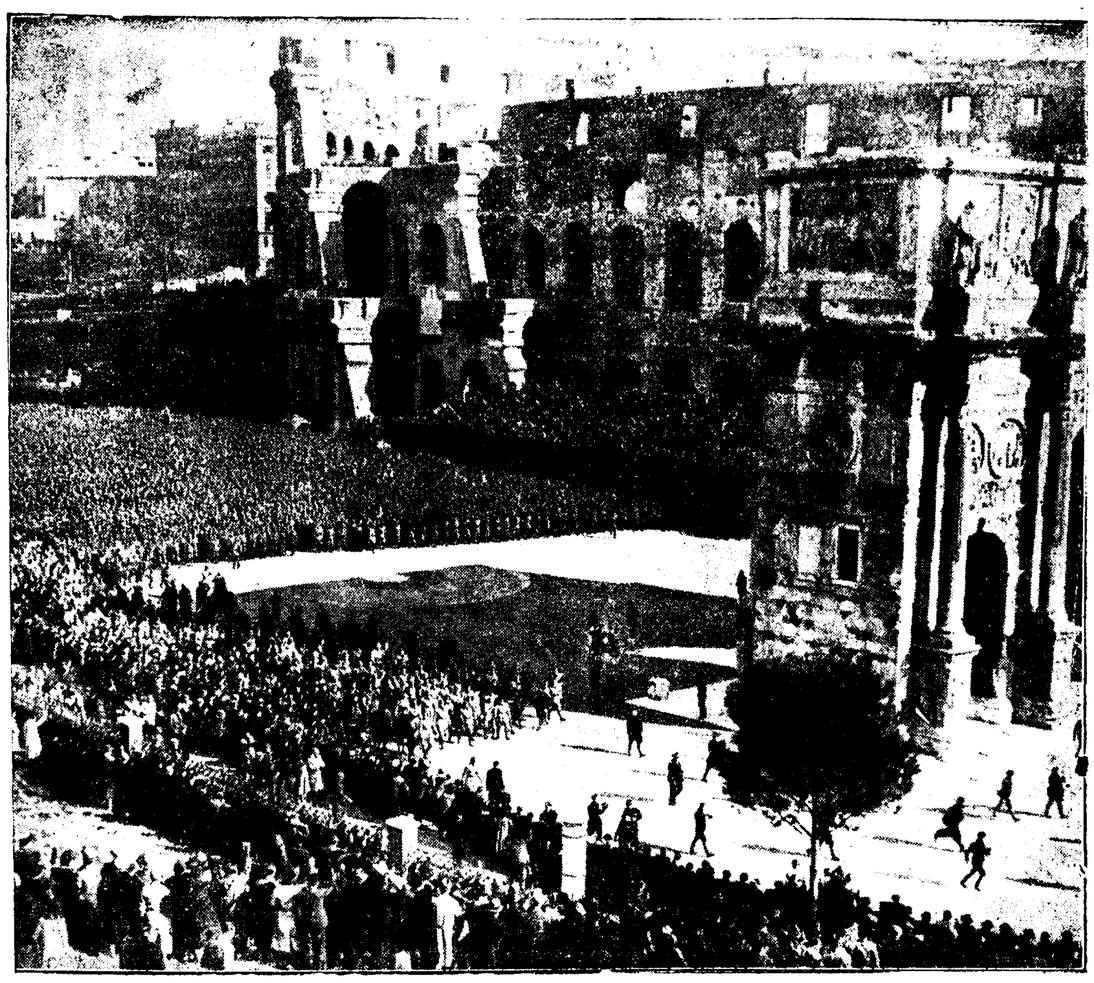
Hierna volgt de rubriek „Landbouw" met de navolgende artikelen: „Aanplant, oogst en voedseltoestand in de Buitengewesten in December 1937". „De teelt van Virginia-tabak in Duitschland", door ir. J. van der Ploeg. „Het stopzetten van den tap op de rubberondernemingen van de Ie groep".

Onder de rubriek „Producten-berichten" is van de hand van dr. James Rubinfeld een belangrijk artikel opgenomen, getiteld: „Stijgt de wereldproductie van sisal te snel?"

De rubriek „Aanteekeningen" bevat de gebruikelijke overzichten omtrent koloniale producten in het buitenland.

AMERIKA'S AUTOMOBIEL-INDUSTRIE.

New-York, 13 Febr. (A n e t a - R e u t e r). De autoproductie beliep deze week 57.180 stuks (vorige week 72.850). Autokringen overwegen een prijsverlaging voor automobielen, nu de staalprijzen zijn verlaagd.

DE VIJFTIENDE VERJAARDAG DER FASCISTISCHE MILITIE is op 1 Februari te Rome op indrukwekkende wijze gevierd. Het hoogtepunt vormde een monsterparade van de militie bij het Colosseum.

Er is niets beters

DIAMANT PILS

3465

ALDERDEN N.V.

Simpang h/Kaliasin Tel. Z. 1683

Palmenlaan 29. Tel. Z. 3950.

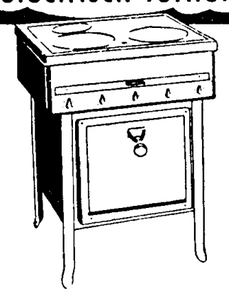
DAGELIJKS GROOT ASSORTIMENT SNIJBLOEMEN.

RUIME KEUZE BLOEMENVAZEN.

3571

Voordeelen van het electrisch fornuis

Snel, Zindelijk en Zuinig
Geen mislukkingen
Koele keuken
Voedzamer en smakelijker spijzen.
EEN MAAND OP PROEF, ZONDER EENIGE VERPLICHTING.

Kip en ander gevogelte kunnen het best en met het smakelijkst resultaat electrisch gebraden worden! Want alleen de electrische oven geeft **aan alle kanten gelijkmatige verhitting.** Bakken en braden wordt werkelijk een genot, als U een electrischen oven heeft.

Ook voor koken is de electrische manier de beste manier. Omdat de temperatuur nauwkeurig kan worden ingesteld en constant gelijk blijft, en met een simpele handomdraai stelt U automatisch precies de juiste temperatuur in!

Neem één maand een proef!

KOOK ELECTRISCH

zuinig . . .
zindelijk . . . gemakkelijk . . . !

3659

bij vermoeiende werkzaamheden geeft een klein stukje Balashin Sai in de mond onmiddellijk verlichting. Het verfrischt de mond en verdrijft de dorst en U voelt zich weer fit om door te werken.

Balashin Sai op zak Komt altijd van pas

TIJGER balashin sai

3014

DARMO - THEATER

HEDEN VOOR HET LAATST Gong's geestige satyre:

„AVEC LE SOURIRE" met Maurice Chevalier

Een vroolijke, onderhoudende film met een amusant, echt Fransch verhaal.

VANAF MORGENAVOND: Een U. A. lachsucces:

„WOMAN CHASES MAN"

met: MIRIAM HOPKINS en JOEL McCREA

in een dwaze mannenjacht, die U hartelijk zal doen lachen.

MAXIM

VANAF WOENSDAG, 16 FEBRUARI presenteert METRO HET MUZIKALE EVENEMENT

„FIREFLY" met JEANETTE MacDONALD

DE FILM, DIE GEHEEL AMERIKA EN EUROPA GLANSRIJK HEEFT VEROVERD!

3614

FEUILLETON.

DE VERDWENEN PROFESSOR.

door

„SAPPER"

GEAUTORISEERDE VERTALING UIT HET ENGELSCH DOOR

JHR. R. H. G. NAHUYS.

41)

Doch alles waartoe wij ons voor het oogenblik te bepalen hebben is, dat hij ze op het oogenblik in zijn bezit heeft: het vraagstuk is nu, hoe krijgen wij ze zoo spoedig mogelijk uit zijn handen. Onder normale omstandigheden zou de oplossing van dat vraagstuk geen moeilijkheden opgeleverd hebben, doch Drummond, naar ik heb ondervonden, is niet normaal. Want, zooals je bekend is, Freyder, heb ik twee malen de onvergeeflijke fout begaan zijn waarde te onderschatten. Ditmaal, evenwel, heb ik een klein plannetje in mijn hoofd, dat bij het eerste gezicht eenigszins ingewikkeld lijkt, doch inderdaad hoogst eenvoudig is. En voorts, het beantwoordt aan mijn zin voor humor, hetgeen een belangrijk punt in het voordeel er van is. Hebt gij uw notitieboek bij de hand? Dan zal ik mijn instructies dicteeren."

Deze waren duidelijk en beknopt, met uitsluiting van verkeerd begrepen te worden, en, zooals mijnheer Robinson gezegd had, blonk er een tikje humor door, dat aan genialiteit grensde. Want niettegenstaande de ernst van den toestand, kon Freyder, bij twee of drie gelegenheden een schudden van den lach niet inhouden. De geheele opzet was zoo kinderachtig eenvoudig, dat ergens iets scheen te mòèten haperen, maar toch, hij mocht napluizen zooveel hij wilde — hij kon niets ontdekken.

„De hoofdzaak, waarop alles aankomt, Freyder, is spoed," zeide zijn chef, eindelijk opstaande. „Het is onmogelijk vooruit te zeggen wat Drummond doen zal met die aanteekeningen, indien zij te lang in zijn onbetwist bezit gelaten worden. Hij moet van hun waarde op de hoogte zijn, doch zelfs wat dat betreft, is hij volkomen in staat om zijn scheermes er aan af te vegen. Hem kennende, is het eenige dat hij vermoedelijk niet doen zal, zich er mede naar Schotland Yard begeven. Doch ik wil mij aan geen enkel risico blootstellen. Wanneer dit geheele beuzelachtige zaakje mij niet meer zou opbrengen dan een ellendige half millioen pond, zou ik van mijn verstand beroofd worden. Als een afgeleefde grijsaard. zou ik weldra ten grave dalen. Vergeet het dus niet, spoed — spoed is een onmisbaar vereischte."

„Ik kan vanavond alle schikkingen treffen, chef," zeide Freyder, opstaande, „en morgen tegen het aanbreken van den dag vertrekken. Morgenavond terug, en den dag daarna kan alles verricht worden."

„Goed," antwoordde de ander. „Laat dan de auto voorkomen en wij vertrekken terstond."

Aldus geschiedde het, dat twee uren nadat mijnheer Edward Blackton in zijn woning aan den rand van het New Forest aangekomen was, mijnheer Robinson haar weer verliet. Doch het was jammer, dat hij gedurende dezen terugrit niet langer de vogels wenschte te hooren kwinkeleeren, noch boterbloemen in zijn haren te vlechten. Hij zat zwijgend in een hoek gedoken, terwijl de machtige limousine de mijlen naar Londen verslond. En zijn metgezel Freyder wist beter dan iemand, dat het niet raadzaam was dit stilzwijgen te verstoren.

Eerst toen zij de tramrails bij Hounslow genaderd waren, opende hij den mond.

„Wanneer het mij niet gelukt de rekening met Drummond ditmaal te vereffenen, Freyder, zal ik zijn eenmaal aan mij gegeven raad opvolgen en tomaten gaan kweeken."

Freyder grijnslachte.

„Eerst de papieren, chef, en daarna den man. Dezen keer zult gij winnen." Hij zeide wat door de spreekbuis aan den chauffeur en de auto reed langzamer. „Ik zal hier uitstappen; onze man woont vlakbij. En morgenavond ben ik terug."

Hij gaf den chauffeur den naam van een geschikt hotel in een rustig gedeelte van Bayswater op, en oogde de wegrijdende auto eenige oogenblikken na. Vervolgens keerde hij zich om en verdween in een zijstraat, terwijl mijnheer Robinson zijn tocht alleen voortzette. Thans viel er tot aan den terugkeer van Freyder niets meer te doen, derhalve zette hij de zaak, zooals zijn onveranderlijke gewoonte was, uit zijn gedachten.

Wanneer hij te Rome was, schikte hij zich geheel naar de Romeinen. Na afloop van het diner in het geschikte hôtel, nam mijnheer Robinson dus uitgelaten deel aan een spelletje kaart, hoewel het spel voor hem veel van zijn bekoorlijkheid verloor, daar er twee kaarten zoek waren. Daarna met gepaste bescheidenheid een partijtje halma met den kampioen van het hôtel afslaande, ging hij vroeg naar bed en sliep bijna onmiddellijk. En hij lag nog steeds in zoete rust, te vijf ure des morgens, toen Freyder, in de kille morgenlucht huiverende, zijn keel dichter in den kraag van zijn dikke lederen jas wikkelde. Onder hem lag de grijze zee — nog in nevelen, want de zon straalde nog geen warmte uit. Recht vóór hem zat de piloot bewegingloos, en na korten tijd wiegde het onafbroken geronk van den motor hem in een lichte sluimering. Het vliegtuig zette gestadig koers naar het Oosten... en Duitschland.

HOOFDSTUK VI.

Het viel niet te ontkennen dat er den dag, volgende op dien van de lijkschouwing, in het huis van Hugh Drummond een sombere stemming heerschte. Mevrouw Goodman en Brenda hadden hun kamers niet verlaten, en eenigszins uit den aard der zaak beijverde Phyllis zich hoofdzakelijk, te trachten alles voor hen te doen wat hun diepe smart zou kunnen lenigen; terwijl Algy Longworth, voor de noodzakelijkheid van een uitstel van het huwelijk geplaatst, in een toestand van volstrekte stompzinnigheid verzonken geraakt was en weigerde getroost te worden. Er heerschte inderdaad geen stemming, die het nadenken bevorderde, en Hugh spande zijn hersens zoo goed mogelijk in.

(Wordt vervolgd.)

SPORT VOETBAL.

SELECTIE-WEDSTRIJDEN

Voor de selectie-wedstrijd ter vaststelling van een Voorloopig Ned.-Indisch Elftal werd op Zaterdag op het Tiong Hwa veld een oefenwedstrijd gespeeld tusschen het West-Midden-Java en Oost-Java elftal. Precies op tijd stelden de volgende elftallen zich op;

O o s t-J a v a:

Mo Heng
Samuels Roerich
Nawir Harting Sien Yoe
Harings Soedarmadji Oudkerk Pool
Telwe Hong Djien

Monteri Taihitu
Soemarmo Patiwael Zomers
Faulhaber v. d. Burg Anwar
Hukom Dorst
Hing Kie

W e s t-M i d d e n-J a v a:

Reeds van den aanvang af ontwikkelde zich een vrij snel spel, dat op hoog peil stond. West-Midden speelde een uitnemenden wedstrijd en toonde zich technisch en taktisch de meerdere van het Oost-Java elftal. Zoowel de backs als middenspelers begrepen elkaar uitmuntend en het stuwen als verdedigen lieten niets te wenschen over. Vooral de centerhalf toonde zich zijn plaats volkomen waard, zijn opstellen, plaatsen en openen op de wings waren dan ook af. Zijn nevenspelers deden voor hem niet veel onder, en het was dan ook niet aan de achterhoede te wijten dat Soerabaia reeds vrij vlug de score kon openen. De keeper was wel het zwakste deel van het elftal. Door eenige fouten stelde hij Soedarmadji die weder in topvorm was, in de gelegenheid van elke gelegenheid te profiteeren, de score te verhoogen. De voorhoede was voldoende met Patiwael als goede centervoor. Jammer dat voor een deel het samenspel tever doorgevoerd werd. Zoolang de Oost-Java backs nog frisch waren kon dit peuterige spel dan ook tot geen resultaten leiden. Bij Soerabaia was de achterhoede wel de zwakste plek. Roerich kon tegen de vlugge wings niet op en werd ettelijke keeren gepasseerd Samuels was ook niet op zijn best, doch was beter dan zijn nevenspeler. Harting speelde in teruggetrokken positie en deed aan voeding van de voorhoede heel weinig. Nawir en Soen Yoe waren daardoor verplicht zich ook min of meer terug te trekken waardoor een gaping ontstond tusschen voorhoede en achterhoede. De doelpunten werden dan ook allen uit doorbraken gescoord. Nawir kon zich trouwens wegens een lichte ongesteldheid niet ten volle geven. In de voorhoede was Oudkerk Pool een volkomen mislukking. Harings speelde ook al in een teruggetrokken positie en scheen voor vierde half te fungeeren. In deze formatie spelend kon dan ook van de voorhoede niet veel uitgaan. Zooals reeds gezegd was Soedarmadji de beste, terwijl Telwe en Hong Djien als vleugelspelers alles deden wat in hun macht was. Bij een beter benutten van de kansen door Pool en Harings had de score heel wat hooger kunnen zijn. Nu moest het slechts komen van Soedarmadji en de wings en gezien de resultaten mogen wij tevreden zijn. Harings viel door een blessure uit, Pool kwam in zijn plaats te spelen terwijl See Han linksbinnen ging spelen. Deze verandering kwam de geheele voorhoede ten goede. Er ging direct meer van uit, het samenspel tusschen Soedarmadji-See Han en Hong Djien vlotte beter en het duurde dan ook niet lang of de resultaten werden merkbaar.

Na halftime raakte de achterhoede van het Oost-Java-elftal uitgespeeld en waar West-Midden-Java nog steeds in het offensief bleef kon de achterstand langzamerhand wat worden ingeloopen.

Het spelverloop.

De eerste aanvallen waren voor het West-Midden-Java-elftal, maar door stug verdedigen van Samuels en Rhoerig bleven doelpunten achterwege. Oost-Java kwam dan los. Een voorzet van Telwe werd door Hing Kie onvoldoende weggewerkt en Darmadji had het maar voor het inzetten. Oost-Java had dus de leiding genomen. Direct zat West-Midden-Java weer voor het Oost-Java-doel. Een voorzet van rechts werd direct ingeschoten maar Mo Heng redde schitterend.

Een aanval van Oost-Java ging teniet door offside staan van Hong Djien. Door het slechte spelen van Pool werd Darmadji tot werkeloosheid gedoemd. Weer moest Mo Heng handelend optreden wat hem zeer goed afging. Het spel golfde op en neer met West-Midden in de meerderheid. v.d. Burg verdeelde het spel zeer goed en de voorhoedespelers van West-Midden bleven steeds aanvallen. Het schot hadden de heeren blijkbaar thuis gelaten want vele ballen gingen naast of over het doel. Ook bij Oost-Java liet het schieten te wenschen over. Zoo ging een kans verloren, toen Pool een mooien bal over schoot. Het samenspel van West-Midden werd hoe langer hoe beter.

Het spel goed opengooiend kwamen ze steeds terug maar Samuels en Roehrig konden de situatie voorloopig meester blijven. Taihitu kon er vooreerst nog niet inkomen want zijn niet gerichte voorzetten belandden meestal achter het doel. Oost-Java brak dan weer eens door. Een hooge bal van Harings kopte Pool naar Telwe die inschoot maar Hing Kie kon wegwerken.

Bij een aanval van West-Midden veroorzaakte Roerich freekick welke echter door den scheidsrechter niet werd opgemerkt. Er werd een sterken druk uitgeoefend op het Oost-Java doel en Roerich veroorzaakte menig gevaarlijk moment. Het Oost-Java doel werd compleet belegerd maar Mo Heng toonde zich weder een keeper van klasse en hield de onmogelijkste ballen uit.

Een dot van een kans ging verloren voor West-Midden toen Zomers, alleen voor doel staande hard tegen den bovenlat knalde ; een zetje was reeds voldoende geweest. Bij Oost-Java liet het plaatsen wel wat te wenschen over. Steeds werd de bal door de tegenpartij die een fractie sneller was, onderschept. Harings viel dan uit en werd door Pool vervangen terwijl See Han op den linksbinnen plaats ging spelen. Het vlotte direct veel beter. Goed samenspelend kwam Oost-Java opzetten, de bal kwam bij Darmadji, deze rende een eindje door, een schot en het was 2—0 voor Oost-Java. Na den uittrap nam See Han den bal mee, een through aan Darmadji en de stand werd 3—0 voor Oost-Java. De keeper ging aan deze drie punten zeker niet vrij uit.

Door talmen van Hong Djien ging een kans verloren. Een volgende kans werd door Pool om zeep gebracht. West-Midden nam toen den aanval over, maar een hoog schot kon Mo Heng er nog net uit halen. Het was echter weer Oost-Java dat den stand op 4—0 bracht. Uit een corner zette Hong Djien den bal goed voor, deze kwam bij Telwe, die overgaf aan Pool, deze kopte hem naar Soedarmadji, die omhalend het leer buiten bereik van den keeper in het net deponeerde.

Maar eindelijk dan werd het zwoegen van West-Midden beloond. Na eenig heen en weer getrap kreeg Taihitu den bal voor zijn voeten en knalde hem tusschen eenige spelers door, het doel in. Rust brak dan aan met 4—1 stand voor Oost-Java.

In de tweede helft bleek Hing Kie te zijn vervangen door Beuzekom en Soemarmo door Lubach. Onmiddellijk was West-Midden weer in het offensief, maar treuzelen van Taihitu voorkwam een doelpunt. De West-Midden voorhoedespelers waren niet van het Oost-Java-doel af te slaan, dat een waar bombardement te verduren kreeg. Door het steeds aanvallen van West-Midden raakte de achterhoede van Oost-Java uitgeput. Door een fout van Samuels kon Monteri door een hard schot den achterstand verkleinen tot 4—2. Niettegenstaande den druk was het weer Oost-Java, die door een schot van Telwe den stand op 5—2 bracht. Oost-Java brak nog enkele keeren door, doch de schoten van Telwe en Soedarmadji werden door Beusekom naar behooren verwerkt. West-Midden gaf den moed niet op. Rustig spelend en aanvallend gaven zij de Oost-Java-achterhoede geen moment rust en de druk werd dermate zwaar, dat doelpunten niet konden uitblijven. Het duurde dan ook niet lang of Zomers bracht door een pass van Taihitu den stand op 5—3. Bij een volgenden aanval schoot Achmad den bal tegen de lat, maar de naar binnen gezwenkte Zomers was er als de kippen bij om den teruggekaatsten bal in het net te deponeeren: 5—4. West-Midden bleef in de meerderheid en Mo Heng had zeker niet over geluk te klagen toen eenige schoten tegen den paal kaatsten, of naast gingen. Zoo had een scherpe voorzet van Monteri, die Mo Heng tusschen zijn handen en beenen liet glippen, de gelijkmaker kunnen zijn, indien een der spelers had toegeloopen. Na nog eenige aanvallen van beide partijen eindigde deze in de beste verstandhouding en door scheidsrechter Van Raalten goed geleide ontmoeting in een overwinning voor het Oost-Java-elftal van 5—4. Een gelijk spel of een kleine overwinning van West-Midden had de verhouding o.i. beter weergegeven.

Zaterdag kwam de keuze-commissie onder presidium van den heer Weisz in het Simpang Hotel bijeen voor de vaststelling van het Voorloopig Nederlandsch Indisch elftal. Het elftal dat Zondagmiddag tegen de rest zou uitkomen werd alsvolgt samengesteld.

Mo Heng
(Malang)
Dorst Hukom
(Bandoeng) (Bandoeng)
Anwar v. d. Burg Faulhaber
(Batavia) (Djokja) Semarang)
Pattiwael Soedarmadji Tan See Han
(Batavia) (Soerabaia) (Soerabaia)
Telwe Hong Djien
(Soerabaia) (Soerabaia)

terwijl de Rest de volgende opstelling kreeg.

Monteri Nikijulu
(Bandoeng) (Bandoeng)
Achmad Harings Zomers
(Soerabaia) (Malang) (Batavia)
Djoeri Soeleiman Nawir
(Malang) (Batavia) (Soerabaia)
Soemarmo Samuels
(Semarang) (Soerabaia)
De Wilde
(Soerabaia))

Deze middag zou in verband met het vertrek met den nachttrein van de spelers naar hun respectievelijke standplaatsen slechts 2 × 35 minuten gespeeld worden. De bataljonsmuziek was op het terrein aanwezig en kortte den tijd voor de wedstrijden met eenige pittige marschen, zoodat de ware stemming er weldra in kwam. Evenals Zaterdag was het publiek in grooten getale aanwezig om de verrichtingen van de elftallen gade te slaan, zoodat het finantieel succes verzekerd is. Niettegenstaande de flinke bui om een uur was het veld in uitstekende conditie. Onder ideaal voetbalweer blies scheidsrechter Meijer, die uitstekend leidde, om precies 4 u. 15 de elftallen in het veld. De oranjehemden verschenen het eerst, gevolgd door de rest in roodwitte shirts. Een hartelijk applaus begroette de spelers. De bataljonsmuziek had zich intusschen op het middenterrein opgesteld, de elftallen stelden zich op voor de tribune en weldra klonk het Wilhelmus door allen staande aangehoord. Daarna kon de laatste oefenwedstrijd aanvangen.

Deze laatste sparring-partij van het Voorloopig Ned.-Ind. elftal is weder een aardige wedstrijd geworden. Van de backs vonden wij Hukom nog het best, Dorst scheen langzaam en soms wijfelachig. Van de middenlinie was Anwar in den beginne aan het schutteren, gelukkig dat hij zich bijtijds herstelde en verder een goede partij weggaf. Zijn nevenspelers vertoonden hetzelfde spel van Zaterdag. Ook hier was v.d. Burg de uitblinker. Zijn verdeelen, afnemen van den bal, verdedigen zoowel als voeden waren uitstekend en is hij dan ook de aangewezen man voor deze plaats. Faulhaber was de terrier, vlug en overal te vinden waar gevaar dreigde. Van de voorhoedespelers was Hong Djien de beste. Soedarmadji was veel minder dan gewoonlijk en ook Pattiwael liet somwijlen een mat spel zien. See Han paste zich goed aan, maar Telwe had last van zijn zenuwen. Vele van zijn voorzetten faalden, terwijl wij hem zouden willen aanraden meer voor te zetten dan zelf een schot te wagen. Was het de zware wedstrijd van Zaterdag die het spel beïnvloedde?

Van de tegenpartij was de Wilde die in het doel stond weer in ouden vorm. Het was dan ook aan hem te danken dat het maar bij drie doelpunten bleef. Hij evenaarde Mo Heng in alle opzichten en het keepers-vraagstuk zal de commissie nu wel geen hoofdbrekens meer kosten. Van de backs speelde Samuels beter dan Zaterdag. Toen na halftime Dorst uitviel kwam hij in zijn plaats te spelen en viel Roerich in. Nawir speelde een tactisch spel en toonde weer de oude rot. Soeleiman was te langzaam en Djoeri voldoende. Van de voorhoede was Harings een mislukking en het verwonderde ons dat de commissie deze speler niettegenstaande zijn blessure weder opstelde.

Het geheele verband van de voorhoede werd door zijn slecht spelen uit elkaar gerukt. Dit ontmoedigde zijn nevenspelers op dusdanige wijze, dat er van de voorhoede niet veel uit ging. Dat er niettemin door deze voorhoede nog twee tegenpunten werden gescoord, pleitte wel voor het spel van den linkerwing Monteri, den rechterwing Nikujulu en den rechtsbinnen Zomers, die uitstekend partij gaven.

Met het verloop van het spel kunnen wij daarom kort wezen. Na den eersten aanval van Oranje nam de Rest direct het initiatief en forceerde een corner, die op niets uitliep. Een corner op het Restdoel besloten met een goed schot werd door De Wilde weggewerkt. Het Oranje-doel ontsnapte ternauwernood aan een doorboring toen Mo Heng een ingeschoten bal tusschen zijn handen en beenen liet doorglippen, maar de bal kaatste tegen den paal weder het veld in. Aan den anderen kant wist De Wilde uitloopend op mirakuleuze wijze te redden. Beide doelen kwamen beurtelings in gevaar. Oranje kwam iets meer in de meerderheid en eindelijk moest De Wilde voor een hard schot van Pattiwael in den linkerbovenhoek zwichten: 1—0 voor Oranje. Een volgend schot werkte De Wilde over de lat. Oranje bleef in het offensief maar schoten van Hong Djien en Telwe gingen naast en over. Steeds keurig samenspelend kwamen de Oranjehemden terug, maar De Wilde retourneerde alle ballen onverbiddelijk. Met 1—0 voorsprong trad rust in.

Bij hervatting bleek Dorst te zijn uitgevallen en door Samuels vervangen, voor wien Roehrig inviel. Voor Djoeri die eveneens het veld had verlaten kwam Soen Yoe in de plaats. In de tweede helft kwam Telwe er beter in, maar zijn keurige voorzetten werden niet benut. Ook het tekort gehouden spel van Oranje voorkwam vooralsnog doelpunten. De rest kwam nu eens flink opzetten, maar Hukom zoowel als Samuels wisten steeds het gevaar te bezweren. De druk werd echter zwaarder en Zomers wist eindelijk den gelijkmaker te scoren. De vreugde was echter van korten duur, want niet lang daarna maakte See Han er weer 2—1 van. Oranje kwam terug en Darmadji zorgde met een goeden kopbal voor het derde doelpunt: 3—1.

De rest zette er nog eenmaal alles op. Hun zwoegen werd beloond met een schot van Achmad, dat doel trof. Niet lang daarna blies scheidsrechter Meijer inrukken en had het voorloopige Ned.-Ind. elftal met 3—2 gewonnen.

Na afloop van den wedstrijd werd door de commissie onmiddellijk vergaderd en vastgesteld dat de opstelling onveranderd gehandhaafd zou blijven.

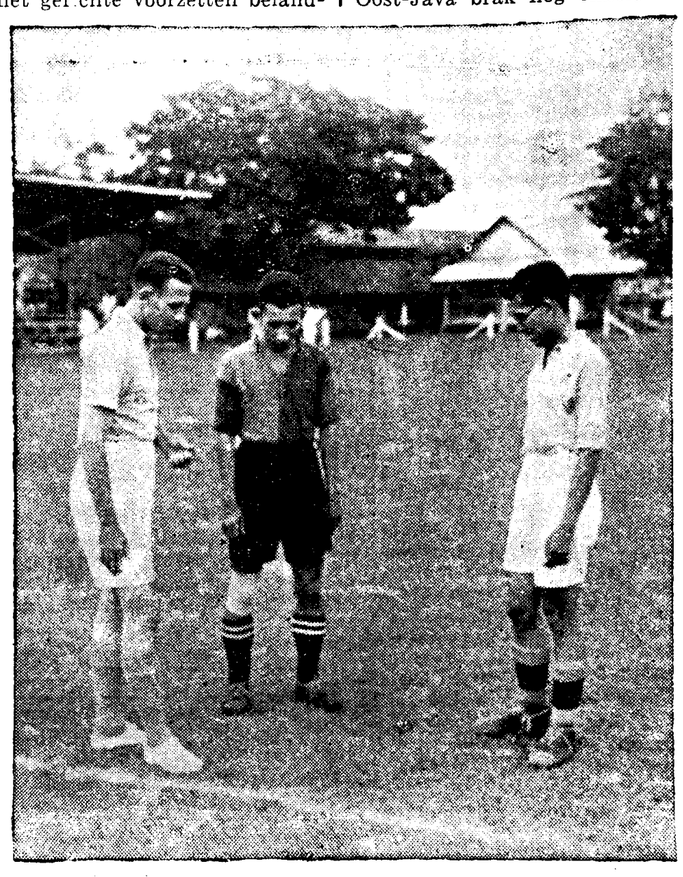
Als reservisten gaan mede:

Beuzekom (Batavia), Samuels (Soerabaia), Nawir ((Soerabaia), Harting (Soerabaia), Zomers (Batavia), Taihitu (Batavia), Meeng (Batavia).

Wij vertrouwen dan ook dat de werkgevers zoowel ambtelijke als particuliere onzen jongens in staat zullen stellen de sport-eer van Indië in Nederland hoog te houden door hun het verlof van drie maanden te verleenen.

Eenige zware wedstrijden staan hun in Nederland te wachten, doch wij hopen wij dat zij deze allen tot een goed einde zullen brengen. Onze beste wenschen vergezellen hen naar het Moederland.

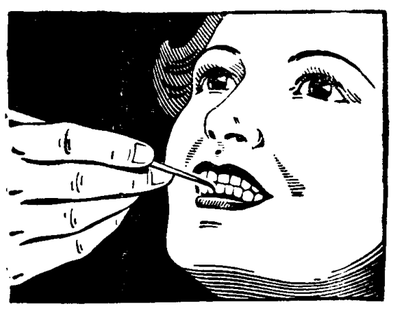
Wij mochten nog een onderhoud met de gekozen spelers hebben, waaruit bleek dat allen meerdere keeren in bondsverband de sporteer van hun stad hebben opgehouden. Wat betreft de verloven moet helaas worden vastgesteld dat zoowel voor de spelers uit de particuliere- als overheids bedrijven nog niets met zekerheid vaststaat. Zooals te begrijpen zal de N.I.V.U. zich er voor spannen om hierin tot een oplossing te komen. Onder alle spelers heerscht een groot enthousiasme voor den aanstaanden tocht en o.i. zal deze geestdrift hen voor een groot deel helpen om eventueele moeilijkheden te overwinnen.

De toss.

HET ELFTAL VAN NED.-INDIË, zooals dit thans definitief is vastgesteld voor den grooten trip naar Europa. V.l.n.r. s t a a n d: Anwar, Dorst, Mo Heng, Van der Burg en Faulhaber. G e k n i e l d: Telwe, Hukom, Pattiwael, Soedarmadji, Tan See Han en Hong Djien.

Hier bevindt zich de vijand Uwer tanden!

Het is het tandsteen, een bruine harde korst, welke zich onder het tandvleesch schuift, de tanden los maakt en het tandvleesch tot ontsteking brengt. Het is het gevolg van onvoldoende tand-verzorging. Door dagelijks Uw tanden

te poetsen met
SOLVOLITH
kunt U het tandsteen bestrijden!

COUPON:
Ik verzoek U mij een gratis proeftube SOLVOLITH-tandpasta toe te zenden.
Naam:.....
Adres:.....
Deze coupon in te zenden aan:
N. V. B O R S U M U I. C.
Monopolie Inspectie – Batavia

3485

KORFBAL.

Wedstrijd Viod — I. K. C.

Een wedstrijd, die belangrijk is voor de bezetting van de laatste plaats in de nu bijna afloopende eerste klasse competitie van den O. J. K. B. is gistermiddag op het terrein van Viod tusschen de ploegen van Viod en I. K. C. gespeeld.

I. K. C., die de vorige week met den oneven goal van een goede ploeg der kampioenen won, bleef ook in dezen wedstrijd in de „running"., waarin de zebra's door een overwinning op Viod definitief van de onderste plaats verhuisde om zeer vriendschappelijk de Viod-ers de plaats in de achterhoede aan te bieden.

Tot ongeveer vijf minuten voor het einde van den wedstrijd had I. K. C. met 4—3 de leiding, waarna de club den voorsprong met twee goaltjes vergrootte. Tenslotte kon The Yan Soen, geheel vrijstaande, nog een doelpuntje maken, waardoor de eindstand 6—4 werd bereikt.

Vogel, die Zondag met groote moeite een ploeg op de been bracht, speelde Zondag tegen Edo en verloor gedecideerd met 6—1, met welken wedstrijd Edo deze competitie beëindigde.

Ook I. K. C. heeft Zondag haar laatsten wedstrijd gespeeld; Vogel, Viod en H. B. S. I hebben resp. nog twee, een en een wedstrijd te spelen en dan is de eerste klasse competitie geëindigd.

TENNIS.

INTERSTEDELIJKE WEDSTRIJDEN.

S. K. T. B. — M. T. C.: 10 — 2(5).

De Malangsche Tennis Club heeft gisteren haar belofte ingelost door een tegenbezoek te brengen aan de Soerabaiasche Kantoor Tennis Bond, in antwoord op het bezoek, dat een ploeg van den S. K. T. B. September vorig jaar aan Malang heeft gebracht.

Punctueel arriveerde 's Zondagsmorgens om 8 uur een roode autobus met de M. T. C.-ploeg, supporters en bestuursleden op Embong-Sawo, waar alles voor de ontvangst gereed was en de Nederlandsche driekleur met de letters S.K.T.B. de plaats der wedstrijden aanwees.

De gasten werden na de hartelijke verwelkoming op hun gemak gesteld, waarna op een bord het wedstrijdprogramma werd bekendgesteld. Van dit programma kunnen wij mededeelen, dat daarin intusschen eenige veranderingen zijn gekomen, aangezien enkele Malangsche speelsters en spelers verhinderd waren.

Het aantal heerensingles bleef op zes gehandhaafd, verder zouden er drie gemengde en vier heerendoubles gespeeld worden en als extra's een dames-single en nog een heerenenkelwedstrijd, zoodat er in totaal vijftien partijen gespeeld zouden worden.

Wedstrijdleiders en umpires verspreidden zich op de verschillende banen en de wedstrijden namen een aanvang, met de heerensingles. Er was veel krachtsverschil tusschen de spelers van beide ploegen, waardoor verschillende partijen te gemakkelijk in s t r a i g h t s e t s eindigden.

Zoo kwam de aanvoerder der S. K. T. B.-ploeg, de bekende tennisspeler G. Muntu tegen den Malanger J. Schuld, die de eerste set met 6—0 verloor en in het tweede met 4—0 achterstond, alvorens een game te winnen; 5—1 werd het, waarna Schuld nog een game won. George kreeg de partij echter niet zoo gemakkelijk gewonnen, want in de laatste game werd het tweemaal deuce, alvorens de wedstrijd met 6—0, 6—2 in het voordeel van den Fraserman eindigde.

Ook Njoo Sin Hong had het betrekkelijk gemakkelijk tegen den Malanger Elshoff. In de eerste set leidde hij met 4—0, alvorens zijn tegenstander een game won; in de tweede set kwam het tegen-game na 3—0. Maar onbereigd won Njoo Sin Hong deze partij niet 6—1, 6—1.

De bekende S. S.-man Ngion won de eerste set even gedecideerd van zijn veel jongeren tegenstander Tie, die in de tweede set tot van 5—2 op 5—4 wist op te loopen, alvorens hij eervol sneuvelde in deze partij tegen zijn met topspin en grooter wedstrijdroutine spelende tegenpartij.

Zoo kreeg de S. K. T. B.-ploeg al spoedig een voorsprong door het winnen der enkelspelen. Helant Muller verloor van Smissaert Jr. met 6—3, 6—3, en dr. Nash gaf zijn partij tegen den S. E. P.-man, Liem Kian Ling, na het verlies van een set met 6—3 op.

Er bleven dus nog maar twee heerenenkelspelen over, waarvan de partij tusschen Murakawa en den Malanger Kho Tjiok Sian ook al weinig vermeldenswaardigs opleverde, dan alleen, dat de Japansche stadgenoot, die snel was en safe speelde met 6—4, 6—1 won.

Intusschen werden de gemengde doubles gespeeld, waarvan de partij met mevrouw Van Drongelen en Liem Siok In aan den eenen en mej Steenmeyer en Latuheru aan den anderen kant de eerste Malangsche overwinning zou opleveren.

Malang had in dezen wedstrijd spoedig de leiding en in de eerste set gaven mevrouw Van Drongelen en Liem, die goed op elkaar ingespeeld waren hun tegenstanders zelfs bijna geen kans. Met 5—1 namen zij de leiding ,totdat Latuheru door de serie aanvallen heenbrak en goed bijgestaan door mej. Steenmeyer nog twee games wist te winnen, alvorens deze set-eindigde. In de tweede set haalden onze stadgenooten van 4—0 tot 4—3 op, waarna Lutuheru echter a b o u t d e s o n l a t i n was tegen den met topspin spelenden Liem Siok In.

Met 6—3, 6—3, won de Malangsche combinatie deze partij.

In de volgende partij, waarbij mevr. Brouwer met van Nooyen speelde, verloren de Malangers, vertegenwoordigd door mej. Berends en Kho Kiem Djiak wederom. In de eerste set leidden onze stadgenooten met 5—0, waarna de Malangsche combinatie den achterstand met drie games inhaalde; in de tweede set werd het na 1—1, 4—1 en daarna 4—2 voor Soerabaia.

Mevr. Vonck met Mr. Lefrandt spelend, had het evenmin erg moeilijk tegen mevr. Lamers, die de bekende oud-politieman Kandou als partner had. Met 6—2, 6—1 wonnen onze stadgenooten.

De stand stond op een gegeven moment 8—1 en 9—1 voor Soerabaia, die hiermede dus reeds de overwinning in den zak hadden.

Doch intusschen werd een aardige partij gespeeld tusschen de Javakampioene mevr. Van Drongelen en mej. Steenmeyer.

In de eerste set ging het vrij gelijk op tot 3—3; elke speelster won haar service-game, maar dan wist mevr. Van Drongelen tot 6—3 op te loopen. De tweede set verliep vrijwel analoog aan de eerste, alleen werd de partij na den stand 6—3, 4—4 gestaakt met het oog op een licht regenbuitje, dat de voorloper zou worden van een zwaarderen plasregen. De partij werd voortgezet met mevr. van Drongelen aan service; na 5—4, werd het echter wederom 5—5, maar toen ging mevr. Van Drongelen meer tot den aanval over en met eenige passeerschoten wist zij tenslotte de overhand te behouden en de partij met 7—5 te beëindigen.

De mooiste partij van den morgen was wel de wedstrijd Bochardt — Kho Tjin Pwat, de sterkste spelers, die de S. K. T. B. en de M. T. C. konden plaatsen.

Bochardt begon door zijn repertoire van slagen te domineeren en met 3—0 de leiding te nemen, alvorens hij zijn tegenstander een game liet. Met 6—1 won hij de eerste set, waarin Kho zijn vorm maar niet kon vinden.

Kho wilde het spel te lang houden, zag zijn fout echter in en paste in de tweede set een gewijzigde tactiek toe tegen een Bochardt, die een tijdelijke inzinking vertoonde en alles tegen het net of out sloeg.

In de final set had Kho zelfs met 3—0 de leiding, alvorens Bochardt wederom op dreef kwam. De Volkscredietbankman haalde mooi op, tot 3—3; wel nam Kho hierna wederom nog eenmaal met 4—3 de leiding, maar toen kwam weder de speler met het groot slagenrepertoir aan het woord. Beide spelers trachten elkaar met dezelfde wapens te bestrijden, de gesneden cross-drives, maar hierin toonde Bochart zich de meerdere, drie games won hij achter elkaar waarbij zijn harder service ook nog een woordje meesprak en in drie sets met 6—1, 2—6, 6—4 won Bochardt na spannenden strijd de partij.

Een der genoeglijkste partijen was de double van de Malangers Schuld en Tie tegen Volkert en Njoo Sin Hong.

Njoo Sin Hong en partner stonden in de eerste set met 4—0 voor, toen de eerste game voor Malang kwam, waarna de gasten nog een game wonnen, de laatste van deze set.

Het leek aanvankelijk of Soerabaia deze partij ook gemakkelijk zou winnen, maar de tegenspelers beslisten anders, van beide Malangers was Tie wel degene, die het grootste aandeel had in eendriesets-match die uit deze partij zou groeien. Na zijn venijnige snelle en harde services ging de Malanger in de meeste gevallen dadelijk tot den aanval over en als een dappere kleine man wist hij met zijn langeren partner de leiding te veroveren, die hoewel even te niet ging, toen het op 5—5 kwam, maar tenslotte toch met een setwinst eindigde.

Daarna raakten de Malangers echter uitgespeeld. Zij sloegen telkens mis, waardoor de Soerabaiasche combinatie met 6—3 de final set won.

De toen reeds gespeelde partijen laten: wij hieronder volgen:

M. T. C.	S. K. T. B.	Score	Malang	Soerabaia
1. Kho Tjin Pwat	— Bochardt	1—6, 6—2, 4—6	0	1
2. Kho Tjiok Sian	— Murakawa	4—6, 1—6	0	1
3. Elshof	— Njoo Sin Hong	1—6, 5—6	0	1
4. Schuld	— G. Muntu	0—6, 2—6	0	1
5. Tie	— Ngion	1—6, 4—6	0	1
6. Helant Muller	— Smissaert jr.	3—6, 3—6	0	1
7. Mevr. v. Drongelen/Liem Siok In	— mej. Steenmeyer/Latuheru	6—3, 6—3	1	0
8. Mej. Berends/Kho Kiem Djiak	— mevr. Brouwer/Van Nooyen	3—6, 2—6	0	1
9. Mej. Lamers/Kandau	— mevr. Vonck/mr. Lefrandt	2—6, 1—6	0	1
10. Liem Siok In/Elshoff	— mr. Lefrandt/Bochardt	—.—		
11. Kho Kiem Djiak/Kho Tji Siang	— Hoving/Murakawa	—.—		
12. Dr. Nash/Kho Tjin Pwat	— Van Nooyen/Latuheru	—.—		
13. Schuld/Tie	— Volkert/Noo Sin Hong	2—6, 7—5, 3—6	0	1
14. Mevr. Van Drongelen	— mej. Steenmeyer	6—3, 7—5	1	0
15. Dr. Nash	— Liem Kian Ling	3—6, w.o.	0	1

waardoor Soerabaia 10 van de 12 gespeelde partijen had gewonnen.

De doubles no. 10, 11 en 12 begonnen omstreeks half twaalf, maar een kwartier of tien minuten later viel een regenbui, die het verder spelen der wedstrijden belette.

Intusschen deden nassi-goreng, lontong en drinks de ronde; de S. K. T. B.-ers toonden zich royale gastheeren en het onthaal lieten de gasten zich goed smaken.

Toen het uitgemaakt was, dat van verder spelen niets zou komen, nam de voorzitter van den S.K.T.B., de heer E. de Raadt, het woord om in een aardig speechje de Malangers te danken voor hun komst en het Soerabaiasche publiek, (o.w. wij verschillende chefs, o.a. die van het hoofdpostkantoor, zelf speler en van de douane, den heer Meylink, opmerkten) voor hun belangstelling.

De heer De Raadt herinnerde aan het afscheid te Malang, toen hij opmerkte, dat men in Soerabaia de Malangsche gasten lang niet zoo goed zou kunnen ontvangen en deelde mede, dat een wisselbeker voor deze wedstrijden beschikbaar was gesteld, zoodat Malang verplicht zal zijn om de S. K. T. B.-ers wederom te gast te hebben. Het speet spr. overigens den prijs ditmaal in Soerabaia te moeten houden.

Hierna dankte de heer De Raadt ook het damescomité, dat zich zoo had beijverd om de wedstrijden een zoodanig verloop te doen hebben.

Spr. gaf vervolgens het woord aan den heer Riemens, die nog een beker uitreikte aan den aanvoerder van de B.P.M. ploeg, de heer Kattenburg Schuler, die de Politiebeker in de competitie 1937 gewonnen had, terwijl de andere beker aan den heer Muntu werd uitgereikt. In een even aardig toespraakje bedankte dr. Nash de S.K.T.B. voor de hartelijke ontvangst. Hij drukte zijn spijt uit niet met een sterkere ploeg te hebben kunnen uitkomen en verzocht den Soerabaianen om bij hun bezoek aan Malang met een minder sterke ploeg uit te komen, opdat de beker langer verspeeld kan worden. Na enkele cheers eindigden de zeer geanimeerde wedstrijden.

ANUSOL bevat geen narcotische stoffen en helpt in de hardnekkigste gevallen van aambeien. Geen wonder dat ANUSOL sedert 25 jaren het meest populaire middel tegen aambeien is.

3184

vacanties kunnen ook kinderen nietleerlingen in het internaat wonen, om de heerlijke bergsport te beoefenen onder goede leiding.

Het internaat is geheel modern ingericht; alle kamers hebben koud en warm stroomend water, dubbele ramen, centrale verwarming, enz. Van de eetzaal uit en van de balcons af ziet men over geheel Seefeld, aangezien het gebouw op het hoogste punt van het dal is gelegen, in een grooten tuin.

En de hoofdzaak is: de Indische kinderen houden volledig aansluiting op het Indische leerplan, zoowel met betrekking tot lager als tot middelbaar onderwijs, en kunnen dus ieder moment weer in Indië het onderricht volgen.

Dr. J. F. Bakker, rector van het Openbaar Lyceum te Malang, zal gaarne alle gewenschte inlichtingen verstrekken.

Mutatie Inl. onderwijs.

Eervol ontheven is van zijn ter beschikkingstelling van het regentschap Djombang en ter beschikking gesteld van de stadsgemeente Soerabaia, teneinde werkzaam gesteld te worden als schoolhoofd a/d 3de openb. inl. vervolgschl. te Soerabaia, Koesawi al. Dirdjaharsana,

GEESTELIJK LEVEN.

DE KRONING VAN PAUS PIUS XI.

Zestiende verjaardag.

Rome, 12 Febr. (Transocean). Gezeten op zijn troon woonde Z. H. Paus Pius XI de pontificale Hoogmis bij, welke heden in de Sixtijnsche Kapel werd gecelebreerd ter gelegenheid van den 16-den verjaardag van zijn kroning.

De Mis werd opgedragen door den deken van het Heilige Collegium, kardinaal Grantio di Belmonte en de congregatie omvatte alle thans te Rome vertoevende kardinalen, het geheele bij den H. Soel geaccrediteerde diplomatieke corps en den Japanschen admiraal Yamamoto, die de leider wordt geacht der Japansche kathoficken.

Uit Berlijn wordt gemeld, dat de apostolische nuntius, mgr. Cesare Orsenigo, in de St. Hedwigs-kathedraal een pontificale Hoogmis opdroeg ter gelegenheid van den 16-den verjaardag van de kroning van Z. H. den Paus.

De voorzitter van den onlangs in Duitschland ingestelden Geheimen Kabinetsraad, baron Von Neurath, vertegenwoordigde den Führer, terwijl voorts aanwezig waren de leden van het diplomatieke corps, alsmede vertegenwoordigers der Duitsche regeering en van het ministerie van Buitenlandsche Zaken.

DRIE NIEUWE HEILIGEN.

Canonisatie met Paschen.

Rome, 11 Febr. (Transocean). De canonisatie van drie nieuwe heiligen zal den Eersten Paaschdag door Z. H. Paus Pius XI in het openbaar worden bekendgemaakt tijdens een pontificale Hoogmis in de St. Pieter.

De nieuwe heiligen zijn de Poolsche Jezuiet en martelaar Andrea Bobola, die in de 17de eeuw heeft geleefd, de Spaansche Franciscaner leekebroeder Salvatore de Horta, die in 1567 in Italië is overleden en de medeoprichter van het College voor de Voortplanting des Geloofs Giovanni Leonardi, die in 1609 te Rome overleed.

Gemeend wordt, dat voor deze gelegenheid een groot aantal pelgrims uit Polen, het nationalistische Spanje en alle deelen van Italië naar de Eeuwige Stad zullen komen.

Onmiddellijk na het Paaschfeest, waarschijnlijk op 20 April, zal de H. Vader zich terugtrekken op Castel Gandolfo.

Maria-Congregatie.

Op de pastorie aan de Coen-Boulevard had deze week de oprichting plaats van een afdeeling van de Maria-Congregatie voor getrouwde dames. Er was met recht sprake van een historischen avond, zooals de directeur, pastoor Smet, na de opening in een kort woord memoreerde.

De wensch tot oprichting van deze afdeeling was van verschillende dames zelf uitgegaan, maar kon, vanwege vele strubbelingen en vertragingen welke zich hadden voorgedaan, eerst heden verwezenlijkt worden.

„Aanbeveling", aldus pastoor Smet, „behoeft het werk van de congregaties niet meer, na al hetgeen de laatste pausen er reeds over hebben gezegd. Daarom rest thans deze afdeeling een stillen groei toe te wenschen, daar zij een zeer grooten stimuleerenden en bestendigenden invloed kan oefenen op het geestelijk leven in een parochie. De bijeenkomsten zullen op den eersten en derden Zondag des middags gehouden worden om kwart over vijf. De algemeene communie volgt dan op den eersten Zondag.

Congreganisten van deze afdeeling kunnen alleen worden de getrouwde dames, alsmede ongetrouwde boven de 25 jaar.

Tot prefecte werd na stemming benoemd mevrouw Peters-Parijs.

DE PLANTERSVERGADERING IN WEST-JAVA.

Discussies over Werkloosheidsverzekering.— Het Alg. Landbouw Pensioenfonds is bereid, zijn bijdrage van 10 tot 15% te verhoogen.

SOCIALE KWESTIES.

Omtrent de plantersvergadering in West-Java kan nog het volgende gemeld worden:

Alvorens de agenda af te werken, las de bondsvoorzitter een telegram voor aan den heer Hondius van Herwerden, het oudste H. B.- tevens D. B.-lid, die i.v.m. een ernstige ziekte zijn functie moest neerleggen.

In dit telegram, waartoe te voren besloten was, op voorstel van den heer Schotman, werd de hoop uitgesproken voor een spoedig herstel.

De vergadering ging met den inhoud accoord.

Het beleid van het H. B., D. B. en Bondskantoor werd goedgekeurd, alsook de instelling van een juridisch bureau door mr. Korte, die hieraan een kleine uitbreiding (jurisprudenties) wilde geven, welk voorstel dankbaar werd aanvaard.

Overgaande tot de bespreking van de redactie en de exploitatie van het Bondsorgaan, deed de voorzitter een beroep op de vergadering voor medewerkers voor onderwerpen op cultureeltechnisch gebied. Het gaat er hier niet om, geheimen of plannen van ondernemingen te onthullen, doch om ervaringen uit de practijk.

Een der aanwezigen maakte de opmerking, dat dergelijke onderwerpen niet in het Bondsorgaan, doch in de *Bergcultures* thuis behooren. Hierover ontstond een levendige discussie tusschen den voorzitter en den opmerker, die later ook door anderen werd bijgestaan.

Aan het einde daarvan deelde de voorzitter mede, dat hij de kwestie nader met den voorzitter van de werkgeversorganisaties zal bespreken.

De heer Arts maakte bezwaar tegen de plaatsing van advertenties over atebrine van Bayer. Een kinaman stuit dat tegen de borst. Ook hierover werd van gedachten gewisseld. Op een vraag van den voorzitter, of er nog afgevaardigden zijn, die het met den opmerker eens zijn, gaf geen der aanwezigen antwoord, zoodat deze kwestie van de baan was.

Ten slotte werd door den voorzitter geconcludeerd, dat, hoewel niet ten volle, men toch tevreden is over het redigeeren van het orgaan.

Over de verkleining in de vacatures, door periodiek of tusschentijdsch aftreden ontstaan in het H. B. en het D. B., zal Zaterdag worden beslist. De lijst met namen werd aan een commissie van 3 leden, door den voorzitter uit de aanwezigen daartoe aangezocht, overhandigd.

Vervolgens kwamen verschillende voorstellen aan de orde, welke de goedkeuring van de vergadering wegdroegen.

Voor de steunfonds-commissie-1938 werden op voorstel van den voorzitter leden van het D. B. benoemd, terwijl dezelfde leden van de financieele commissie van 1937 weder voor 1938 werden aangewezen.

Om half twee werd de vergadering geschorst tot des avonds.

Avondvergadering.

Als eerste punt kwam aan de orde een inleiding van den heer Schotman betreffende enkele punten, waarop een wettelijke pensioensregeling dient te berusten.

Spreker haalde de 3 punten aan, waarop de propaganda gericht dient te zijn en welke hij reeds in zijn openingsrede van hedenmorgen vermeldde, nl.: 1e de belangen van den actief-dienenden planter, die vóór alles rechtszekerheid behoeft om zich met alle energie aan zijn taak te wijden; 2e die van de ouden van dagen en van het plantersgezin en 3e die van den werklooze.

Het vraagstuk voor de ouderdomsvoorziening gaat boven dat van de werkloosheidsvoorziening. Hiervan werden voorbeelden gegeven.

Niet voor alle werknemers is het mogelijk pensioen te verkrijgen. Dit is beperkt tot de bovenste laag, nl. tot de Europeanen en met hen de Inheemschen van standing. Deze regeling is niet onbillijk — spreker gaf hier met enkele voorbeelden aan, waarom het niet onbillijk is — en dit is gevonden in het criterium „loon". De grens van dit loon is gesteld op *f* 100. Voor de lagere salarissen zal afgewacht dienen te worden, wat de practijk zal leeren.

Pensioen moet niet zijn een belooning voor bewezen diensten, zooals enkele werkgevers dit laten uitkomen, maar het is een integreerend deel van het loon, het is uitgesteld loon.

In het ontvangen rapport, dat nog geen wet is, worden slechts de richtlijnen van de pensioensregeling aangegeven. Spreker was van meening, dat de regeering er goed aan zou doen een pensioensraad in te stellen. Op die wijze kan de betr. ordonnantie spoedig worden verwacht.

Een welverdiend applaus volgde op deze rede.

Vervolgens kwam aan de orde punt 8 van de agenda van Zaterdag, t.w. „De Werkloosheidsverzekering".

Het woord werd eerst verleend aan den heer Peereboom Voller, van wiens rede wij reeds uitvoerig melding hebben gemaakt.

De voorzitter dankte den spreker.

Alvorens het woord te geven aan den heer Ritman voor hetzelfde onderwerp heette de heer Schotman den burgemeester van Buitenzorg welkom.

Hierna houdt de heer Ritman zijn rede, waarvan wij ook reeds een verslag gepubliceerd hebben.

Debatten.

De voorzitter was tegen een algemeen steunfonds met een minimale uitkeering. Hiervoor gaf hij enkele verklaringen.

De heer Peereboom Voller beantwoordde de vraag van den heer Ritman, waarom de instelling van een werkloosheidsverzekering zoo lang duurt.

Alvorens de vergadering te schorsen tot Zaterdag, wilde de heer Schotman nog het ondervolgende onder de aandacht der aanwezigen brengen.

Bij enkele gelegenheden heeft hij gesproken over de goede richting van enkele werkgevers. Het is hem opgevallen, dat in deze kringen meer sociaal gevoel bestaat dan in die van den werknemer, waar het „laat maar waaien" systeem bestaat. Hij voegde er direct aan toe, dat, indien hij dezen spreekt, zij toch zeer meevallen.

In het Alg. Landbouw Pensioenfonds hebben twee leden van de N. I. P. B. zitting. Dit fonds is genegen zijn bijdrage van 10% te verhoogen tot 15% i.v.m. tijdsomstandigheden, doch de vraag werd gesteld, of de werknemers ook bereid gevonden zullen worden tot een verhooging van hun bijdrage van 5 tot 7½%, waarop hij antwoordde, dat hij daar zeker van was.

Na de voordeelen van dit fonds te hebben voorgebracht en die van de verhoogingen, stelde de voorzitter den aanwezigen de vraag, of zij bezwaar hadden tegen bedoelde verhooging der bijdrage. Niemand bleek daartegen te zijn.

Vervolgens stond de heer Peereboom Voller op om een krans met de kleuren van den Bond, die van achter de zaal werd aangedragen door een der Bondsbestuursleden te overhandigen aan den heer Schotman als bewijs van groote hoogachting voor al hetgeen hij voor de planters heeft gedaan.

De heer Schotman was hierover zoo ontroerd, dat hij geen woorden kon vinden om iets te zeggen. Het eenige wat hij zei was: „Ik dank u".

De vergadering werd daarna geschorst tot Zaterdagochtend.

LEGER EN VLOOT.

ZEEMACHT EN DIPLOMATIE.

Het „richten" van een diplomatieken stap.

Gelijk wij reeds met een enkel woord aankondigden, bevat het Februari-nummer van het Maandblad *Onze Vloot*, het orgaan van de gelijknamige vereeniging, een hoofdartikel, getiteld „Zeemacht en Diplomatie", waarin uiteengezet wordt, welk een nauwe band er moet bestaan tusschen de buitenlandsche politiek van een land en het weermachtselement en de waarde in 't bijzonder van de zeemacht als middel tot uitoefening van diplomatieken tegendruk voor de kleinere mogendheden tegenover dreigende agressie.

„Ondanks de populaire dingen, waarin de ronde zeeman en de geheimzinnige diplomaat als tegenstellingen fungeeren, bestaat er tusschen zeemacht en diplomatie een nauw verband, nauwer wellicht dan tusschen andere takken van bestuurszorg. Algemeen bekend is de uitdrukking, die vooral in de diplomatie van vóór 1914 werd gebezigd, dat de meest succesvolle diplomatieke onderhandeling plaats pleegt te vinden „van de dekken van oorlogschepen af." Na den wereldoorlog, onder den invloed van de Volkenbondsideologie, is deze uitdrukking in onbruik geraakt, niet omdat haar waarde in de practijk der internationale verhoudingen ook maar in het minst wijziging had ondergaan, doch omdat vele staatslieden den moed misten der menschheid de fictie van een schoone, maar gevaarlijke dwaling te ontnemen, n.l. die van art. 16 van het Volkenbondshandvest en van de „collectieve veiligheid".

Waarom heeft de zeemacht zulk een bijzondere waarde voor de uitoefening van diplomatieken druk? Daartoe behoeft men slechts de wereldkaart te bezien en dan valt er op te merken dat de landmassa's tegenover de geweldige oceanische ruimten maar een betrekkelijk klein gedeelte van het aardoppervlak innemen (ong. ¼), alsook dat de belangrijkste landen der aarde zoo zijn gelegen, dat de zeeweg de gemakkelijkste en goedkoopste, maar ook veelal de eenige onderlinge verbinding vormt. De sterke vooruitgang van de moderne techniek heeft niet alleen voor individuen en volken een buitengewoon groote vermeerdering van behoeften geschapen, maar bovendien van de wereld een samenhangend economisch complex gemaakt, waarin een net van zeeverkeerswegen overal het bindmiddel vormt, waarlangs een massale uitwisseling van vitale goederen plaats heeft. Het ligt daarom voor de hand dat men, bij dreigende agressie, het doeltreffendst diplomatieken druk met militaire middelen kan uitoefenen daar, waar zulk een agressor het meest kwetsbaar is en dat is in de overgroote meerderheid der gevallen zijn vitale zeeverkeer. Alleen het krachten tot zijn beschikking heeft, en a fortiori, wanneer men deze een doelmatige strategische dislocatie of concentratie weet te geven, is meestal voldoende om een agressie af te wenden. Niet alleen bij het uitoefenen van zoodanigen druk is de zeemacht het noodzakelijk complement der diplomatie, ook bij het beschermen van de eigen onderdanen in den vreemde evenals voor het normale vlagvertoon in buitenlandsche havens, zal er nauwe samenwerking tusschen zeemacht en diplomatie moeten bestaan. Natuurlijk kan ook de landmacht in bepaalde gevallen voor de uitoefening van diplomatieken druk worden gebruikt, maar toch in belangrijk mindere mate dan de zeemacht, omdat deze laatste een orgaan is dat gemakkelijk over de geheele wereld verplaatst kan worden, hetgeen met de landmacht niet goed mogelijk is.

In het bijzonder is de zeemacht het aangewezen middel voor het uitoefenen van diplomatieken tegendruk tegenover dreigende agressie voor de kleinere mogendheden. Immers een agressor zal van nature den weg van den minsten weerstand zoeken en daar den eersten slag toebrengen waar de zwakste schakel in de defensieketen zich bevindt. Die zwakste schakel wordt meestal gevormd door een der kleinere mogenheden, waar nog bij komt dat zulk een slag den agressor niet in onmiddellijke botsing behoeft te brengen met de grootere mogendheden, hetgeen in sommige gevallen een lang niet te versmaden tijdwinst voor hem kan opleveren. Indien de kleinere mogendheden daarom beschikken over behoorlijke machtsmiddelen tot uitoefening van diplomatieken druk, en met name over een krachtige zeemacht, dan kan zulks een grooten waarborg vertegenwoordigen zoowel voor de eigen veiligheid als voor den algemeenen vrede.

GEN. - MAJOOR BERENSCHOT.

Van verlof terug.

Generaal-majoor G. J. Berenschot, chef van den generalen staf van het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger, keerde Vrijdag per „Sibajak" van Europeesch verlof terug.

De Legercommandant had zich doen vertegenwoordigen door den kapitein van den generalen staf De Vries, die den chef-staf aan boord verwelkomde. De Vlootvoogd kwam generaal Berenschot persoonlijk begroeten. Generaal-majoor Bakker, commandant der eerste divisie, was verhinderd en werd vertegenwoordigd door overste Schilling, chef van den divisiestaf. Verder waren aanwezig de plaatselijk militair commandant, overste Tulp, en de commandant van het eerste regiment infanterie, overste Soetekouw.

Generaal Berenschot is met den trein van 9.27 naar Bandoeng doorgereisd, aldus het *Bat. Nwsblad*.

NIEUWE ZEEOFFICIEREN.

In het najaar naar Indië.

Naar aanleiding van het bericht, onlangs gepubliceerd, dat met Hr. Ms. „Java" een zestal adelborsten de reis naar Indië zouden maken, waarna zij hier als marineofficier zouden worden beëdigd, merkte de *Java-Bode* op, dat vermoedelijk een nadere regeling zou worden toegepast. Men was er hier nl. voor, die adelborsten van Colombo met H. Ms. „Sumatra" weer naar Holland te doen terugreizen, waarna zij eerst nog wat op de Noorsee konden varen, en daarna beëdigd worden.

Het blad vernam, dat inderdaad de minister in dezen zin heeft beslist. De adelborsten reizen dus van Colombo naar Holland terug, en zullen als luitenants-ter-zee in het najaar naar Indië vertrekken.

BRIDGE.

VIJF-KLEURENBRIDGE EEN NIEUW SPEL.

Vrijwel identiek aan contractbridge.

Londen, 3 Febr. Gisteren werd te Londen voor de eerste maal een proef genomen met vijf-kleuren-bridge, een noviteit van Oostenrijksche origine. Het werd gespeeld door vier bekende brigde-experts, nl. col. Beasley, col. Walshe, Paulides en mrs. Goetz.

Iedere speler krijgt zestien kaarten, terwijl een geheel spel bestaat uit 65 kaarten (13 van iedere kleur). De 65ste kaart wordt na het geven opengedraaid en na de bieding mag de leider een willekeurige kaart van zichzelf of van den blinde verwisselen voor de kaart op stok.

De vijfde kleur wordt genoemd „green" of „royal"; zooals de naam reeds aanduidt zijn de kaarten van deze kleur groen en kroontjes worden als figuren gebruikt. De waarde van de diverse kleuren is als volgt:

	Punten per trek.
Ruiten en Klaveren	20
Harten en Schoppen	29
Royals	30
Sants Atout	40

Voor een manche is benoodigd het halen van 120 punten; voor strafpunten geldt dezelfde berekening als bij contract-bridge, terwijl vier en vijf azen in één hand resp. 150 en 300 p. aan honneurs opleveren. Negen slagen is het minimum voor een contract (dus b.v. indien men 1 ruiten biedt, moet men negen slagen maken.

Er zijn drie soorten slem, nl.

	Niet kwetsb.	Kwetsb.
Klein slem (14 slagen)	500	750
Groot slem (15 slagen)	1.000	1.500
Super slem (16 slagen)	1.500	2.000

Bij dit vijf-kleuren-bridge komt slem meer voor dan bij gewoon contractbridge. Het recht om de open kaart te verwisselen voor een andere kaart verhoogt natuurlijk de kansen van den speler, aangezien hij nu singletons, vijfkaarten e.d. kan maken, doch door de nieuwe kleur vereischt dit spel meer concentratie, b.v. wat betreft het tellen en onthouden van reeds uitgespeelde kaarten.

ONDERWIJS.

DE IERSCHE VRIJSTAAT.

Van het departement van Onderwijs, en Eeredienst is bericht ontvangen, dat blijkens mededeeling van het departement van Buitenlandsche Zaken te Dublin aan den consul-generaal der Nederlanden aldaar de naam voor den Ierschen Vrijstaat voortaan luidt: „Eire" of in de Engelsche taal: „Ireland."

Bij het onderwijs behoort voortaan hiermede rekening te worden gehouden.

DR. BAKKER, RECTOR VAN MALANG'S LYCEUM, REPATRIEERT.

Aanvaardt directeurschap Nederlandsche school in Tirol.

Onze correspondent te Malang meldt:

De Rector van het Lyceum, dr. J. F. Bakker, die sedert medio 1935 als zoodanig in functie is, zal bij het einde van den loopenden cursus zijn Indische periode afsluiten in verband met het accepteeren eener benoeming der nieuw opgerichte Middelbare en Lagere School te Seefeld in Tirol, op 1.200 m. hoogte gelegen. Aan deze school wordt een internaat verbonden; tot Hollandsch leider van het internaat werd benoemd dr. F. Rohn, thans verbonden aan het bekende Lyceum Fridericianum te Davos, Seefeld, op 25 km. van Innsbrück gelegen, is velen Indischen verlofgangers zeer goed bekend.

Het internaat met 20 plaatsen wordt per 1 Juli geopend, de cursus op 1 Augustus, dus evenals in Indië. Het leerplan van de verschillende klassen zal nauwkeurig op het Indische aansluiten, terwijl ook de boeken van de Indische scholen gebruikt worden. De school is dus een uitkomst voor kinderen van verlofgangers, die niet op school willen achterblijven en tegelijkertijd in eene gezonde en prettige omgeving willen wonen. Daarnaast is de school tevens voor jongelui, die om de een of andere reden hun verdere opleiding in Europa, in een strict Hollandsch milieu zullen krijgen. Aangezien het instituut het geheele jaar door geopend is, behoeven de kinderen in de vacanties niet naar huis te gaan, hetgeen voor verlofgangers een groot voordeel beteekent.

Voorloopig heeft men zich beperkt tot H. B. S. en lagere school met gezinsinternaat voor jongens en meisjes, terwijl ook externe leerlingen de school kunnen bezoeken. Het ligt natuurlijk in de bedoeling, zoo spoedig mogelijk de school uit te breiden tot een Lyceum. Het onderwijs zal individueel gegeven worden, waardoor het ook mogelijk is dat midden in den cursus uit Indië arriveerende kinderen kunnen worden opgenomen.

Groot voordeel voor het Indische kind.

Voor het met verlof gaande Indische kind beteekent de oprichting dezer school de oplossing van vele problemen in verband met onderwijs en huiswesting.

Het Nederlandsche comité, dat zich op herhaald verzoek van vele ouders en na in onderwijskringen genomen initiatief, met de taak der voorbereiding belastte, heeft het schilderachtige Seefeld in Tirol uitgekozen, omdat men daar een welbekend en geliefd oord voor verlofgangers vindt en de kinderen er na het afmattende Indische klimaat weer op krachten kunnen komen. In de

AGENDA-VENDUTIES te SOERABAIA.

G. W. TROMP, DE HAAS en CO.
Woensdag 16 Februari 1938,
ten huize Ketabangboulevard 38, van meubilair.
Donderdag 17 Februari 1938,
Commissievendutie in hare lokalen, op 3 en 5 Oude Kerkhofweg, van commissiegoederen.
Zaterdag 19 Februari 1938,
ten huize M. de Jong, Reinierszboulevard 5, van meubilair.
Woensdag 23 Februari 1938,
ten huize F. Nootman, Mulolaan 37, van meubilair.
Donderdag 24 Februari 1938,
Commissievendutie in hare lokalen, op 3 en 5, Oude Kerkhofweg, van commissiegoederen.
Zaterdag 26 Februari 1938,
ten huize J. A. B. van den Heuvel, Ketabangkali 49, van meubilair.
Maandag 28 Februari 1938,
ten huize D. C. Thurkow, Tjitandoelstraat 20, van meubilair.

M. S. NOACH.
Dinsdag 15 Februari 1938,
ten huize Mr. L. J. H. C. A. de Bourbon, Kapoeasstr. 19, van meubilair.
Maandag 21 Februari 1938,
ten huize L. A. E. Banse, Kawistraat 21, van meubilair.
Dinsdag 22 Februari 1938,
ten huize A. H. Gijsberts, de Klerckstraat 19, van meubilair.
Woensdag 23 Februari 1938,
ten huize G. M. J. Paauwe, Bengawanstraat 32, van meubilair.
Donderdag 24 Februari 1938,
ten huize G. J. Jansen, Ondomohenweg 82, van meubilair.
Vrijdag 25 Februari 1938,
ten huize M. F. G. Kloeth, Princesselaan 67, van meubilair.
ten huize F. J. Pieterse, Pasiran 14, Oedjoeng, van meubilair
Zaterdag 26 Februari 1938,
ten huize J. P. Y. Bielfeldt, Cannaplein 17, van meubilair.
ten huize M. Thon, Kapoeastraat 52, van meubilair.
Maandag 28 Februari 1938,
ten huize C. J. Nanning, Loudonstraat 38, van meubilair.
ten huize A. Grippeling, Embong Tandjong 26, van meubilair.

A. MOLENKAMP.
Dinsdag 1 Maart 1938,
ten huize J. F. de la Fonteyne, Tjiliwoengstraat, 22 van meubilair.

E. HAVERKAMP en CO.
Woensdag 16 Februari 1938,
Commissievendutie in hare lokalen Werfstraat 12, Kalisossok, van commissiegoederen.
Woensdag 23 Februari 1938,
Commissievendutie in hare lokalen Werfstraat 12, Kalisossok, van commissiegoederen.

S. HIRSCHMANN & CO.
Dinsdag 15 Februari 1938,
Commissievendutie in hare lokalen, Paradestraat 9—15, van meubilair.
Dinsdag 22 Februari 1938,
Commissievendutie in hare lokalen, Paradestraat 9—15, van meubilair.

F. KOK.
Vrijdag 25 Februari 1938,
ten huize Bogowontostraat 17, Darmo, van meubilair.

R. K. ONDEROFFICIEREN TE BANDOENG BIJEEN.

Jaarvergadering van St. Ignatius. — Het 15-jarig bestaan van den Bond herdacht.

TAL VAN VOORSTELLEN AANGENOMEN.

Vrijdagavond ving in het gebouw van den K. S. B. te Bandoeng de jaarvergadering aan van den R. K. Onderofficierenbond St. Ignatius onder voorzitterschap van den onderluitenant H. J. Bossard, meldt onze Bandoengsche correspondent.

Vertegenwoordigd waren veertien afdeelingen en correspondentschappen.

De vergadering was druk bezocht; onder de aanwezigen bevonden zich onder meer de luitenant-kolonels Kamps, inspecteur der cavalerie, Bakker en Kemmerling, de majoors-legeraalmoezeniers Madlener en baron Van Voorst tot Voorst, Andriessen, onderhoofd van de eerste afdeeling, secretariaat van het D. v. O., kapitein Weijerman, adjudant van den legercommandant, en verschillende andere officieren, voorts mgr. Goumans en eenige geestelijken, zoomede eenige tientallen adspirant-leden.

Openingsrede.

In zijn openingsrede heette de voorzitter allen hartelijk welkom en herdacht dan het 15-jarig bestaan van den bond. Toenmaals, een vijftiental jaren geleden, werd het den Katholieken onderofficier onmogelijk gemaakt, op het gebied van belangenbehartiging in vereenigingsverband langer een leiding te aanvaarden, die geen rekening hield met het hoogste en heiligste wat des Katholieks was en bovendien in strijd kwam met de militaire begrippen van tucht, gehoorzaamheid en orde. Uit dien tijd stamt dan ook de oprichting van de militaire confessioneele vereenigingen met een sterk gepronnonceerden geestelijken en religieuzen inslag. Ook in dien tijd werd de R .K. Onderofficierenbond St. Ignatius geboren. Dadelijk en zelfbewust trad hij naar voren met een beginselprogramma, dat aan duidelijkheid en helderheid niets te wenschen overliet en naar welks uitvoering thans nog met alle beschikbare krachten wordt gestreefd. Waarvan in de afgeloopen jaren geen duimbreed werd afgeweken, hoeveel moeite, offers en tegenkanting dit ook heeft gebracht.

Het verhoogen van de geestelijke waarden van het korps Katholieke onderofficieren en minderen, zeide spreker, is onze primaire taak. Het algemeen belang wordt door ons in geenen deele verdrongen naar een redelijke erkenning en waardeering, ook in geldelijk opzicht, van onze maatschappelijke positie.

Een goed en ontwikkeld onderofficierskorps, de brug vormende tusschen den officier en den minderen militair, vormt voor een leger een belang van de allereerste orde. Zijn taak mag niet worden belemmerd door den wellicht onvoldoende geldelijke waardeering, een minder volledige verlofsregeling of een gemis aan bepaalde geneugten, die het gewone dagelijksche leven in gezin en tangsie zouden tekort doen.

Al deze desiderata van zuiver stoffelijken aard worden in onze organisatie behandeld en voor zoover mogelijk aan een nauwkeurige studie onderworpen. En ter plaatse, waar zulks behoort, voorgebracht ter verandering en/of verbetering.

Te dien aanzien worden wij tegemoet gekomen door het sinds eenige jaren ingesteld zoogenaamd georganiseerd overleg tusschen legerbestuur en de militaire belangenvereenigingen. Op deze wijze is onze bond onder andere in het afgeloopen jaar gehoord inzake de uiterst belangrijke salariskwestie en de weduwen- en weezen-pensioenen en onderstanden.

Bij dit alles trof ons de buitengewoon tegemoetkomende houding van de betrokken autoriteiten ten aanzien van onze voorstellen en het is zeker hier wel de plaats, aldus spreker, om van dit alles dankbaar gewag te maken. Verschillende voorstellen, waarop zelfs aanvankelijk afwijzend werd beschikt, werden schijnbaar later nog eens in nauwkeurige beschouwing genomen en mochten een invoering beleven.

Spreker verklaarde dan de jaarvergadering voor geopend. (Luid applaus).

Aanbieding wenschen.

Hierna werd het woord gevoerd door afgevaardigden van Katholieke Onderwijzersbond, het hoofdbestuur van de I. K. P., de K. S. B. en de Christelijke Onderofficierenbond „Pro Rege", die hun beste wenschen voor het welslagen van deze jaarvergadering uitspraken, waarna overste R. Bakkers een lezing hield over de expansie-politiek van Japan, welke lezing met aandacht werd gevolgd.

De voorzitter memoreerde de geboorte van Prinses Beatrix, waarna op voorstel van spreker onder applaus werd besloten, een telegram van trouw en aanhankelijkheid aan H. M. de Koningin te zenden.

Behandeling der voorstellen.

Na een korte pauze kwamen dan de voorstellen in behandeling.

Het hoofdbestuur had een voorstel ingediend om naar aanleiding van een bekomen opdracht van het legerbestuur over te gaan tot wijziging van enkele artikelen van de statuten, in dien geest, dat thans voorgesteld werd: aan actief dienende officieren van het K. N. I. L. kan het beschermheerschap worden aangeboden, doch niet dan nadat het hoofdbestuur zich ter zake van het welnemen van den legercommandant heeft vergewist. Het andere artikel betreft het benoemen van geestelijke adviseurs, waarvan de benoemde kerkvoogd kennis geeft aan den legercommandant. Het voorstel werd z.h.s. aangenomen.

Van de afdeeling Weltevreden was een voorstel ingekomen luidende:

De afdeeling stelt voor ter bevoegde plaatse wijziging te verzoeken van het reglement op den inwendigen dienst en eventueel andere betrekkelijke reglementen in dier voege, dat wederom, evenals voorheen het geval was, bepaald wordt, dat de vrijwilliger in ouderdom steeds boven den militieplichtige komt te staan, ongeacht of deze reeds eerder een rang heeft behaald.

Het hoofdbestuur was in principe voor het voorstel, doch vond het echter beter in verband met verschillende omstandigheden te verzoeken om ter bepaling van den ouderdom in rang van militie-plichtigen slechts den tijd in aanmerking te nemen, dien zij als kader in werkelijken dienst hebben doorgebracht.

Bedoeld prae-advies van het hoofdbestuur werd met 17 tegen 8 stemmen aangenomen.

De adspiranten-afdeeling Tjimahi had een voorstel ingediend het daarheen te doen leiden, dat de desbetreffende bepalingen in dier voege worden gewijzigd, dat de in het kampement verblijvende militairen 's Zondags vóór de reveille het kampement mogen verlaten zonder daartoe eerst het verzoek te hebben gedaan en dat op verzoek hun ontbijt tot uiterlijk 10 uur in de keuken wordt bewaard. Het hoofdbestuur was vóór het voorstel, dat na een korte gedachtenwisseling z.h.s. werd aangenomen.

Van de afdeeling Bandoeng was een voorstel ingekomen om het hoofdbestuur te doen indienen, teneinde te verkrijgen, dat de beperkende bepalingen omtrent bevordering bij het ontstaan van vacatures wegens vertrek met buitenlandsch verlof, zullen worden opgeheven.

Het prae-advies van het hoofdbestuur luidde: vóór.

Zonder discussie en z.h.s. werd het voorstel aangenomen.

Van de adspiranten-afdeeling Bandoeng was een voorstel ingekomen om het hoofdbestuur een verzoek te doen indienen om de bestaande woningregeling zoodanig te wijzigen, dat aan de militairen beneden den rang van onderofficier, die gehuwd zijn met een Europeesche vrouw, geen binnen de kampementen gelegen woning of woongelegenheid ambtshalve mag worden aangewezen.

Het hoofdbestuur was vóór het voorstel, dat na een enkele opmerking z.h.s. werd aangenomen.

De voorzitter deelde dan mede, dat van den legercommandant een telegram was ontvangen, waarin een vruchtbare vergadering werd toegewenscht. (Applaus).

De afdeeling Weltevreden had een voorstel ingediend om te ijveren voor het verlagen van het huishuurpercentage voor Weltevreden en Mr.-Cornelis, daar het bedrag, dat volgens genoemde meening niet in overeenstemming met de plaatselijke huishuren.

Weltevreden wees er nog op, dat het te Soerabaia lang niet zoo duur wonen is.

Besloten werd, dat de afdeeling Weltevreden de zaak met de plaatselijke militaire autoriteiten zal bespreken en van de resultaten der besprekingen het hoofdbestuur in kennis zal stellen, waarna zoo noodig het hoofdbestuur nog verdere stappen kan doen.

Magelang zou gaarne zien, dat over de geheele linie de huishuren werden verlaagd.

Hierna werd de vergadering geschorst tot Zaterdag.

REGENTIJD!!!!
Voor vernieuwen van
AUTO-
KAPPEN en -BANDEN
gaat naar
G. I. V. I. A.
Toendjoengan 58 — Telf. Z. 60.
3325

KUNST.

„FREULEKEN".

Opvoering in Kunstkringhuis.

Wat ons Zaterdagavond in het Kunstkringhuis werd geserveerd — Roelvinks „Freuleken", opgevoerd door docenten van 't Openbaar Lyceum ter stede — bleek een jammerlijke mislukking.

't Vlotte nu eenmaal niet. 't Was al artistieke bloedarmoede, wat de klok sloeg.

En het spijt ons oprecht te moeten zeggen, dat onze stadgenoot Th. A.C. Nass, die de regie hanteerde, in de opvatting van zijn taak hopeloos tekort schoot. Spel, mimisch effect, dictie noch handeling vermochten iets aantrekkelijks te bieden.

Een dilettantenopvoering heeft alleen dàn artistieke waarde, indien de keuze valt op een tooneelstuk, dat 't contact tusschen zaal en „Bühne" linea recta tot stand brengt. En het begint er langzamerhand op te lijken, dat Roelvinks driebedrijven-pikanterietje niet meer voor dit doel geschikt is.

„Hopeloos slordig", zoo is de indruk — althans wat het spel betreft — dien wij van de voorstelling hebben overgehouden.

Zoo bleek er niet eens te zijn voldaan aan de alleszins redelijke en primaire eischen, die den regisseur van dilettantenvoorstellingen nu eenmaal worden gesteld.

Décors en costuums zijn prachtig, maar een timmerman met uitstekend gereedschap blijft een nul wanneer hij zijn vak niet tot in de perfectie verstaat.

SOCIALE ZAKEN.

NAAR ARBITRAGE.

Voor geleidelijke ontwikkeling.

In het jongste nummer van *De Suikerbond* komt mr. W.F. de Waal terug op de reeds herhaaldelijk wenschelijk geachte aanvulling van art. 161-bis van het W. v. S., waarbij hij aanvangt met er op te wijzen, dat, wanneer men aandringt op die aanvulling, dan toch nog de vraag over blijft, in welke richting die aanvulling zal moeten gaan. Echter is de allereerste vraag: welke is de beteekenis van art. 161-bis?

Naar het schr. voorkomt, is het antwoord op deze laatste vraag duidelijk uit het artikel te lezen: het bevat geen stakings-verbod, maar slechts een wapen tegen de leiding der vakvereenigingen, c.q. tegen los op zichzelf ageerende personen, die een staking hetzij bij woord of geschrift zouden uitlokken. Het is dus in hooge mate preventief werkend; een staking toch, wil zij in het moderne leven kans van slagen hebben, dient straf georganiseerd en geleid te worden.

Over het recht tot staking zijn de opinies verdeeld, doch in het algemeen kan men zeggen, dat tot aan allerchristelijkste zijde toe het recht daarop wordt erkend, zij het dat op den voorgrond sta, dat het slechts met de uiterste behoedzaamheid gehanteerd moet worden.

Moet men art. 161-bis dus op grond van algemeene rechtsbeginselen in feite afkeuren, een zeker menschkundig inzicht, speciaal in de koloniale verhoudingen, kan men het niet ontzeggen. Het schijnt rekening te houden met een zekere persoonlijke gevoeligheid, in een kleine samenleving niet te vermijden, een gevoeligheid, die nu eenmaal nimmer te elimineeren is, maar in deze landen zeker sterker is dan bijv. in het moederland. Echter doet het dit eenzijdig; het acht die gevoeligheid blijkbaar vooral aanwezig bij de vakvereenigingsleiders en stelt geen tegenwicht daartegenover tegen de zijde der werkgevers. Dit hiaat zal dus dienen te worden aangevuld.

Vervolgens zet schr. uiteen, op welke wijze dit zal kunnen geschieden. Dat men tot verplichte arbitrage, het z.g. Australische of Nieuw-Zeelandsche stelsel, zou moeten overgaan, is naar schr.'s meening onjuist. De werking van dit stelsel — overigens gepaard gaande met een absoluut verbod van staking en uitsluiting — is nergens gunstig beoordeeld en op grond der ervaring moet de oplossing gezocht worden in de richting, welke ook in het moederland is ingeslagen: het instellen van organen, waaraan vrijwillig het uit den weg ruimen van geschillen kan worden opgedragen.

Een geschil als zich onlangs bij de K.P.M. heeft voorgedaan, behoort tot de uitzonderingen. En zulks aannemend, en tevens dat er geen reden is te verwachten, dat dit in de toekomst frequenter zal worden, komt 't schr. voor, dat het instellen van rijksbemiddelaars, als in Nederland, hier te lande noch noodzakelijk noch gewenscht is. De maatschappelijke en sociale structuur van Indië is nog zóó zwak, nog zóó in een beginstadium, dat het zeker niet gewenscht is, afzonderlijke bureaucratische lichamen te scheppen, waarvoor geen werk en dus ook geen noodzaak is.

Persoonlijk zou mr. De Waal er het meest voor voelen, dat in een zich voordoend geval de zaak zou worden voorgebracht voor de 1e. Kamer van het Hooggerechtshof, mits in de wet duidelijk tot uiting wordt gebracht, dat hier geen rechtspraak wordt verlangd, waarmede dan tevens aan het Hof of aan een zijner daartoe gedelegeerde commissarissen het recht zou moeten worden gegeven van zelfstandig onderzoek, zelfstandig hooren van personen, zoo noodig zelfstandig boekenonderzoek.

Het gezag, dat dit College geniet, een gezag dat, ziet schr. wel, in de laatste 10 à 15 jaar stijgend is, maakt, dat men zich niet bezorgd behoeft te maken, dat het noodeloos geaddieerd zou worden.

De door schr. voorgestane procedure brengt nog andere voordeelen. Zij brengt het voordeel, dat, in plaats van de toch altijd min of meer anonieme „regeering", partijen weten, dat hun belangen gelegd zijn in handen van mannen, die hunne beslissing met hun verantwoordelijkheid ten volle dragen, maar die tevens weten, dat deze beslissing aan openbare critiek kan en mag bloot staan, en die bereid zijn, deze critiek te aanvaarden. Het behoeft geen betoog, dat deze critiek tegenover de regeering altijd veel moeilijker zal zijn. Ieder staatsburger beseft, dat haar positie veel moeilijker is, dat zij rekening heeft te houden met dingen, die voor den gewonen burger een gesloten boek moeten blijven, dat zij, om kort te gaan, niet altijd in de gelegenheid zal zijn, haar beslissing met al de redenen te omkleeden, die daartoe bijdroegen.

Het is geenszins schr.'s bedoeling, met het vorenstaande te zeggen, dat dit in het geval van het K.P.M.-conflict gebeurd zou zijn; ook waar men lacunes speurt in het regeeringsschrijven, neemt dit volgens schr. niet weg, dat het gemeel duidelijk en behoorlijk geargumenteerd is.

Daarbij behoort zeker ook niet te worden vergeten, dat critiek in geenen deele altijd onwelwillendheid behoeft in te sluiten. Goede critiek moet in de eerste plaats opbouwend zijn, maar juist in sociale kwesties kan dit resultaat, naar schr. meent, beter bereikt worden als het gaat over uitspraken van een orgaan, dan over die van de regeering zèlf.

Waarna mr. De Waal dan zijn beschouwing besluit met:

„Wij zeiden het reeds: op maatschappelijk en sociaal gebied verkeert deze samenleving in veel opzichten nog in een embryonaal stadium.

Men doet daarom goed, wegen te zoeken, waardoor men dit alles langs lijnen van geleidelijkheid kan ontwikkelen. Men kan zich daarbij spiegelen aan de ervaring, in andere, hooger ontwikkelde, samenlevingen opgedaan. Men hoede er zich echter zeker voor te meenen, dat men al te rigoureus die samenlevingen zou kunnen copieeren. Ook hier zoeke Indië eigen wegen."

VAKBEWEGING.

DE POSTBOND.

In het orgaan van den Postbond (No. 21) constateert het hoofdbestuur met groote voldoening, dat er welhaast geen personeelsgroep is geweest, waarover de Volksraad zich, bij de behandeling der nieuwe salarisregeling, in zoo stellige bewoordingen heeft uitgelaten als juist die van het P.T.T.-personeel. De groote fracties gaven stuk voor stuk onomwonden als haar meening te kennen, dat zij het P.T.T.-personeel onvoldoende gewaardeerd achten. De fractie-leiders van den P.E.B., de C.S.P. en V.C., de heeren Roep, Van Helsdingen en Verboom, alsmede de heer Leunissen namens het I.E.V., hebben in duidelijke betoogen uiteengezet, waarom zij de waardeering van het P.T.T.-personeel niet in overeenstemming achten met de plaats, welke het P.T.T.-bedrijf in de laatste jaren in de Indische maatschappij is gaan innemen.

„Anderzijds ontvingen wij zeer gewaardeerden steun van de beide andere organisaties van hooger P.T.T.-personeel, met name de Vereenigingen van inspecteurs en ingenieurs bij den P.T.T.-dienst, welke beide van haar meening over de waardeering van het P.T.T.-personeel deden blijken."

Eerstgenoemde organisatie wendde zich telegrafisch tot den landvoogd en voorzitter en verschillende leden van den Volksraad, alsmede tot den voorzitter der Bezoldogingscommissie, daarbij adhaesie betuigend aan de rede van den voorzitter van den Postbond ter vergadering van 9 Januari j.l. te Batavia, waarin deze wees op de gewijzigde plaats van het P.T.T.-bedrijf, zoowel qualitatief als quantitatief, in de onderlinge maatschappelijke verhoudingen, als haar meening tevens daarbij uitsprekend, dat hierdoor de plaats van het P.T.T.-personeel in de onderlinge ambtelijke verhoudingen aanmerkelijk is gewijzigd, zonder dat daarmede in voldoende mate door de Bezoldigingscommissie rekening is gehouden, in verband waarmede zij een heronderzoek op korten termijn betreffende de waardeering van het geheel P.T.T.-personeel noodzakelijk acht.

Verder werd op 19 Januari j.l. door den landvoogd eene audiëntie verleend aan voorzitter en secretaris van het hoofdbestuur, waarbij deze gelegenheid hadden, voor Z. E. eene uiteenzetting te geven van de gewijzigde plaats van het P.T.T.-bedrijf in de onderlinge maatschappelijke verhoudingen hier te lande, waarnaast zij tevens de positie van het personeel in de nieuwe salarisregeling konden belichten. Z. E. zegde toe, een en ander in nader onderzoek te zullen nemen.

Het orgaan is verder geheel gewijd aan de behandeling der salarisvoorstellen in den Volksraad, terwijl tevens gepubliceerd worden de financieele jaarstukken en het jaarverslag over 1937. Aan dit laatste ontleenen wij het volgende:

Het ledental nam in den loop van het jaar 1937 toe met 499 en telde op 1 Januari j.l. 2211, waaronder 29 donateurs.

Het aantal afdeelingen, bedragende 14, bleef ongewijzigd.

Het aantal correspondentschappen en kantoren bedraagt thans 73, tegen 126 einde 1936. Deze schijnbare achteruitgang is het gevolg van kringvorming, alsmede van een rationeeler indeeling van de verspreide leden, die vroeger als afzonderlijke correspondenten werden beschouwd.

Het totaal der activa van de vereeniging en de fondsen steeg van *f* 55.848,11 tot *f* 61.302,36.

Ondersteuningsfonds. Door de algemeene stijging van de kosten voor 't levensonderhoud breidde de steunverleening zich boven verwachting uit. In verslagjaar is een aanvang gemaakt met het afsluiten van levensverzekeringen ten behoeve van het fonds, waartoe met de Levensverzekering Mij. „Ons Belang" te Bandoeng een overeenkomst werd gesloten. De bedoeling hiervan is, dat in gevallen, waarin door bepaalde oorzaken het bedrag der leening boven het maandelijksch salaris uitgaat, dan wel op een andere manier een groot nadeel voor het Ondersteuningsfonds zou kunnen ontstaan ingeval de debiteur zou komen te overlijden, het verzekerde bedrag aan den Postbond, die in al die verzekeringen als bevoordeelde staat aangegeven, wordt uitgekeerd. Uitkeering aan de nabestaanden volgt dan na verrekening met eventueel aan den Postbond verschuldigde bedragen. Uiteraard gaan deze verzekeringen over het algemeen niet hooger dan noodig is om het risico te dekken. De penningmeester van het hoofdbestuur treedt terzake op als agent dezer levensverzekeringmaatschappij, terwijl de afsluitprovisies aan het Ondersteuningsfonds ten goede komen.

In het afgeloopen jaar mocht het fonds wederom een versterking ontvangen in den vorm van een bijdrage, bestaande uit de helft van den toeslag op de van Juni 1936 tot en met Juli 1937 verzonden luxe-telegrammen.

Met de dienstleiding bestond voortdurend een contact van den meest aangenamen aard.

Het saldo der uitstaande leeningen steeg in het afgeloopen jaar van *f* 20.110,43 tot *f* 24.805,60.

Herstellingsfonds. Aangezien het hiervoor vereischte kapitaal nog niet aanwezig is, kon het fonds nog in niet werking treden. Het saldo steeg intusschen van *f* 8.560,63 tot *f* 10.260,63.

Reservefonds. Dit fonds werd in het afgeloopen jaar niet benut. Het groeide inmiddels aan van *f* 2.000,74 tot *f* 3.421,54.

Weerstandskas. Ook dit fonds werd niet benut, terwijl het kapitaal aangroeide van *f* 17.711,32 tot *f* 21.408,84.

Rechtspositiefonds. Dit fonds onderging in verslagjaar weinig veranderingen. Het saldo liep op van *f* 2.053,07 tot *f* 2.474,74.

Uitkeeringsfonds bij overlijden. In verslagjaar hadden tien uitkeeringen plaats tot een totaal bedrag ad *f* 916,65. Het saldo groeide intusschen aan van *f* 3.167,50 tot *f* 5.239,24.

POLITIE-COMMISSARIS STAAT TERECHT.

(Van onzen redacteur te Semarang.)

De fatale kruisjes blijken afkomstig te zijn van een schoen....

DINSDAG REQUISITOIR EN PLEIDOOI.

Zaterdagmorgen zette de Raad van Justitie de behandeling van de zaak tegen den politiecommissaris K. voort. Beklaagde persisteerde bij zijn verklaringen: de noodlottige aanrijding zou gebeurd zijn, doordat de bewuste fietser zonder eenige reden naar rechts zwenkte.

Voortgegaan wordt dan met het getuigenverhoor. Het schoolhoofd van de Openbare H. C. S. te Pati, de heer J. J. N. Plaat, die naast beklaagde in de auto zat, toen het ongeluk plaats vond, vertelt, dat bekl. reeds op verren afstand geluidsignalen gegeven heeft.

Uit tegenovergestelde richting naderde een grobak, terwijl een wielrijder in dezelfde richting als de auto reed. Getuige heeft niet gevoeld, dat er op een gegeven moment over gras werd gereden.

Hij gaf toe, dat bekl. inderdaad — toen hij de fietser reeds op 20 meter genaderd was — ietwat links heeft gehouden, doch getuige acht het uitgesloten, dat deze zwenking zoodanig is geweest, dat op de grasberm gereden moest worden. Hoe overigens het ongeluk gebeurd is, weet hij niet. Hij zat op dat moment met zijn gezicht naar beklaagde toe; hij was in gesprek.

Het spoor.

Voorts verklaart getuige, dat de dd. detachementscommandant van de veldpolitie te Demak gewezen heeft op een spoor op het uiterste linkergedeelte van den weg. Getuige heeft hierop geantwoord, dat dat spoor onmogelijk van bekl.'s auto afkomstig kon zijn.

De president vindt getuige's verklaring ten aanzien van het spoor een beetje vreemd!

Pres.: „Heeft u de fiets van het slachtoffer, nadat het ongeluk heeft plaatsgevonden, verplaatst?"

Get.: „Neen, ik heb de fiets niet eens gezien."

Bij het verdere verhoor blijkt, dat getuige het spoor, zooals hij zegt, niet gevolgd heeft.

Deze verklaring doet vreemd aan, omdat getuige wel op den aanvang van het spoor werd gewezen door den detachements-commandant.

De president onderhoudt getuige hierover. — Dat kan men wel verwachten van een klein kind, zoo van een jaar of 6, 7, misschien ook acht, maar toch zeker niet van iemand van uw ontwikkeling.

Getuige zegt, dat hij niet verder heeft gekeken, omdat hem alleen is gewezen op de kruisjes..... Hij heeft geen aandacht geschonken aan de grasberm.

Pres.: „U moest op dat moment wel volkomen in de war zijn, want ik kan anders niet verklaren waarom uw opmerkingsgave zoo verminderd is. Dit gebeurt bij sterke drank-gebruikers, bij wie het waarnemingsvermogen aanzienlijk kan verminderen. Die eigenschappen vertoont u thans ook.

Ik krijg zoo den indruk, dat u den avond te voren in Pavillon te veel sterke drank gebruik heeft.

Een andere mogelijkheid is, dat u opzettelijk jokt. Maar in dat geval wil ik u op de gevolgen wijzen. Het zou wel eens kunnen gebeuren, dat u niet naar huis ging!"

Get.: „Dat weet ik, mijnheer de president".

Desgevraagd, verklaart de detachementscommandant, dat hij geen krijtkruisjes op den weg heeft aangebracht of gezien.

Get.: „Ik herinner me stellig, dat die kruisjes er gestaan hebben!"

Pres.: „Waren het geen sterren? ..... Maar nu wil ik u wat anders vragen. Durft u tegen te spreken, dat op het gras een auto-spoor was?"

Get.: „Neen."

Mr. Abell gaat hierop na wat getuige dien avond alzoo gedronken heeft en komt tot de conclusie, dat het een stevige portie was, waardoor het herinneringsvermogen wel moest verminderen.

Uitvoerig gaat de president dan nog in op het auto-spoor. Getuige blijft bij zijn verklaringen en voegt er aan toe, dat de auto niet geslingerd heeft.

Wel geeft hij ten slotte toe, dat het mogelijk is — ten aanzien van de kruisjes — dat de detachementscommandant en hij getuige, elkaar verkeerd begrepen hebben.

De hierop gehoorde getuigen, de assistent-wedono, de politie-agent Koesman en de bekel Djasmari, weten niets van kruisjes af.

De detachementscommandant wijst op de mogelijkheid, dat inderdaad op het asphalt enkele teekens zijn aangebracht, maar dit is gebeurd door een marchaussee, die met zijn schoen tijdens het opmeten van het spoor een kras op den weg aangebracht heeft.

Een tani — hij heet Djasmo — vertelt ter terechtzitting, dat hij getuige de fiets heeft zien verplaatsen. Het rijwiel lag gedeelelijk tegen de rails aan en de tram was op komst. Op de vraag, of hij zich niet kon vergissen, antwoordde de tani ontkennend.

Getuige Plaat persisteert, dat hij de fiets niet eens gezien heeft.

Als getuige hierop enkele vragen gaat stellen, vraagt de president, of het zijn bedoeling is invloed op het onderzoek uit te oefenen.....

Getuige antwoordt ontkennend en komt terug op een verklaring, welke hij afgelegd heeft. Het waren de woorden van een der Inlanders, welke getuige opgevangen zou hebben.

Achteraf blijkt, dat getuige geen Maleisch verstaat. Hij zegt, dat beklaagde die woorden aan hem overgebracht heeft.

Pres.: „Weet u, dat u intusschen een valsche verklaring heeft afgelegd."

Verd.: „Ik zou gaarne genotuleerd zien, dat getuige zijn fout zelf hersteld heeft."

Er ontstaat hierover eenig debat, waaraan de president een eind maakt.

Ongewenschte informatie.

Dan komt het feit ter sprake, dat beklaagde een bezoek heeft gebracht aan den detachements-commandant, bij wien hij informeerde naar de getuigen. Toen hij hoorde, dat deze bij den assistent-wedono verhoord werden, is bekl. naar den a.-w. toegegaan.

De president onderhoudt beklaagde hierover. U weet toch wel uw taak in dergelijke gevallen, te meer in uw hoedanigheid van politieman. Wat wilde u met de getuigen?

Bekl.: „Sedert het ongeluk voel ik me geen politieman meer. Het gebeurde heeft me sterk aangegrepen."

Verd.: „Heeft getuige Plaat gehoord, dat bekl. assistentie aan den detachementscommandant tijdens het onderzoek aanbood en dezen verzocht heeft, hem, bekl., niet als politieman te behandelen, maar als iemand, die een aanrijding heeft gehad?"

Get. „Van assistentie heb ik niets gehoord, maar wel meen ik, dat beklaagde gezegd heeft hem niet te behandelen als politieman."

De detachementscommandant verklaart, desgevraagd, dat deze verklaring niet juist is. Beklaagde heeft heelemaal niet in dezen geest gesproken.

Na de pauze wordt gehoord mevr. Plaat, die op het moment van het ongeluk achter in de auto zat. Zij verklaart den fietser niet gezien te hebben, wel de grobak. Als reden hiervan geeft zij op, dat zij vermoedelijk niet op gelet heeft.

Ten stelligste ontkent getuige, dat de auto op het gras gereden zou hebben.

Pres.: „Deze verklaring van u is lijnrecht in strijd met vele andere getuigen-verklaringen."

Getuige persisteert. Desgevraagd, vertelt zij van den avond tevoren. Volgens haar heeft bekl. niet meer dan drie glazen champagne gedronken. Zij geeft toe, dat er drie flesschen waren, waaruit 21 glazen geschonken kunnen worden. Bekl. heeft van elke flesch een glas gedronken.

Pres.: „Was u gewend in zooveel lawaai met zooveel muziek te zitten?"

Get.: „Neen."

Pres.: „Voelde u zich na die drukte volkomen fit?"

Get.: „Ja."

Pres.: „Waren de anderen ook fit?"

Get.: „Ja."

Getuige zegt, dat bekl. een goed chauffeur is. Zij heeft meermalen met hem gereden en nooit heeft zij gemerkt, dat hij slingerde.

Van de kruisjes weet zij te vertellen, dat haar man haar na het ongeluk hierover gesproken heeft. Hij zei, dat die kruisjes nooit betrekking konden hebben op bekl.'s auto.

De verdediger stelt enkele vragen. Hij heeft het over de staketten, welke in het spoor geslagen zijn. Zij staken ongeveer een halve centimeter boven den grond uit. Hij vraagt, waarvoor dit noodig is.

De president geeft te kennen, dat dit niet ter zake doet.

De volgende getuige is een maréchaussée van de veldpolitie te Demak. Hij vertelt, dat hij inderdaad met zijn schoenhak enkele teekens op het asphalt heeft aangebracht tijdens het opmeten van het spoor een kras op den weg aangebracht heeft.

Een tani — hij heet Djasmo — vertelt ter terechtzitting, dat hij getuige de fiets heeft zien verplaatsen. Het rijwiel lag gedeelelijk tegen de rails aan en de tram was op komst. Op de vraag, of hij zich niet kon vergissen, antwoordde de tani ontkennend.

Getuige Plaat persisteert, dat hij de fiets niet eens gezien heeft.

Als getuige hierop enkele vragen gaat stellen, vraagt de president, of het zijn bedoeling is invloed op het onderzoek uit te oefenen.....

Getuige antwoordt ontkennend en komt terug op een verklaring, welke hij afgelegd heeft. Het waren de woorden van een der Inlanders, welke getuige opgevangen zou hebben.

Achteraf blijkt, dat getuige geen Maleisch verstaat. Hij zegt, dat beklaagde die woorden aan hem overgebracht heeft.

Pres.: „Weet u, dat u intusschen een valsche verklaring heeft afgelegd."

Verd.: „Ik zou gaarne genotuleerd zien, dat getuige zijn fout zelf hersteld heeft."

Er ontstaat hierover eenig debat, waaraan de president een eind maakt.

Ongewenschte informatie.

Dan komt het feit ter sprake, dat beklaagde een bezoek heeft gebracht aan den detachements-commandant, bij wien hij informeerde naar de getuigen. Toen hij hoorde, dat deze bij den assistent-wedono verhoord werden, is bekl. naar den a.-w. toegegaan.

De president onderhoudt beklaagde hierover. U weet toch wel uw taak in dergelijke gevallen, te meer in uw hoedanigheid van politieman. Wat wilde u met de getuigen?

Bekl.: „Sedert het ongeluk voel ik me geen politieman meer. Het gebeurde heeft me sterk aangegrepen."

Verd.: „Heeft getuige Plaat gehoord, dat bekl. assistentie aan den detachementscommandant tijdens het onderzoek aanbood en dezen verzocht heeft, hem, bekl., niet als politieman te behandelen, maar als iemand, die een aanrijding heeft gehad?"

Get. „Van assistentie heb ik niets gehoord, maar wel meen ik, dat beklaagde gezegd heeft hem niet te behandelen als politieman."

De detachementscommandant verklaart, desgevraagd, dat deze verklaring niet juist is. Beklaagde heeft heelemaal niet in dezen geest gesproken.

Na de pauze wordt gehoord mevr. Plaat, die op het moment van het ongeluk achter in de auto zat. Zij verklaart den fietser niet gezien te hebben, wel de grobak. Als reden hiervan geeft zij op, dat zij vermoedelijk niet op gelet heeft.

Ten stelligste ontkent getuige, dat de auto op het gras gereden zou hebben.

Pres.: „Deze verklaring van u is lijnrecht in strijd met vele andere getuigen-verklaringen."

Getuige persisteert. Desgevraagd, vertelt zij van den avond tevoren. Volgens haar heeft bekl. niet meer dan drie glazen champagne gedronken. Zij geeft toe, dat er drie flesschen waren, waaruit 21 glazen geschonken kunnen worden. Bekl. heeft van elke flesch een glas gedronken.

Pres.: „Was u gewend in zooveel lawaai met zooveel muziek te zitten?"

Get.: „Neen."

Pres.: „Voelde u zich na die drukte volkomen fit?"

Get.: „Ja."

Pres.: „Waren de anderen ook fit?"

Get.: „Ja."

Getuige zegt, dat bekl. een goed chauffeur is. Zij heeft meermalen met hem gereden en nooit heeft zij gemerkt, dat hij slingerde.

Van de kruisjes weet zij te vertellen, dat haar man haar na het ongeluk hierover gesproken heeft. Hij zei, dat die kruisjes nooit betrekking konden hebben op bekl.'s auto.

De verdediger stelt enkele vragen. Hij heeft het over de staketten, welke in het spoor geslagen zijn. Zij staken ongeveer een halve centimeter boven den grond uit. Hij vraagt, waarvoor dit noodig is.

De president geeft te kennen, dat dit niet ter zake doet.

De volgende getuige is een maréchaussée van de veldpolitie te Demak. Hij vertelt, dat hij inderdaad met zijn schoenhak enkele teekens op het asphalt heeft aangebracht tijdens het opmeten van het spoor een kras op den weg aangebracht heeft.

Een tani — hij heet Djasmo — vertelt ter terechtzitting, dat hij getuige de fiets heeft zien verplaatsen. Het rijwiel lag gedeelelijk tegen de rails aan en de tram was op komst. Op de vraag, of hij zich niet kon vergissen, antwoordde de tani ontkennend.

Getuige Plaat persisteert, dat hij de fiets niet eens gezien heeft.

Als getuige hierop enkele vragen gaat stellen, vraagt de president, of het zijn bedoeling is invloed op het onderzoek uit te oefenen.....

Getuige antwoordt ontkennend en komt terug op een verklaring, welke hij afgelegd heeft. Het waren de woorden van een der Inlanders, welke getuige opgevangen zou hebben.

Achteraf blijkt, dat getuige geen Maleisch verstaat. Hij zegt, dat beklaagde

AGENDA.

Morgen: „TREKKERTJES."

Cercle Hellendoorn: George's Swingers en Rhapsody Ballet.
Geopend voor leden iederen Woensdag, Vrijdag en Zaterdag. Voor niet-leden Dinsdag Donderdag en Zondag.
Terras Hellendoorn: Iederen ochtend en avond muziek op het terras.
Tabarin: Dancing, Bar, Restaurant.
Piccolo Bar: Bar en Dancing.
Restaurant „ROYAL": Iederen dag muziek.
Hollandia Dancing, Tandjong-Perak: Geopend van 9.30 v.m. tot 's nachts 3 uur.
Muziek van 8 u. n.m. tot 2 u. v.m.
Café-Restaurant „Centraal": Woensdag en Zaterdag Dansmuziek Zondagochtend Matinée.

BIOSCOPEN.

MAXIM: Heden: „Hofconcert."
Morgen: idem.
KRANGGAN: Heden: „Stella Dallas."
Morgen: idem.
CAPITOL: Heden: „Amsterdam bij nacht."
Morgen: idem.
SAMPOERNA: Heden: „Artists and models."
Morgen: idem.
Heden 5 uur n.m.: „Girl overboard."
Morgen: idem.
LUXOR: Heden: „The prisoner of Zenda."
Morgen: idem.
PRINCESS: Heden: „The road back."
Morgen: idem.
Heden 5 uur n.m.: „Charlie Chan at the Opera."
Morgen: idem.
MASCOTTE: Heden: „Daniel Boone."
Morgen: „College holiday."
DARMO: Heden: „Avec le sourire."
Morgen: „Woman chases man."
FLORA: Heden: „Het bericht voor Garcia."
Morgen: „De plattelandsdokter."

OOST-JAVA NIEUWS.

MALANG.

(Van onzen correspondent.)

Aankomst Landrechter.

Einde vorige week arriveerde de nieuwe landrechter mr. Van Dijk, tot dusverre tijd. buitengewoon voorzitter van den landraad te Garoet. Zaterdagochtend werden de zaken ten kantore van het landgerecht aan hem overgegeven.

Tooneelavond Maria-congregatie.

In de nieuwe tooneelzaal van de Eerw. Zusters Ursulinen aan Tjelaket zullen leden der Mariacongregatie op Zondag 27 dezer en Dinsdag 1 Maart een modern tooneelspel in drie bedrijven opvoeren, genaamd „Dolend Prinsesje". Aanvang op beide avonden om 7 uur.

CHINEESCHE DOBBELAARS VOOR HET LANDGERECHT.

Na razzia in de Petjinanstraat.

Einde vorige week nam de plv.-landrechter mr. Wissmann eene strafzaak in behandeling, aanhangig gemaakt versus 21 Chineesche stadgenooten, die zich aan een aantal speeltafels, opgesteld in een vertrek van een perceel in de Petjinanstraat, met „Pan Tjong", een dobbelspel met dominosteenen, onledig gehouden hadden.

Op 22 Januari jl. deed de inspecteur van politie 1ste klasse bij de afdeeling P. I. D. de heer R. Pikkert met eenige politieambtenaren een inval in het bewuste perceel, bewoond door een uit Canton geboortig Chineeschen kleermaker, Lie Kie genaamd. Men trof er 21 personen aan om diverse tafeltjes, terwijl velen diverse geldbedragen voor zich hadden liggen teneinde daarmede in te kunnen zetten bij het dobbelspel.

Volgens de afgelegde verklaringen in het vooronderzoek kwamen de meesten heelemaal niet om te spelen; zij waren door den bewoner van het huis uitsluitend geïnviteerd op een kopje koffie.

Toen opgemerkt werd, dat er in het huis geen koffie aanwezig was, werd geantwoord dat men dit later van buiten zou betrekken. Het aanwezige geld, dat door den heer Pikkert inbeslaggenomen was, diende juist om de koffie te betalen en was daarvoor botje-bij-botje gelegd!

De rechtszaak.

Bij het verhooren der 21 Chineesche delinquenten deed zich het eigenaardig geval voor, dat de helft, die geld voor zich had, bekende, en de andere helft zonder geld ontkende, terwijl er 2 waren die den gullen middenweg het beste standpunt oordeelden en half ontkenden, half bekenden. [illegible]ne die ontkenden dachten aanvankelijk, dat zij daardoor vrij zouden uitgaan, omdat er volgens hen geen getuigen bij waren geweest. De aanwezigen waren namelijk [illegible]acht en niet gedeeltelijk als beklaagden, gedeeltelijk als kroongetuigen. Dit is in zaken met deze bevolkingsgroep onbegonnen werk, daar men tot het uiterste stilzwijgen betracht en elkander nooit zal verraden!

Er waren evenwel niettegenstaande alles tóch getuigen aanwezig geweest: de aan de razzia deelnemende politieambtenaren. En hierop had men blijkbaar niet gerekend!

De landrechter veroordeelde degenen, die grif en vlot de tenlastelegging bekend hadden, tot *f* 1 boete; uit hun houding was eene verbeterde mentaliteit merkbaar. Zij die zoo half-om half bekend hadden, ontvingen *f* 1,50 boete, terwijl zij, die star ontkend hadden tot het laatste, *f* 2,50 moesten betalen.

Onthutst zag deze laatste categorie, dat degenen, die zoo wijs geweest waren om te bekennen, er met *f* 1 per persoon goedkoop af waren gekomen; zij hadden gemeend, sterk te staan, daar ten tijde van den inval zij geen geld voor zich hadden liggen, en de anderen toevallig wèl! En nu moesten zij de grootste geldboete betalen..... „Dat is terlaloe mahal!", liet een hunner, een Chineesch stadgenoot die op geen vendutie ontbreekt, zich uit tegenover den landrechter.

En alle tot een riks veroordeelde verdachten, meenende dat deze straffen hen opgelegd waren om eene bekentenis te animeeren, gingen snel tot eene volmondige bekentenis over..... doch toen was het te laat en moest men reeds met betalen aan de cassa aanvangen!

Gedupeerde motorrijder.

De nachtverkooper van een benzinepomp nabij een der restaurants op Kajoetangan meende zijne privé-inkomsten te kunnen vermeerderen door, nadat er uit een blik benzine van 10 l. reeds 8 l. verkocht was, het blik met 8 l. water aan te vullen en opnieuw te gaan verkoopen. Een motorrijder liet daaruit 4 l. in zijn tank loopen, en met dit mengsel reed hij weg. Of hij ver zal zijn gekomen?

Den volgenden ochtend ontdekte de Europeesche pomphouder het bedrog en deed aangifte bij de politie. Bij opname van het onverkochte restant zag men n.l. direct, dat het grootste gedeelte uit water bestond!

Oneerlijk hulpkassier.

De hulpkassier van de transportonderneming Brantas kwam in zijn kas een bedrag van *f* 120. tekort; hij boekte daarna dit bedrag in, doch de verantwoording der uitgave in den vorm eener kwitantie of ander kasstuk ontbrak natuurlijk en zoo kwam het bedrog uit. De Inlander heeft vermoedelijk het bedrag opgemaakt.

Aanrijding.

Vrijdagavond om half elf reed een demmo langs Tjelaket en toen de bestuurder, die wegens den regenval slecht zicht had, te veel aan den linkerkant reed, werd pardoes eene Inlandsche vrouw overrreden. Deze moest naar het Zendingsziekenhuis „Soekoen" overgebracht worden.

Naar den Krijgsraad.

Bij beschikking van den fgd. plaatselijk commandant dd. Zaterdag werd de Javaansche korporaal-titulair M. van de 1ste afdeeling veldartillerie naar den krijgsraad te Tjimahi verwezen.

Ambonsche tooneelavond.

De met zooveel succes in Concordia gedurende de Oranjefeestweek opgegevoerde Ambonneesche cabaretvoorstelling zal op Zondag 20 dezer in de tooneelzaal der Militaire Sociëteit voor de militairen van het garnizoen worden herhaald.

Roode Kruis te Malang.

Volgende week wordt het examen afgenomen voor de diploma's voor Eerste Hulp bij Ongelukken en voor Brancardier bij de plaatselijke en mobiele transportcolonnes. In de commissie daarvoor zitten dr. Van der Werff, kolonel M. G. D. b.d., de off. van gez. 1ste klasse dr. Kothe en de civiele medicus dr. Van der Eijden.

Aan het examen voor de transportcolonne nemen 33 personen deel.

Eerstdaags zullen aan 15 helpsters en 5 adspiranten de insignes uitgereikt worden; de cursus ter opleiding van helpsters 3de klasse telt thans 40 jongedames; dr. Juda en de off. van gez. 1ste klasse dr. Dragten leiden dezen cursus. De onderscheidingsteekens voor helpsters 3de, 2de en 1ste klasse bestaan uit chevrons op de bovenmouw der uniformen.

Het costuum alleen zou reeds aanleiding moeten wezen, dat nog veel meer dames zich opgaven voor deelname aan den cursus. Het is een coquet japonnetje van witte drill met witte sluier, „rok en blouse aaneen, de rok met enkele plooien en niet te nauw om de heupen. Een plat kraagje, niet gesteven, met V-vormige halsuitsnijdig niet lager dan 10 cm., ceintuur 5 cm. breed."

Wat wil men nog meer?

De plaatselijke afdeeling van het Roode Kruis heeft zich thans geïnstalleerd in een vertrek in het gebouw aan Kajoetangan 18, waar het Malangsch Assurantie- en Administratie Kantoor gevestigd is. Een keurig ingericht archief, up to date, wat aardige meubels, het is een uitnemend „home" dat de heeren Bloch en Vroom, voorzitter en secretaris der afdeeling, er ingericht hebben!

De Oranje-passer malem.

Deze heeft in de 5 dagen der opening over 't algemeen met slechte weersomstandigheden te kampen gehad. Het terrein was zeer modderig en het strooien van rijstkaf had slechts tengevolge, dat er door het overvloedige hemelwater een onaantrekkelijk soepje van gemaakt werd, waarin men tot boven de schoenen kon wegzakken.

Van de najaars-passar malem waren nog eenige restaurants overgebleven, ketopraks, een Chineesche sportstent, doch de godstands waren er niet meer. Op dezelfde voorwaarden zullen er geen reflectanten meer komen opdagen, want bijster winstgevend waren ze niet voor de kongsie.

Toch trotseerden ondanks het regenachtig aspect der afgeloopen avonden nog vele honderden Inlanders de elementen om zich aan de warongs, enz. te vermaken.

De vraag rijst, of hier de naam van ons Vorstenhuis niet wat al te lichtvaardig verbonden is aan een evenement, geopend als gedeelte der feestelijkheden ter gelegenheid van de geboorte der prinses. Van een „Oranje"-passer malem had menigeen wat anders en beters verwacht!

ZENDINGSZIEKENHUIS „SOEKOEN."

Jaarverslag

Het afgeloopen jaar was voor dit ziekenhuis er wederom een van grooten groei. Het aantal nieuw opgenomen patiënten steeg met 1.100 tot 9.050, het getal verpleegdagen met 16.000 tot 191.700! De gemiddelde dagbezetting was 525 patiënten. Ondanks de uitbreidingen der laatste jaren was het ziekenhuis steeds tot de uiterste capaciteit gevuld en in den loop van dit jaar zal nieuwe zaalbouw eene dringende noodzakelijkheid zijn.

De nieuw-geopende afdeeling voor eenvoudige klasse-verpleging, 1 Juli '37 geopend, bleek direct reeds in eene groote behoefte te voorzien. In de 6 maanden na de opening werden reeds 157 patiënten opgenomen met 3.000 verpleegdagen.

Opgenomen werden:

713 Europeanen, 858 Chineezen en 7.475 Inlanders; totaal 9.046 patiënten.

Hiervan was 40% afkomstig uit de gemeente Malang, 48% uit het regentschap Malang en het restant of 12% uit andere regentschappen.

Verheugend, niet alleen om financieele redenen, doch ook als bewijs van waardeering voor de verpleging, was het feit dat het aantal betalende patiënten van 288 in 1936 steeg tot 555 in 1937.

Het aantal grootere operaties bedroeg 970, kleinere inbegrepen meer dan 1.300. Er hadden 234 bevallingen plaats, waarvan 93 abnormaal verloopend.

Op 1 April werd het Röntgenapparaat in gebruik genomen; in 9 maanden tijds werden daarmede reeds 1.200 foto's gemaakt.

De regentschapsziekenauto, in exploitatie bij het ziekenhuis, verleende hulp in 287 gevallen.

Op 1 Januari waren werkzaam de doktoren De Jong, Van Engelen, Liem Ghik Djiang, Wempe en de Indisch arts Raden Soerodjo. Mej. Van Engelen werd 1 Mei '38 vervangen door den Europeeschen arts Van der Horst, terwijl dr. Liem op 1 November vervangen werd door dr. Wilkens uit Malang.

Zuster Engelberts en zr. Kruijt waren het geheele jaar in functie; zuster Smits werd per 1 Juli vervangen door zr. Hulleman, die van verlof terugkeerde. Zr. Bouw was werkzaam van 1 October tot 15 December van verslagjaar.

Einde des jaars waren voorts aanwezig 22 mantri-verplegers 2de klasse, van wie 1 in het bezit van een laboratorium-aanteekening, 13 mantri-verpleegsters 2de klasse, allen in opleiding voor vroedvrouw. In April legden 8 mannelijke en 4 vrouwelijke leerlingen met goed gevolg het examen voor mantri-verpleger 2de kl. af. In opleiding zijnd ongediplomeerd personeel bedroeg per ultimo December: 51 mannelijke en 75 vrouwelijke verpleegkrachten.

Hulpziekenhuis en poliklinieken.

Onder het ziekenhuis ressorteeren 1 hulp-ziekenhuis Smaroe en 12 poliklinieken. Te Smaroe werden 670 patiënten opgenomen met 16.100 verpleegdagen.

Van de 12 poliklinieken zijn er 2 te Malang (Soekoen en Tjelaket); een polikliniek werd op 1 Februari van verslagjaar nieuw opgericht, n.l. die te Tadjinan.

In totaal werden bijna 50.000 patiënten (nieuwe patiënten) poliklinisch behandeld, met 157.000 consulten, Te Malang alleen kwamen 24 à 25.000 nieuwe patiënten, dus ongeveer de helft van het totaal, opdagen, met 75.000 consulten.

NGANDJOEK.

(Van onzen correspondent.)

Uit 't land van den bandjir.

Wederom staat de plaats Kedoengsoko en de daaromheen gelegen kampongs blank, door de aanhoudende regens. Er is geen streek in Oost-Java, die zooveel heeft te lijden van bandjirs als juist deze plaats.

De rivieren, die dit telkenjare terugkeerende euvel veroorzaken, zijn de kali's Widas, Brantas, Ngrowo, en Kedoengsoko.

In den Oostmoesson zijn deze kali's, onschuldig, haar beddingen liggen droog.

Niet zoodra is de regentijd aangebroken en de regens goed doorgekomen, of de Widas en Kedongsoko veranderen in machtige stroomen.

Overstrooming beteekent voor de jeugd een vrije dag met vermaak en jolijt.

Geheel anders is het voor den landbouwer.

Een der bewoners van Kedongsoko is zoo vriendelijk geweest ons in een prauw door verschillende desa's mee te nemen, waardoor wij in de gelegenheid zijn geweest, de toestanden daar zèlf waar te nemen.

In de meeste huizen (kamponghuizen in Kedongsoko) staat het water tot aan den rand van de amben (bale-bale) en de menschen zijn dan ook met al hun hebben en houden verhuisd naar hooger gelegen gedeelten.

De sawahs in de omstreken van Kedongsoko, die de vorige week beplant zijn staan onder water; van de padi is niets te bespeuren.

Wij hoorden vertellen, dat in deze desa de landbouwer tot 2 keeren moesten planten, alvorens zij wat van de sawahs kunnen oogsten. Aan vele bewoners van dit gebied worden door het B. B. djagoeng verstrekt.

Deze natura-steun is welkom voor de bewoners van het overstroomende gebied.

Men vertelde ons ook, dat wanneer de overstrooming van langen duur is, waardoor de menschen niet in staat zijn wat te verdienen door het bestuur geld wordt uitgedeeld onder de desabewoners. Het is te hopen, dat de bandjir in die streek voorbij zal zijn, want anders zal de padi-oogst grootendeels mislukken.

Lijk opgevischt.

Aan den kant van een kali, in kampong Banaran is het lijk van een manspersoon aangespoeld afkomstig van het Bagorsche.

Blijkens bekomen inlichting was hij 's nachts in de bandjirende rivier gesprongen om een drijvend djathout (balk) te nemen, echter werd hij door den sterken stroom meegesleurd.

Des morgens trof men op genoemde plaats den drenkeling aan; de man was niet meer in leven.

Zijn lijk werd naar het ziekenhuis alhier vervoerd.

De Veda.

Zooals reeds gemeld, is hier te Ngandjoek reeds lang een filiaal gevestigd van de Veda.

De trek naar Deli is nog altijd groot. Per maand worden gemiddeld 100 personen naar de thee- en rubberplantages gezonden.

Dagelijks wordt in de desa's druk propaganda gemaakt, door de mantri's.

BLITAR.

(Van onzen correspondent.)

Mutaties.

De heer V. d. Schaar, opzichter machinist bij den dienst der S. S. en werkzaam bij het locomotief-depôt te Blitar, is overgeplaatst naar Tanah-Abang (Batavia-Centrum).

Naar men ons meedeelt, komt in zijn plaats de heer Hannoch, thans werkzaam te Klakah.

De heer R. Soeparno, adjunct stationschef te Blitar, is aangewezen, om den cursus voor stationschef te Bandoeng te volgen, terwijl hij alhier vervangen zal worden door den heer Soewanda, geëxamineerd adjunct-stationschef.

GRISSEE.

(Van onzen correspondent.)

Diefstal.

Deze dagen hebben dieven een brutale diefstal gepleegd in een prauw, welke aan de pier te Grissee lag. De eigenaar van de prauw, een zekere hadji Salim, afkomstig van Paelau Keramean (district Sapoedih-Soemenep) had zijn prauw verlaten na aankomst van Madoera, om in Grissee zaken te doen. Zijn geld en sieraden had hij opgeborgen in de prauw. Toen hij klaar was, is hij zonder verder naar zijn geld om te kijken weer vertrokken. Spionnen hadden evenwel opgemerkt, dat een paar ongunstig bekend staande typen op de pier had rondgeschaard en een bezoek aan de prauw had gebracht. Hun gangen werden nagegaan en uit de vlotte uitgaven trok de politie de conclusie, welke voor de hand lag.

De heeren werden opgepakt en na een grondig verhoor bekenden ze, dat ze een diefstal gepleegd hadden.

De moeilijkheid was, dat er geen aangifte van den diefstal gedaan was. Madoera werd opgebeld en toen hoorde men, dat de hadji bij aankomst in zijn dessa pas gemerkt had, dat hij bestolen was.

Hij was aan geld en sieraden een bedrag van 500 gulden kwijt. Met veel moeite kon de politie nog *f*.250 achterhalen. De rest hadden de dieven in korten tijd weggemaakt of verstopt, wie zal het zeggen. De onvoorzichtige hadji kan er in ieder geval naar fluiten. De dieven zitten nog preventief in afwachting op hun berechting.

Overbrenging RR-kantoor.

De overbrenging van het regentschapskantoor van Grissee naar Soerabaia heeft toch meer voeten in de aarde dan men oorspronkelijk heeft gedacht.

De officieele tijd van overbrenging zou de maand Februari zijn, terwijl als uiterste termijn gedacht was 1 Maart.

Nu blijkt er evenwel eenige stagnatie te zijn ontstaan, omdat de gelden bestemd voor de verbouwing van het nieuwe kantoor niet afgekomen zijn.

Het contract met den eigenaar van het huidige kantoor alhier loopt op 31 Maart af. De ambtenaren van het regentschapskantoor hadden reeds op verhuizing gerekend en alles verzendklaar gemaakt. Nu er echter nog wel enkele weken overheen zullen gaan eer de verhuizing kan plaats hebben, zal men weer gnoodzaakt zijn een gedeelte te ontpakken. De regent is tegen overbrenging van een gedeelte van het kantoor. In het nieuwe kantoor moeten nog enkele kleine verbeteringen worden aangebracht aan voorhal en achtergalerij, maar, zooals wij boven reeds zeiden, heeft de landsgebouwendienst nog geen gelden voor deze verbetering ontvangen. Er moet een bedrag van ongeveer 600 gld. mee gemoeid zijn. Dat voor sommige ambtenaren brengt deze stagnatie mogelijkheden mee, omdat enkelen reeds woningen hebben gehuurd te Soerabaia.

Watersnood.

Toen wij de laatste berichten ontvingen over de stand van het water van de verschillende rivieren, zooals de kali Solo, de Kali Lamong en de kali Brantas schoot ons dat opschrift ineens te binnen. We kunnen, deze berichten in aanmerking nemende, niet meer van een eenvoudige overstrooming spreken, doch van een werkelijke watersnood.

Van alle kanten bereikten ons de ontstellendste mededeelingen en het is onmogelijk om ook maar ergens verder door te dringen dan tot aan den rand van de overstroomde gebieden.

Het district Grissee zelf heeft geen noemenswaardige last ondervonden van den abnormalen waterval der laatste weken.

In de randgebieden alleen is eenige schade aangericht. Zoo zijn de buitenste desa's van het onderstrict Manjar ondergeloopen en de sawahs overstroomd. Dit brengt natuurlijk wel groote schade aan de daar aanwezige aanplant, doch daar het een klein gebied betreft, valt de schade in het niet bij andere districten.

In Grissee zelf heeft het sportterrein het moeten ontgelden. De dijk langs het veld, welke het water van een diepe sloot moet tegenhouden is bezweken met het gevolg, dat het geheele sportterrein met een laag modder overdekt is of zoo nat is, dat het regentschap enkele weken het bespelen heeft verboden. Aan repareeren behoeft met de aanhoudende regens niet gedacht te worden.

Het ergst zijn er echter de districten Sedajoe en vooral Tjermee aan toe.

Deze plaatsen zelf zijn op 't oogenblik volkomen geïsoleerd, zoodat men niet behoeft te vragen, hoe het er in de desa's uitziet. Als men alleen maar de weg naar Lamongan oprijdt, dan ziet men bij paal 11 al een onafzienbare zee voor zich aan weerskanten van den weg. Zoowel de sawahs als tambaks zijn volkomen blank. Wat dit beteekent, is nu nog niet vast te stellen. Van de padi is zelfs niets meer te zien. Het bestuur heeft in December zaaipadi moeten verstrekken tot een bedrag van *f* 7000, omdat er ten gevolge van een vorige bandjir te kort aan zaad was ontstaan. Van deze verstrekte hoeveelheid is nu ook niets en niets te verwachten. Tjermee en verderop Bendjeng liggen geïsoleerd. Tusschen deze plaatsen staat de weg ook blank.

Voor de eigenaars van de tambaks beteekent de overstrooming verlies van al hun visch. Deze dieren zwemmen vrij over de dijken heen en verdwijnen. Een zoo'n verlies aan visch, welke uitgeplant is, beteekent de verdiensten kwijt voor ongeveer 8 maanden.

Benoorden de kali Solo, het district Sedajoe heeft eveneens veel te lijden. Sedajoe zelf is, volgens zeggen, vandaag ook al niet meer te bereiken, omdat op de weg Solorivier-Sedajoe op veel plaatsen meer dan een meter water staat. En deze weg liet nog merkelijk hooger dan het land en de sawahs aan weerszijden.

BANJOEWANGI.

(Van onzen correspondent.)

Het visch-seizoen.

Het visch-seizoen is weer in vollen gang, onze plaatselijke visschersvloot vaart geregeld uit, en komen met behoorlijke vangsten terug, meest kleine visch, doch dikwijls ook de mooiere groote soorten, welke op de passer gereede aftrek vinden.

Belangrijk voor de visscherij is de visschersplaats Moentjar, plm. 18 km. ten Zuiden van Banjoewangi gelegen, aan den ingang van de Pangpang-baai, waarvoor ook het gouvernement belangstelling heeft.

Het „Instituut voor de Zeevisscherij", een gesubsidieerde onderafdeeling van het departement van Economische Zaken, is daar werkzaam onder leiding van den heer Meijer, adjunct-administrateur van genoemd instituut, bijgestaan door den heer Kooy, vakkundige op het gebied van voedselconserveering.

De zeevisscherij in het algemeen wordt er bestudeerd, terwijl proeven worden genomen met het op verschillende wijze bereiden en conserveeren van zoute visch, bestemd voor de Inlandsche markt, welke proeven reeds een gunstig verloop hadden.

Tevens wordt groote aandacht besteed aan de mogelijkheid tot verruiming van den afzet en de consumptie, middels het instituut kunnen de visschers in het bezit komen van goedkooper zout, terwijl reeds bereikt werd, dat de Staatsspoor goedkoope tarieven aanlegde voor het vischvervoer naar het binnenland.

Dat deze maatregelen het geheele visscherijbedrijf zoowel als de bevolking in het binnenland ten goede zullen komen, lijdt geen twijfel, en hebben zij bovendien ten doel, de concurrentie der Japansche visschers te bestrijden, waarven wij in het Banjoewangische nog wel weinig hinder ondervonden, doch in andere streken zooveel te meer, vandaar dat het Instituut voortdurend mobiel is en verschillende deelen van den archipel bewerkt, al naar gelang van het seizoen.

Wat hier wordt gevangen en welke visch speciaal geschikt is voor den inmaak is de lemoeroe, een klein soort visch, welke in twee grootten voorkomt, en waarvan de grootste soort het meest gewenscht is. Momenteel wordt hoofdzakelijk geconserveerd in petroleumblikken, doch daar de kostprijs van deze blikken vrij hoog is in verhouding tot de conserveeringskosten, zullen ook proeven worden genomen voor conserveering in goedkoope steenen potten, een product van de Inlandsche markt.

Voor onze plaats Banjoewangi is het echter niet alles „rozegeur" wat het vischseizoen biedt, integendeel, gedurende het seizoen zoo ongeveer van November tot April kunnen we genieten van de bedorven lucht van den vischafval, welke lucht aan den beruchtst soms ondragelijk is. Het strand ligt dan bezaaid met vischafval, door de omliggende visscherskampongs, vooral het nabije Pakam, in zee geworpen, en welke afval hier aanspoelt.

Vanzelfsprekend vergroot dit de toch al zoo hinderlijke vliegenplaag, en is het voor ons een opluchting als het seizoen voorbij is. Vandaar het groote belang van den inmaak volgens Instituut-voorschriften, van de ongeveer 2 à 3 millioen kilogram visch, welke gedurende het seizoen te Moentjar wordt aangebracht, tracht het Instituut een zoo groot mogelijk gedeelte in zijn geheel te conserveeren, er is dus geen afval.

Vele visschersplaatsen in de buurt huldigen nog het zoutlooze systeem, nl. drogen in de zon, nadat kop en ingewanden zijn weggegooid.

Ook te Moentjar gebeurt dit nog veel, nieuwe werkmethodes worden moeilijk overgenomen door de primitieve vischers, doch het is te hopen, dat het goede voorbeeld van het Instituut navolging zal vinden.

Een Australische toeriste, die ons trocg, terwijl zij haar zakdoek voor den neus hield: „Do you really live here", hebben wij geantwoord: „Yes, we live here, smelling and smiling", en zoo is het.

Banjoewangische Kliniek.

Van het bestuur der Vereeniging „Banjoewangische Kliniek", vernemen wij, dat de financieele verantwoording der vereeniging over het boekjaar 1937 ten kantore der N. V. Afscheep- en Commissiezaak, voorheen J. F. Esser, voor leden en belangstellenden ter inzage ligt.

De algemeene jaarlijksche ledenvergadering in de sociëteit „De Club", welke vergadering mede toegankelijk is voor niet-leden belangstellenden, die echter geen stemrecht zullen hebben.

Op de agenda komen de volgende punten voor

Behandeling der ingekomen correspondentie; verkiezing van een commissaris (chin. landraad); aanstelling hulpverpleegster (event. leerl. verpleegster).

Wij vertrouwen, dat door een groote opkomst de burgerij blijk zal geven van hare belangstelling voor deze bij uitstek sympathieke vereeniging.

BATOE.

De gevolgen van een hanengevecht.

Onze correspondent te Malang schrijft:

In een der dessa's onder Batoe werd einde vorige week door een aantal Inlanders gedobbeld ter gelegenheid van een hanengevecht, in den namiddag georganiseerd. Gedurende de uitoefening van deze clandestiee „sport" was door een der aanwezigen de somma van *f* 2,50 verloren aan een landgenoot-Javaan, en slechts de helft kon den crediteur afbetaald worden, terwijl het resteerende dienzelfden avond voldaan zou worden. Toen echter 's avonds niemand kwam opdagen, stapte de crediteur naar het huis van den achterstalligen betaler en dezen niet thuis treffende, gaf hij zijne ideeën over hem in weinig vleiende termen te kennen aan de in het huis aanwezige echtgenoote, die ten overstaan van de buren „maloe" gemaakt werd. Toen de crediteur reeds vertrokken was, kwam de echtgenoot thuis en het verhaal der vrouw gehoord hebbende, besloot hij op wraak uit te gaan.

Op straat kwam hij zijn crediteur tegen en eene vechtpartij ontstond, mes contra piso-blati. Het mes legde het af, en de crediteur gaf, door een steek in de zij levensgevaarlijk verwond, direct den geest. De dader gaf zich direct aan bij de politie, naar Madoereeschen trant, alhoewel zelf Javaan zijnde.

RADIO-RUBRIEK.

DE NIROM.

Aantal luisteraars stijgt.

De heer Th. P. van den Bergh, directeur der Nirom en directeur van Radio-Holland, arriveerde te Batavia met de „Sibajak" uit Europa. De verwachting was, dat kort na aankomst van den heer v. d. Bergh het nieuwe Nirom-gebouw te Batavia zou worden geopend door hem, doch aangezien men nog niet gereed is met de airconditioning, zal dit eerst in Maart kunnen plaats hebben. De heer v. d. Bergh gaf toe, dat sinds zijn vorig bezoek, drie jaar geleden, het aantal luisteraars in Indië belangrijk gestegen is, doch wanneer men nagaat wat per luisteraar hier aan energie verbruikt wordt, dan is dit zooveel, dat het nergens ter wereld zijn weerga vindt. De heer v.d. Bergh deelde mede, dat zoowel in Holland als in het buitenland zeer vele Nirom-luisteraars zijn, die groote waardeering hebben voor de uitzendingen uit Indië.

Wat Radio-Holland betreft, kan worden gemeld, dat door de opleving der scheepvaart, vooral die der tankvloot, er eerder een tekort aan marconisten zal komen dan dat, zooals tot voor kort, overschot en dus werkloosheid onder hen zal voorkomen, aldus het *Bat. Nwsblad.*

PROGRAMMA'S.

Dinsdag, 15 Febr.

NIROM.
6.30 Gymnastiek.
6.45 Luchtige muziek.
11.03 Kamermuziek.
11.40 Emile Vacher zingt.
12.00 Marek Weber speelt.
12.50 Concert Studio-Orkest.
13.20 Nieuwsberichten.
13.30 Vervolg concert.
14.00 Kapelle Otto-Kermbach.
14.20 Nieuwsberichten.
17.03 Thee-allerlei.
18.00 Engelsche cursus.
18.30 Filmrubriek.
19.00 Nieuwsberichten.
19.20 Concert Studio-Orkest.
20.10 Vervolg concert.
20.45 Zweden zingt.
21.15 Paul Schramm speelt.
21.58 Am. beurskoersen.
22.01 Muziek en zang.

A.R.V.O.
109.89 M. en 61.29 M.
6.30 Marsch.
6.35 Gymnastiek.
6.50 Opgewekte muziek.
11.00 Marsch.
11.03 Orkest muziek.
11.30 Verzoekjes.
12.30 Lunch-programma.
13.30 Gevarieerd concert.
16.30 Marsch.
16.33 Trekpiano en draaiorgel.
17.15 Nieuwsberichten.
17.30 Operette flitsen.
18.30 Holl. cabaret.
19.01 Intern. cabaret.
19.45 Sportpraatje.
20.00 Verzoekuurtje.
21.00 Orkestmuziek.
21.30 Harry Roy's band.
22.00 Amst. beurskoersen.
22.05 Zigeunermuziek.

P.M.Y.
58.80 M.
6.00 Ochtendklanken.
10.00 Voormiddag concert.
11.00 Genre muziek.
11.30 Dance hits.
13.00 Lunchmuziek.
16.30 Namiddagklanken.
17.00 Gevarieerd programma.
18.00 Kinderuurtje.
19.00 Marsch und Wanderlieder.
19.20 Nieuwsberichten.
19.35 Orchestre musette.
20.00 P. M. Y. Omroep kwartet.
21.00 Weensche muziek.
21.30 Caruso-programma.
21.45 Marschmuziek.
22.00 Tango's.
22.30 Orkestwerken.

Oostersche zenders.
Bandoeng II 103 M., Batavia II 190 M., PMH 45 M.
17.00 Gamboes-Orkest.
18.30 Nji Mene en Nji R. H. Djoelaeha vragen uw gehoor.
19.00 Nieuwsberichten.
19.15 Amboneesche liederen.
19.30 Bijbellezing.
20.00 Amboneesch Orkest.
21.30 Ketopraktooneel.
22.00 Yang Khiem-Orkest.

PMN 39 M.
23.00 Krontjong-programma.

Soerabaja II 95 M.
6.30 Gamelanmuziek.
Djokja II 128 M., Semarang II 111 M., Soerabaja II 95 M.,
Solo II 120 M.
17.00 Wajang-orangtooneel.
17.40 Amboneesche muziek.
18.00 Krontjongmuziek.
18.30 Boekbespreking.
18.45 Chineesche muziek.
19.00 Nieuws en marktberichten.
19.15 Beantwoording luisterrapporten.
19.20 Gamelanmuziek.
19.30 Lezing over „Confucius".
19.50 Gamelanmuziek.
20.30 „The Golden Dragon Hawaiian Ticklers".
22.00 Javaansche zang.

B.B.C.-Londen.
GSC 31.32 M., GSB 31.55 M., GSL 49.10 M.
6.50 Concert Empire-Orkest.
7.30 Gevarieerd programma.
8.10 Nieuws en mededeelingen. 8.15 Tijdsein.
8.30 Big Ben. Michael Flome met zijn Band.
GSJ 13.93 M., GSH 13.97 M., GSG 16.86 M., GSO 19.76 M. en GSF 19.82 M.
18.15 Big Ben. „The overcoat".
18.45 Vocaal programma.
19.05 Concert B. B. C. Symphonie-Orkest.
19.45 „Marleheim", hoorspel.
20.15 Dansmuziek.
21.00 Nieuws en mededeelingen. 21.15 Tijdsein.
GSH 13.97 M., GSG 16.86 M., GSO 19.76 M., GSF 19.82 M., GSD 25.53 M.
21.25 Opening.
21.30 Big Ben. Gevarieerd programma.
22.00 „The three graces" met orkest.
22.10 Klassieke muziek.
22.30 B.B.C. Theatre-Orkest.
23.30 Nieuws en mededeelingen. 23.45 Tijdsein.
23.50 Cellorecital.
0.10 Causerie.

ZEESEN.
DJE 16.89 M., DJQ 19.62 M. (van 20.40 uur), DJB 19.74 M., DJA 31.38 M., DJN 31.45 M.
18.30 Lichte muziek.
19.30 Nieuws.
19.45 Lichte muziek.
20.20 Groeten aan de luisteraars.
20.30 Nieuws en economisch overzicht.
20.45 Filmmuziek.
21.30 Nieuws en economisch overzicht.
21.45 Radio-Journaal.
22.00 De jeugdbeweging in Duitschland.
22.15 N.S.-bedrijven.
22.45 Piano-recital.
23.15 Causerie.

PHOHI.
20.55 Wilhelmus. Opening.
21.00 Beursberichten.
21.10 V.P.R.O.-uitzending.
21.30 „Een schip groeit".
21.50 Phohi symphonie-orkest.
22.30 Nieuws uit Holland.
22.40 „75 Jaar Bronbeek".
23.00 Wilhelmus.

Adresveranderingen.

Ter voorkoming van teleurstelling dienen adresveranderingen voor abonnementen op een zoodanig tijdstip te worden opgegeven, dat de bizonderheden daags te voren in het bezit zijn van de administratie.